

Замовник: Виконавчий комітет Луцької міської ради.

Розділ «Охорона навколишнього природного середовища»

*(Звіт про стратегічну екологічну оцінку до
Детального плану території в межах вулиць Сухомлинського,
В'ячеслава Чорновола та проспекту Соборності у м. Луцьку)*

Інженер-проектувальник

[Signature] Олександр БАКАРАЄВ

м. Луцьк 2025 р.

ЗМІСТ

ЗМІСТ.....	3
Вступ	3
1. Методологія СЕО.....	4
1.1. Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні.....	4
1.2. Забезпечення доступу та врахування думки громадськості під час розроблення ДПТ та здійснення СЕО	5
2. Аналіз документа державного планування	7
2.1. Основні цілі детального плану території та його зв'язок з іншими документами державного планування	7
3. Оцінка екологічної ситуації території	27
3.1. Географічне розташування та кліматичні особливості	27
3.2 Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, а також прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено.	27
3.3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)	57
3.4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом.....	60
4. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування	63
5. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	63
6. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	72
7. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення.....	86
8. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.....	89
10. Резюме нетехнічного характеру	94
ДОДАТКИ	100

Вступ

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів і програм дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

Стратегічна екологічна оцінка (CEO) – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Метою CEO є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів у підготовку планів і програм для забезпечення збалансованого (сталого) розвитку.

В Україні створені передумови для імплементації процесу CEO, пов'язані з розвитком стратегічного планування та національної практики застосування екологічної оцінки.

1. Методологія СЕО

1.1. Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015) та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2030 року» (введено в дію 28 лютого 2019 року). В цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії. Зокрема, одним з показників цілі 4 Стратегії «Інтеграція екологічної політики та вдосконалення системи інтегрованого екологічного управління».

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 р. № 659) затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

21 лютого 2017 р. у Верховній Раді України було зареєстровано нову редакцію законопроекту «Про стратегічну екологічну оцінку» (реєстраційний № 6106). Метою законопроекту є встановлення сфери застосування та порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування на довкілля. Законопроект, розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року.

Закон встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, зокрема, державні програми, повинні, у першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

Методичні рекомендації із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування затверджені Наказом № 296 від 10 серпня 2018 року Міністерства екології

та природних ресурсів України розроблені на виконання пунктів 6 та 7 частини першої статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Відповідно до пункту 4 статті 2 та пункту 2 статті 11 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» містобудівна діяльність підлягає стратегічній екологічній оцінці. Розділ «Охорона навколишнього природного середовища», що розробляється у складі проєкту містобудівної документації, одночасно є звітом про стратегічну екологічну оцінку, який має відповідати вимогам Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (пункт 4 статті 2 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»).

Вимоги до структури та змісту Звіту про СЕО, визначені пунктом 2 статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» є обов'язковими.

Проєкт розробляється відповідно до:

- Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»,
- Закону України «Про основи містобудування»,
- Закону України «Про автомобільні дороги»,
- Земельного кодексу України,
- Наказу Міністерства охорони здоров'я України № 173 від 19.06.1996 р. «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів»,
- Постанови Кабінету міністрів України від 27.11.2022 р. №1455 «Про затвердження Правил охорони електричних мереж»,
- ДБН Б.1.1-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації»,
- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій»,
- ДБН В.2.3-4:2015 «Автомобільні дороги»,
- ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання».

1.2. Забезпечення доступу та врахування думки громадськості під час розроблення ДПТ та здійснення СЕО

В рамках проведення процедури Стратегічної екологічної оцінки до Детального плану території в межах вулиць Сухомлинського, В'ячеслава Чорновола та проспекту Соборності у м. Луцьку було складено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та оприлюднено її на офіційному веб-сайті Луцької міської ради: <https://www.lutskrada.gov.ua/publications/zaiava-pro-vyznachennia-obsiahu-stratehichnoi-ekolohichnoi-otsinky-vid-12-05-2025-r> – 12.05.2025 р. та внесено до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки за № 12-05-14799-25 з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості.

Протягом громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки (10 календарних днів) звернень, зауважень та пропозицій від громадськості не надходило.

ДДП, Звіт про СЕО та повідомлення про оприлюднення Звіту про стратегічну екологічну оцінку та проекту ДПТ оприлюднено на офіційному веб-сайті Луцької міської ради: <https://www.lutskrada.gov.ua/> – 25.06.2025 р., внесено до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки, з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості.

2. Аналіз документа державного планування

2.1. Основні цілі детального плану території та його зв'язок з іншими документами державного планування

Документом державного планування у даному випадку є Детального плану території в межах вулиць Сухомлинського, В'ячеслава Чорновола та проспекту Соборності у м. Луцьку.

Проект детального плану території розроблений згідно рішення Луцької міської ради від 29.01.2025 №70/73 «Про надання дозволу на розроблення детального плану території в межах вулиць Сухомлинського, В'ячеслава Чорновола та проспекту Соборності у м. Луцьку».

Сучасний стан території

На даний час проєктна територія детального плану сформована існуючими закадастрованими земельними ділянками приватної та комунальної власності з різним цільовим призначенням, а саме:

- для обслуговування торгово-розважального центру з автостоянками та підпірної стінки;
- для будівництва та обслуговування торгово-розважального центру з автостоянками;
- для будівництва та обслуговування супермаркету;
- для будівництва та обслуговування комплексу автозаправочної станції;
- для будівництва і обслуговування багатоквартирного житлового будинку з об'єктами торгово-розважальної та ринкової інфраструктури;
- для будівництва та обслуговування підземного переходу.

В межах розробки Детального плану території відсутні природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні території.

Проектні рішення

Містобудівною документацією передбачено розробку проєкту детального плану території, а саме визначення параметрів забудови території встановлення поверховості багатоквартирної та громадської забудови з дотримання необхідних умов і обмежень.

Максимальна висота будівель становить до 100,0 м (до 24 поверхів включно).

На проєктованій території в межах детального плану площею 8,4389 га передбачено розміщення:

- Існуючого одноповерхової громадської будівлі – гіпермаркет «ТАМ-ТАМ», площею забудови – 10494,4 м²;
- Існуючої триповерхової громадської будівлі з підземним паркінгом – торговий центр «Порт-CITY», площею забудови – 14829,0 м²; Кількість існуючих машино-місць в підземному паркінгу – 482 од.
- Існуючого зовнішнього в'їзду-виїзду до підземного паркінг, площею забудови – 181,0 м²;
- Існуючої трансформаторної підстанції, площею забудови – 130,3 м²;

- Існуючого одноповерхового торгового павільйону (частина будівлі в межах території);
- Існуючого одноповерхового торгового павільйону з зупинкою громадського транспорту, площею забудови – 121,9 м²;
- Проектної двоповерхової операторської з торговельними приміщеннями та навісом, площею забудови – 841,0 м²;
- Проектної трансформаторної підстанції, площею забудови – 78,0 м²;
- Проектної двоповерхової громадської будівлі з підземним паркінгом – торговий центр «TOWER CITY», площею забудови – 5579,0 м²;
- Проектного багатоквартирного житлового будинку з вбудованими комерційними приміщеннями та підземним паркінгом 7-24 поверхи, площею забудови – 1948,0 м²;

Орієнтовна торговельна площа становить – 9150,0 м².

Кількість проектних машино-місць в підземному паркінгу – 430 од.

Прогнозована кількість квартир становить – 370 шт;

1-кімнатні – 22;

2 або більше кімнатні – 348;

Прогнозована площа квартир – 19527,7 м²;

Розрахункова кількість мешканців становить – 745 осіб.

- Проектних зовнішніх входів-виходів до підземної частини торгового центру, площею забудови – 216,0 м²;

- Проектного фільтруючого колодязя;

- Проектних очисних споруд зовнішніх парковок автомобілів;

- Проектного підземного переходу, площею забудови – 44,0 м²;

Також передбачено розміщення:

- Існуючих відкритих тимчасових та постійних автостоянок, на 262 машино-місця, в т. ч. 8 парко-місць для маломобільних груп населення;

- Проектних відкритих тимчасових та постійних автостоянок, на 93 машино-місця;

- Майданчиків для занять фізкультурою, майданчиків для відпочинку дітей молодшого шкільного і дошкільного віку, майданчиків для відпочинку дорослого населення, майданчиків для стоянки велосипедів та майданчиків для сміттєзбірників.

Також в межах території передбачено реконструкцію АЗС, тип АЗС прийнято – А, розміщення резервуарів паливо-мастильних матеріалів на території АЗС – підземне:

- підземний резервуар для зберігання бензину, який поділений на 3 секції ємністю: 5,5 м³, 7,8 м³, 7,2 м³ – бензин;

- підземний резервуар для зберігання дизельного палива, який поділено на 2 секції ємністю по 10 м³.

Відповідно до проекту кількість перспективного населення території багатоквартирної житлової забудови, становить – 745 осіб.

Розрахунок майданчиків житлової частини приведено в табл. 2.1.1.

Таблиця 2.1.1

Розрахунок майданчиків житлової частини

№ п/п	Майданчики	Норма, м ² на чол.	Показники за нормами, м ²	Показники за проектом, м ²
1	Для ігор дітей дошкільного і молодшого шкільного віку	0,7	521,4	538,0
2	Майданчик для відпочинку дорослого населення	0,2	149,0	202,0
3	Майданчик для тимчасової стоянки велосипедів	0,1	74,5	74,5
4	Майданчик для занять фізкультурою	0,2	149,0	160
5	Для збирання побутових відходів	0,03	22,3	24
6	Майданчик для вигулу домашніх тварин (за межами проектованої території)	0,3	223,5	-

Частина майданчиків для тимчасової стоянки велосипедів площею 50 м² передбачена в підземних приміщеннях торгового центру.

Майданчик для вигулу домашніх тварин передбачені в межах 3,0 км від території проектування, на вул. Кравчука, в спеціально відведеному місці згідно додатку до рішення виконавчого комітету Луцької міської ради №457-1 від 06.08.2014 року. Орієнтовна площа майданчику становить 4860,0 м².

Зв'язок з територією ДПТ здійснюватиметься по існуючій мережі вулиці і доріг з твердим покриттям.

Доступ до майданчиків на території ділянок передбачено влаштувати вільним для усіх мешканців.

Забудова території і господарська діяльність

Розміщення житлового фонду

Даною містобудівною документацією передбачено розміщення проектного багатоквартирного житлового будинку з вбудованими комерційними приміщеннями та підземним

паркінгом, площа забудови якого становить – 1948,0 м². Прогнозована кількість мешканців в даному будинку становить – 745 осіб.

Щільність житлового фонду для даної території становить 88,3 осіб/га

Розміщення ділових центрів та інноваційних об'єктів

В межах проєктованої території розміщення ділових центрів та інноваційних об'єктів не передбачається. При розробленні спеціалізованої документації в межах території, можливе проєктування ділових центрів та інноваційних об'єктів.

Розміщення виробничих об'єктів

В межах території проєктування не передбачено розміщення виробничих об'єктів. Також за межами території відсутні виробничі об'єкти які мають санітарні зони що обмежують використання запроєктованої території.

Збереження традиційного середовища

На території проєктної ділянки відсутні: об'єкти всесвітньої спадщини, їх території та буферні зони; об'єкти культурної спадщини; історичні ареали населених місць; історико-культурні заповідники; історико-культурні заповідні території; охоронювані археологічні території; музеї.

Обслуговування населення

В межах території проєктування передбачено розміщення існуючих та проєктних громадських будівель різної поверховості (в т.ч. АЗС), площа забудови яких становить – 31743,4 м².

Прогнозована торговельна площа громадських будівель та приміщень вбудованих в багатоквартирний житловий будинок становить – 17050,0 м².

Необхідні місця в загальноосвітніх школах I-III ступенів, дошкільних установах згідно розрахунку за згодою замовника розміщуються поза межами розробки детального плану.

В межах детального плану території передбачено розміщення окремо розташованих та вбудованих в багатоквартирні житлові будинки приміщень комерційного призначення. При проєктуванні даних приміщень є можливість передбачити розміщення: аптек, магазинів продовольчих та непродовольчих товарів, підприємств громадського харчування та підприємств побутового обслуговування.

Розрахунки об'єктів громадського обслуговування та їх розміщення приведено в табл. 2.1.2

Розрахунки об'єктів громадського обслуговування та їх розміщення

№ п/п	Найменування	Одиниці виміру	Норм показник на 1000 чол	Потреба за проєктом	Розміщення
1	Населення	чол.	745		
2	Дошкільні установи	місць	70	52,1	м. Луцьк (згідно з генеральним планом)
3	Загальноосвітні школи	місць	130	96,8	
4	Лікарня, стаціонар	ліжок	14,15	10,5	
5	Поліклініка	відвідувань в зміну	24	17,9	
6	Аптека	об'єкт	0,1	0,1	в межах даного ДПТ
7	Магазини з них:	м ² торг. площ	230	171,3	
8	Продовольчих товарів	м ² торг. площ	80	59,6	
9	Непродовольчих товарів	м ² торг. площ	150	111,7	
10	Підприємства громадського харчування	місць	40	29,8	
11	Підприємства побутового обслуговування	місць	9	6,7	

Характеристика об'єктів культурно-побутового обслуговування в місті Луцьк виявляє, що потреби населення, яке буде проживати на проєктній території, можуть задовольнятися за рахунок проєктних торговельних приміщень комерційного призначення. Заклади освіти, охорони здоров'я розташовані в місті Луцьк що передбачено генеральним планом населеного пункту.

На території міста Луцьк знаходиться орган місцевого самоврядування, Луцька міська рада Луцької міської територіальної громади, на вулиці вулиця Богдана Хмельницького, 1 в центральній частині міста.

Транспортна мобільність та інфраструктура

Транспортні зв'язки з територією, що проєктується, з центром міста та прилеглими територіями здійснюються за допомогою вулиць та доріг відповідного призначення.

Транспортні зв'язки та транспортний попит

Під'їзд до будівель і споруд передбачено з існуючих вулиць і проїздів з твердим покриттям. Наданій території передбачається достатньо високий рівень автомобілізації.

Загальна кількість стоянок в межах детального плану території становить – 1267 машино-місць.

Організація зовнішнього транспортного сполучення

Проектні та існуючі вулиці і проїзди мають зв'язок з проспектом Соборності який з'єднує проєктовану територію з центром міста та іншими магістральними дорогами.

Для безпеки пішоходів в межах проєктної території знаходяться існуючі наземні пішохідні переходи регульованого та нерегульованого руху. В місцях виїзду автомобільного транспорту на вулиці та дороги необхідно влаштовувати спеціальні дорожні знаки або світлофори для безпечного руху автомобілів.

Також проєктною документацією передбачено влаштування безпечного підземного переходу під проспектом Соборності. Проектна документація на влаштування підземного переходу буде розроблятися окремо, спеціалізованою організацією.

Дорожньо-транспортна інфраструктура

На проєктованій території передбачено реконструкцію АЗС малої потужності, та влаштування підземного переходу під проспектом Соборності. Інші об'єкти які відносяться до дорожньо-транспортної інфраструктури, крім вулиць та доріг, в межах території проєктування – відсутні. Зв'язок з об'єктами дорожньо-транспортної інфраструктури передбачено здійснювати по системі існуючих вулиць і доріг з твердим покриттям.

Організація громадського транспорту

З півночі, сходу та заходу в межах проєктованої території знаходяться існуючі шляхи руху громадських транспортних засобів. Найближчі зупинки громадського транспорту (автобусні, маршрутного таксі та тролейбусні) знаходяться на існуючому проспекті Соборності. Одним з пріоритетних напрямків розвитку території проєктування, є створення нових напрямків руху громадського транспорту в тому числі і по території існуючих вулиць.

Організація пішохідних зв'язків та велосипедної інфраструктури

Проектом передбачено влаштування нових пішохідних доріжок суміщених з велодоріжками в межах вибраної території.

Організація паркувального простору

На розрахунковий період в межах проєктованої території проектом передбачено 1267 машино-місць для постійного та тимчасового зберігання автомобілів:

- 900 машино-місць в підземних паркінгах;
- 367 машино-місць на відкритих постійних та тимчасових автостоянках.

Загальна площа майданчиків для зберігання велосипедів становить 74,8 м², необхідна за нормою площа майданчиків становить 74,5 м².

Розрахункова кількість машино-місць для проєктованої території наведена в табл. 2.1.3.

Розрахунки об'єктів громадського обслуговування та їх розміщення

№ п/п	Найменування	Норма машино-місць	Кількість автостоянок за нормою	Показники за проектом
1	Автостоянки для постійного зберігання	1 на одну квартиру (коефіцієнт 0,5 для однокімнатних квартир)	11	-
2	Автостоянки для тимчасового зберігання (гостьові)	0,15 на одну квартиру 15 % (коефіцієнт 0,5 для однокімнатних квартир)	4	-
3	Автостоянки для постійного зберігання	1 на дво- або більше кімнатну квартиру	348	-
4	Автостоянки для тимчасового зберігання (гостьові)	0,15 дво- або більше кімнатних квартир	52	-
5	Торгові центри, універмаги, універсами (супермаркети), магазини з площею торгових залів понад 5000 м ²	5 на 100 м ² торгової площі	853	-
	Всього:		1267	1267

Очікуваний рівень автомобілізації для населеного пункту передбачається 1267 автомобілі.

Автостоянки передбачено використовувати суміжно власниками усіх земельних ділянок. Віддаленість автостоянок, призначених для тимчасового зберігання від житлових будинків не перевищує 150 м (згідно п.10.8.4 ДБН Б.2.2-12:2019). Відстані від місць проживання власників транспортних засобів до автостоянок для постійного зберігання автомобілів не перевищують 700 м (згідно п.10.8.4 ДБН Б.2.2-12:2019). Від загальної кількості машино-місць 10% передбачено для маломобільних груп населення відповідно до ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення».

Інженерне забезпечення території, трубопровідний транспорт та телекомунікації

На території проектування знаходяться існуючі та запроектовані нові інженерні мережі та споруди.

Водопостачання

На території міста Луцьк та в межах детального плану наявна централізована система водопостачання. Джерелом водопостачання є підземні води водоносних горизонтів.

Норми водоспоживання прийняті згідно ДБН Б.2.2-12:2019, ДБН В 2.5-64:2012, ДБН В.2.5-74:2013. Розрахункова потреба у воді наведена у табл. 2.1.4.

Розрахункова потреба у воді

№ п/п	Склад водоспоживачів	Од виміру.	Нормований показник	Розрахунковий показник
1	Квартири (на 1-го жителя)	тис. м ³	0,15	111,8
2	Об'єкти соціально-побутового призначення (на 20 м ²)	тис. м ³	0,1	85,3
3	Протипожежні потреби (1 пожежа)	тис. м ³	20	20
4	Полив зелених насаджень (на 1м ²)	тис. м ³	0,003	20,2
	Всього			237,3

Під'єднання інженерних мереж до будівель і споруд буде здійснюватись на основі технічних умов, проходження трас проектних мереж можливо змінювати за умови дотримання будівельних норм і правил.

Каналізація

На території міста Луцьк та в межах детального плану наявна централізована система каналізації.

Проектом прийнята повна роздільна система каналізації.

Схема каналізування: стічні води проектної території ДПТ по мережі проектних самотливних колекторів надходитимуть у існуючу централізовану систему каналізації. Очищення стічних вод буде відбуватися існуючих очисних спорудах які згідно з генеральним планом міста Луцьк знаходяться за межами території проектування даного ДПТ. Очищення стічних вод повне біологічне з доочищенням.

Норми водовідведення прийняті згідно ДБН Б.2.2-12:2019, ДБН В.2.5-64:2012, ДБН В.2.5-75:2013.

Розрахунковий об'єм стічних вод від проектної території ДПТ наведено в табл. 2.1.5.

Таблиця 2.1.5

Розрахунковий об'єм стічних вод від проектної території ДПТ

№ п/п	Склад водоспоживачів	Од виміру.	Нормований показник	Розрахунковий показник
1	Квартири (на 1-го жителя)	тис. м ³	0,15	111,8
2	Об'єкти соціально-побутового призначення (на 20 м ²)	тис. м ³	0,1	85,3
	Всього			197,1

Під'єднання інженерних мереж до будівель і споруд буде здійснюватись на основі технічних умов, проходження трас проектних мереж можливо змінювати за умови дотримання будівельних норм і правил.

Зовнішня мережа дощової каналізації з місць локальних забруднень забезпечує самопливне відведення дощових і талих вод з місць зливу та роздачі ПММ, площадок тимчасового зберігання автотранспорту та з території АЗС, для очистки на сепаратор нафтопродуктів типу «Biobox -N-10».

Очищені води відводитимуться в резервуари-накопичувачі. Вода із резервуарів - накопичувачів використовуватиметься для поливу території, для чого видалятиметься насосним обладнанням, що забезпечує подачу води для системи зрошення з необхідною продуктивністю та напором.

Для запобігання попадання палива у систему дощової каналізації з вузлів зливу палива у випадку розгерметизації автоцистерни необхідно встановлювати колодязі з трьох ходовим краном. Для прийняття аварійного розливу нафтопродуктів передбачено встановити аварійний резервуар рідкого моторного палива.

Зовнішня мережа дощової каналізації забезпечує самопливне відведення дощових і талих вод з проектних будівель та території в резервуари-накопичувачі.

На колодязях, що розташовуються в зоні радіусом 35 м від АЗС (модуль з підземним резервуаром), необхідно передбачити по дві кришки, простір між кришками повинен бути засипаний піском прошарком не менше 0,15 м, або ущільнено іншим матеріалом, що виключає проникнення газу в колодязь у випадку його витоку.

Очисні споруди експлуатують у відповідності з виробничою інструкцією, складеною на підставі вимог відповідних проектів будівель та споруд, «Інструкції по експлуатації очисних споруд нафтобаз, наливних пунктів перекачувальних станцій і АЗС» і затвердженою керівництвом підприємства, якому воно підпорядковується.

Тип, технічні та технологічні характеристики, в тому числі ступінь очистки стічних вод, будуть визначатись на наступних стадіях проектування.

Електропостачання

На території міста Луцьк знаходяться існуючі лінії електропередач. В межах проекту ДПТ знаходиться одна існуюча трансформаторних підстанція ТП-482. Та запроектовано ще одна, яка буде встановлюватись згідно технічних умов.

Споживачами електричної енергії є: силові і освітлювальні установки житла, сфери обслуговування та зовнішнє освітлення території. Норми електропостачання прийняті згідно ДБН Б.2.2-12:2019, ДБН В.2.5-23:2010 та правил улаштування електроустановок.

Розрахункові навантаження на електромережі наведені в табл. 2.1.6.

Розрахункові навантаження на електромережі

№ п/п	Склад електроспоживачів	Од виміру.	Нормований показник	Розрахунковий показник
1	Квартири (на 1-го жителя)	кВт	3	1110,0
2	Об'єкти соціально-побутового призначення (на 20 м ²)	кВт	0,2	3410
	Всього			4520,0

Під'єднання інженерних мереж електропостачання до будівель і споруд буде здійснюватись на основі технічних умов, проходження трас проектних мереж можливо змінювати за умови дотримання будівельних норм і правил.

Газопостачання

Газопостачання міських населених пунктів може здійснюється від централізованих систем.

В межах території ДПТ є можливість передбачити використання природного газу на господарсько-побутові потреби: опалення, вентиляцію, гаряче водопостачання житлових будівель.

На території міста Луцьк знаходяться існуючі мережі газопостачання середнього тиску та низького тиску.

Розрахункова потреба у газі проектної території ДПТ, в разі потреби, визначена згідно чисельності населення, на розрахунковий строк, кількість населення проектної території становить – 745 чол.

Витрата газу на одну особу у разі відсутності централізованого гарячого водопостачання становить 18,0 м³ на місяць, отже максимально прогнозована витрата в межах проектної території газу буде становити – 0,16 млн.м³/рік.

Розрахункове об'єм газопостачання визначено згідно з ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»; ДБН В.2.5-20:2018 «Газопостачання».

Під'єднання інженерних мереж газопостачання до будівель і споруд буде здійснюватись на основі технічних умов, проходження трас проектних мереж можливо змінювати за умови дотримання будівельних норм і правил.

Підготовка та благоустрій території.**Інженерна підготовка і захист території**

Існуючі інженерно-захисні споруди та території зі складними інженерними умовами на в межах ділянки проектування – відсутні

Інженерна підготовка території проектованої ділянки включає комплекс заходів щодо забезпечення придатності території для містобудування, захисту її від несприятливих антропогенних і природних явищ та поліпшення екологічного стану, який визначається на підставі інженерно-будівельної оцінки території.

Заходи з інженерної підготовки включають в себе:

- вертикальне планування території, відведення дощових і талих вод;
- використання гумусового шару.

Вертикальне планування території виконано вибіркоким методом з урахуванням наступних вимог:

- максимального збереження рельєфу
- абсолютні відмітки на проектованій території коливаються від 193,7 м до 195,0;
- максимального збереження ґрунтів;
- відведення поверхневих вод;
- мінімального обсягу земляних робіт і дисбалансу земляних мас.

Повздовжні ухили вулиць та проїздів прийняті у відповідності з нормами. На графічному матеріалі встановлено напрямок стоку води.

На схемі інженерної підготовки території наводяться елементи вертикального планування – повздовжні ухили доріг, проектні та існуючі відмітки осей проїзних частин у місцях перетинання вулиць та проїздів (див. креслення).

На пішохідних доріжках і тротуарах пропонується влаштування бетонної плитки. Відведення поверхневих вод з проектованої території здійснюється по ухилах проїздів на існуючі та проектні мережі дощової каналізації та на запроектовані вулиці.

Згідно оцінки території за природними умовами, проектна територія відноситься до сприятливої для будівництва. Уклін рельєфу 1-10 %.

Інженерно-геологічні умови сприятливі для будівництва і не потребують спеціального інженерного захисту території ДПТ.

Відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019 проведена інженерно-будівельна оцінка території. Виділена одна категорія територій – території, сприятливі для забудови.

В геоморфологічному відношенні – це плато та пологі схили.

Інженерна підготовка виконуватиметься на усій проектній території крім існуючої частини.

Благоустрій території

Основною зоною формування озелених територій є зелені насадження загального та обмеженого користування.

Озелененням передбачено створення захисних посадок по периметру земельних ділянок з урахуванням забезпечення достатнього провітрювання та інсоляції. Види насаджень, їх

розміщення будуть вибрані з урахуванням існуючої рослинності і ґрунтовокліматичних умов за дотриманням садово-паркових вимог.

Проектні проїзди та пішохідні доріжки в межах території проектування передбачено виконати з бетонної бруківки.

Площа озеленення в межах проектної території становить – 6726,1 м².

Площа майданчиків для ігор дітей дошкільного і молодшого шкільного віку, для відпочинку дорослого населення, для занять фізкультурою, для збирання побутових відходів в межах проектної території становить – 1064,0 м².

Площа мощення пішохідних доріжок (суміщених з велодоріжками) в межах проектної території становить – 10508,3 м².

Використання підземного простору

В межах проектної території знаходяться існуючі та передбачено проектні підземні паркінги під будівлями №2, 14, 15. До проектного підземного паркінгу передбачено три в'їзди/виїзди. Підвали проектованих будівель передбачено використовувати під споруду подвійного призначення. Також в підземному просторі на території ділянки передбачено розміщення інженерних мереж.

Поводження з відходами

В місті Луцьк існує планово-регулярна системи очистки міської забудови. Тверді побутові відходи вивозяться на полігони ТПВ Комунальним господарством при Луцькій міській раді.

Розрахунковий об'єм накопичення твердих побутових відходів від населення, об'єктів соціально-побутового призначення складає наведено в табл. 2.1.7.

Таблиця 2.1.7

Розрахунковий об'єм накопичення твердих побутових відходів від населення, об'єктів соціально-побутового призначення

№ п/п	Відходи	т/рік
1	Населення	259,0
2	Об'єкти громадського призначення	511,6
3	Сміття з вулиць (10 %)	77,1
	Всього	847,7

Норми накопичення твердих побутових відходів прийнято згідно нормативних вимог ДБН Б.2.2-12:2019.

Проектом генерального плану прийнята роздільна система санітарного очищення міста Луцьк.

Сміттєзвалище знаходиться з південного-сходу від с. Брище, площа якого є достатньою на розрахунковий період. Також резервується територія під влаштування полігону ТПВ в східній частині села Струмівка з санітарно-захисною зоною 500 м.

Вивезення твердих і рідких побутових відходів здійснюється у місця, погоджені з місцевими органами самоврядування.

Першочергові заходи санітарного очищення на території ДПТ

1. Впровадити роздільний метод збору твердих побутових відходів із наступним їх використанням, як вторинна сировина та утилізацією.
2. Улаштування ділянок по збору твердих побутових відходів із забезпеченням їх контейнерами і огорожею.
3. Оснащення служб по санітарному очищенню ЖКГ малою санітарною технікою.
4. Підготовка кадрів по санітарному очищенню проектної території.

Функціональне використання території

Згідно з планом функціонального зонування території та відповідно до додатку 60 Порядку ведення Державного земельного кадастру, виділено такі основні зони:

14.1. Територія житлової багатоквартирної забудови

Код виду функціонального призначення території – 10101.0;

Назва виду функціонального призначення території – території житлової багатоквартирної забудови;

Код згідно з Класифікатором видів цільового призначення земельних ділянок:

Преважні (основні) види – 02.03; 02.04; 02.10; 08.01.

Супутні види – 02.05; 02.06; 02.09; 02.12; 03.02; 03.03; 03.05; 04.10; 05.01; 07.02; 07.03; 07.04; 07.08; 12.13; 03.06 (в частині резиденцій); 03.07; 03.08; 03.12; 03.13; 03.14 (в частині об'єктів, які не потребують встановлення санітарних обмежень на прилеглі території); 13.02 (в частині поштових відділень); 11.04; 13.01; 13.03; 14.02 (в частині розміщення об'єктів розподільчих мереж).

14.2. Територія громадської забудови.

Код виду функціонального призначення території – 10200.0;

Назва виду функціонального призначення території – території громадської забудови;

Код згідно з Класифікатором видів цільового призначення земельних ділянок: Преважні (основні) види 03.01; 03.02; 03.03; 03.05; 03.06; 03.10; 03.11; 03.14; 04.01; 04.02; 04.03; 04.04; 04.05; 04.06; 04.07; 04.11; 08.01.

14.3. Територія транспортної інфраструктури № 1

Код виду функціонального призначення території – 20606.0;

Назва виду функціонального призначення території – території вулиць та доріг;

Код згідно з Класифікатором видів цільового призначення земельних ділянок:

Преважні (основні) види – 08.01; 12.13. Супутні види – 07.07; 11.07

14.4. Зона транспортної інфраструктури №2

Код виду функціонального призначення території – 20605.0;

Назва виду функціонального призначення території – території закладів з обслуговування автотранспортних засобів

Код згідно з Класифікатором видів цільового призначення земельних ділянок:

Преважні (основні) види – 08.01; 12.04; 12.1;

Супутні види – 03.07; 03.08; 03.14; 04.10; 05.01; 11.04; 11.07; 12.13; 13.01; 13.03; 14.02.

Основні техніко-економічні показники проекту наведені в табл. 2.1.8.

Таблиця 2.1.8

Основні техніко-економічні показники детального плану території

Назва показника	Одиниця виміру	Існуючий стан	Значення проектних показників		
			Коротко-строковий період (до 5-ти років)	Середньостроковий період (6 - 10 років)	Довгострокова перспектива (понад 10 років)
Територія					
Територія в межах проекту в тому числі:	га/%	-	8,4389/100	8,4389/100	8,4389/100
територія житлово громадської забудови	га/%	-	5,4208/62,2	5,4208/62,2	5,4208/62,2
територія транспортної інфраструктури	га/%	-	3,0181/35,8	3,0181/35,8	3,0181/35,8
Забудова					
Загальна площа забудови, у тому числі:	м ² /%	-	34462,6/40,8	34462,6/40,8	34462,6/40,8
житлова забудова	м ² /%	-	1948,0/2,3	1948,0/2,3	1948,0/2,3
громадська забудова	м ² /%	-	31743,4/37,6	31743,4/37,6	31743,4/37,6

інші нежитлові будівлі і споруди	м ² /%	-	2719,2/ 3,2	2719,2/ 3,2	2719,2/ 3,2
Населення					
чисельність населення у багатоквартирній забудові	тис.осіб	-	0,745	0,745	0,745
щільність населення, у багатоквартирній забудові	осіб/га	-	88,3	88,3	88,3
Житловий фонд					
багатоквартирний житловий фонд, всього у тому числі:	тис.м ² / к-сть квартир	-	19527,7	19527,7	19527,7
Середня житлова забезпеченість у багатоквартирній забудові	м ² /особу	-	52,8	52,8	52,8
Громадський простір					
торговельна площа приміщень	м ²	-	17050,0	17050,0	17050,0
Паркувальний простір					
підземні паркінги	маш.- місць	-	900	900	900
відкриті автостоянки для постійного (тимчасового) зберігання автомобілів	маш.- місць	-	367	367	367
Інженерне обладнання					
водоспоживання	тис.м ³ / добу	-	237,3	237,3	237,3
сумарний об'єм стічних вод	тис.м ³ / добу	-	197,1	197,1	197,1
споживання сумарне електричної енергії	МВт/міс	-	4,52	4,52	4,52
споживання газу	млн.м ³ / рік	-	0,16	0,16	0,16

Цільовий аналіз

При проведенні цільового аналізу формується перелік цілей з охорони довкілля, у тому числі здоров'я населення, і здійснюється подальший аналіз проекту ДДП на відповідність цим цілям.

Перелік цілей з охорони довкілля, у тому числі здоров'я населення, необхідних для проведення цільового аналізу формуються на етапі визначення обсягу СЕО.

На етапі складання звіту про СЕО проводиться аналіз основних елементів проекту ДДП на його відповідність цілям з охорони довкілля, у тому числі здоров'я населення.

Якщо проект ДДП включає певні заходи, важливо оцінити відповідність цих заходів цілям з охорони довкілля, у тому числі здоров'я населення (табл. 2.1.9).

**Відповідність проектованих заходів цілям з охорони довкілля,
у тому числі здоров'я населення**

Цілі з охорони здоров'я, у тому числі здоров'я населення	Проект ДДП
Дотримання законодавства у сфері охорони атмосферного повітря	Багатоквартирний житловий будинок та громадські будівлі значного впливу на атмосферне повітря не здійснюватимуть. Незначний вплив на атмосферне здійснюватимуть АЗС та автостоянки. Проектом передбачається застосування справної техніки та обладнання, дотримання технології виконання робіт, виконання інженерної підготовки, озеленення та благоустрою території, що дозволить зменшити шкідливий вплив на атмосферне повітря, проведення моніторингу атмосферного повітря. СЗЗ від житлового будинку не нормується. СЗЗ від АЗС встановлюється розміром 50 м. У рамках проведення реконструкції АЗС заплановані заходи, спрямовані на приведення об'єкта у відповідність до екологічних та санітарно-гігієнічних норм. Зокрема, передбачається: забезпечення дотримання нормативної відстані СЗЗ від АЗС або ініціювання процедури зменшення розміру СЗЗ відповідно до вимог чинного законодавства, за наявності відповідного обґрунтування, погодженого з компетентними органами. Усі плановані зміни будуть реалізовані з урахуванням вимог Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів» та інших нормативно-правових актів у сфері охорони навколишнього природного середовища та охорони здоров'я.
Запобігання забруднення водних ресурсів	На території міста Луцьк та в межах детального плану наявна централізована система водопостачання. Джерелом водопостачання є підземні води водоносних горизонтів. На території міста Луцьк та в межах детального плану наявна централізована система каналізації. Проектом прийнята повна роздільна система каналізації. Схема каналізування: стічні води проектної території ДПТ по мережі проектних самопливних колекторів надходитимуть у існуючу централізовану систему каналізації. Очищення стічних вод буде відбуватися існуючих очисних спорудах які згідно з генеральним планом міста Луцьк знаходяться за межами території проектування даного ДПТ. Очищення стічних вод повне біологічне з доочищенням. Зовнішня мережа дощової каналізації з місць локальних забруднень забезпечує самопливне відведення дощових і талих

	вод з місць зливу та роздачі ПММ, площадок тимчасового зберігання автотранспорту та з території АЗС, для очистки на сепаратор нафтопродуктів типу «Віobox -N-10». Очищені води відводитимуться в резервуари-накопичувачі. Вода із резервуарів-накопичувачів використовуватиметься для поливу території, для чого видалятиметься насосним обладнанням, що забезпечує подачу води для системи зрошення з необхідною продуктивністю та напором.
Запобігання забруднення ґрунтів	Вплив на ґрунти буде тільки під час проведення будівельно-монтажних робіт та носитиме тимчасовий характер. Вплив на ґрунти поза межами проекрованої території відсутній. При експлуатації об'єктів негативний вплив на ґрунти не очікується. Проектом передбачається благоустрій та озеленення території. Комплексний благоустрій території здійснюється шляхом вимощення тротуарів та влаштування проїздів з твердим покриттям, озелененням всієї вільної від вимощення території. Озелененням передбачено створення захисних посадок по периметру земельних ділянок з урахуванням забезпечення достатнього провітрювання та інсоляції. Види насаджень, їх розміщення будуть вибрані з урахуванням існуючої рослинності і ґрунтово-кліматичних умов за дотриманням садово-паркових вимог. Проектні проїзди та пішохідні доріжки в межах території проектування передбачено виконати з бетонної бруківки.
Безпечне поводження з відходами	Проектом детального плану території прийнята роздільна система санітарного очищення. Тверді побутові відходи вивозяться на полігони ТПВ, Комунальним господарством при Луцькій міській раді. Сміттєзвалище знаходиться з південного-сходу від с. Брище, площа якого є достатньою на розрахунковий період. Також резервується територія під влаштування полігону ТПВ в східній частині села Струмівка з санітарно-захисною зоною 500 м. Вивезення твердих і рідких побутових відходів здійснюється у місця, погоджені з місцевими органами самоврядування. Організація системи збирання, транспортування відходів здійснюватиметься відповідно до ЗУ «Про управління відходами», ЗУ «Про охорону навколишнього середовища».
Запобігання виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру	Для забезпечення пожежної безпеки проектом передбачається проїзди для пожежних машин до всіх будівель та споруд. Всі будівлі та споруди розміщуються з дотриманням нормативних протипожежних відстаней між ними.
Збереження культурної спадщини	Згідно вихідних даних наданих управлінням капітального будівництва та відповідно до Історико-архітектурного опорного плану міста Луцька, проектована територія знаходиться в межах зони охорони археологічного культурного шару другої категорії, в яких діє спеціальний режим використання території. Ця зона

	охоплює території, де можливе поширення археологічного культурного шару, включаючи щойно виявлені пам'ятки археології. Відповідно до чинних нормативних документів, усі будівельні та земляні роботи в межах цієї зони проводяться лише за дозволом центрального органу охорони культурної спадщини, з обов'язковим повідомленням місцевого органу охорони культурної спадщини та під наглядом фахівця-археолога. При розробці містобудівної документації в межах зони охорони археологічного культурного шару другої категорії необхідно враховувати такі положення: - Попередні археологічні дослідження: Перед початком будь-яких будівельних чи земляних робіт слід провести археологічну експертизу ділянки, яка може включати візуальне обстеження або закладання розвідувальних шурфів. Це дозволить виявити можливі археологічні об'єкти та визначити необхідність подальших досліджень. - Отримання дозволів: Будь-які роботи в межах зони охорони повинні бути погоджені з центральним та місцевим органами охорони культурної спадщини для забезпечення дотримання законодавчих норм та збереження культурної спадщини. - Археологічний нагляд: Під час виконання робіт необхідно забезпечити присутність фахівця-археолога, який здійснюватиме нагляд та, у разі виявлення археологічних об'єктів, організує їх дослідження, консервацію або музеєфікацію. Дотримання цих вимог є обов'язковим для забезпечення збереження археологічної спадщини та уникнення правових порушень під час реалізації проектів у межах зони охорони археологічного культурного шару другої категорії в місті Луцьку.
--	---

Інші плани та програми, що мають відношення до ДДП:

В розділі висвітлюється інформація про різні плани і програми, що діють на національному, регіональному та місцевому рівнях, які в тій чи іншій мірі визначають передумови для прийняття проєктних рішень в даній містобудівній документації. Їх положення та завдання приймаються до уваги в процесі розроблення містобудівної документації та її стратегічної екологічної оцінки.

Головні стратегічні документи, що мають відношення до проєкта детального плану перераховані нижче:

1) Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року».

Даний закон є документом довгострокового програмування та планування у галузі охорони довкілля.

Метою державної екологічної політики є досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем.

2) Стратегія розвитку Волинської області на період до 2027 року, затверджена рішенням сесії обласної ради від 12.03.2020 № 29/16.

Стратегія розвитку Волинської області на період до 2027 року є головним плановим документом розвитку Волині на довгострокову перспективу.

Стратегічною метою регіонального розвитку області на період до 2027 року є створення умов для збалансованого розвитку, спрямованого на підвищення якості життя та добробуту населення.

Стратегія базується на стратегічному гендерно-чутливому аналізі соціально-економічного розвитку області, в якому описані наявні тенденції, ключові проблеми, сильні та слабкі сторони, можливості і загрози, на основі яких визначено можливі сценарії розвитку області.

3) Національний план управління відходами до 2033 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1353-р.

Метою документа є створення умов для підвищення стандартів життя населення шляхом впровадження системного підходу до поводження з відходами на державному та регіональному рівні, зменшення обсягів утворення відходів та збільшення обсягу їх переробки та повторного використання.

4) Регіональний план управління відходами у Волинській області до 2030 року, затверджений рішенням обласної ради від 15.09.2022 № 18/8.

Документ містить в собі комплекс взаємопов'язаних завдань і заходів, узгоджених за строками та ресурсним забезпеченням з усіма задіяними виконавцями, спрямованих на забезпечення сталого управління відходами в регіоні враховуючи принцип співробітництва територіальних громад, та сформованих, виходячи з оцінки поточного стану сфери управління відходами й та вже розроблених моделей.

5) Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища у Волинській області за 2023 рік.

Матеріали даного видання дають інформацію про стан екологічної ситуації у Волинській області, а також розкривають особливості всіх складових довкілля.

Над Доповіддю працював колектив управління екології та природних ресурсів Волинської обласної державної адміністрації при активній інформаційній підтримці суб'єктів системи екологічного моніторингу.

6) Регіональна схема екологічної мережі Волинської області.

Регіональна схема враховується при здійсненні будь-якої діяльності на території області.

7) Стратегія формування та реалізація державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року та операційний план заходів з її реалізації у 2024-2026 роках.

Метою цієї Стратегії є створення організаційних і правових засад формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату для досягнення сталого розвитку та забезпечення ефективного переходу до низьковуглецевого розвитку держави за умови економічної, енергетичної, продовольчої та екологічної безпеки, підвищення рівня добробуту громадян, зменшення впливів та наслідків зміни клімату та для врахування цілей державної кліматичної політики під час повоєнної відбудови України.

В процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації було розглянуто значну кількість документів, що містять екологічні цілі та відповідні завдання у сфері охорони здоров'я і соціально-економічного розвитку.

Аналіз цілей відповідних державних програм розвитку, змісту та проєктних рішень з просторового розвитку території, свідчить про те, що цілі та заходи, визначені проєктом Детального плану здебільшого відповідають регіональним та місцевим екологічним цілям.

Місто Луцьк розташоване на північному заході України в південно-східній частині Волинської області. Це адміністративний центр Волинської області, який входить до складу «Єврорегіону Буг», займає площу 4 023,17 га (40,23 км²).

Із заходу на схід і з півночі на південь він розкинувся відповідно на 10 і 15 км. Місто розташоване у поліській і лісостеповій фізико-географічних зонах.

Географічні координати: 50°44'52" північної широти і 25°19'28" східної довготи. Економіко-географічне розташування міста дуже сприятливе. Відстань до столиці України – Києва становить – 398 км. Луцьк знаходиться на невеликій відстані від інших великих міст Західної України та з'єднаний з ними автомобільними магістралями. Відстань до міста Рівного становить 70 км, Львова – 178 км, Тернополя – 176 км.

Крім того, місто Луцьк розташоване на перетині шляхів з України в країни Європейського Союзу. Через місто проходять автодороги міждержавного значення, що сполучають Україну з Польщею та Білоруссю. Відстань до державного кордону з Республікою Польща (МПП «Устилуг») – 85 км, з Білорусією (МПП «Доманове») – 150 км.

Територія міста Луцька знаходиться в межах Волинської височини і входить у морфоструктуру Луцько-Рівненського лесового пасма. Територія м. Луцька розташована в лісостеповій зоні типових чорноземів і сірих опідзолених ґрунтів. Корисні копалини – відсутні.

Гідрографічна мережа міської агломерації належить до басейну ріки Стир (притока Прип'яті, басейн Дніпра). Сучасний Луцьк розміщується на першій надзаплавній терасі (правій і лівій) і на місцевості, яка прилягає до долини. Основна частина міста, в тому числі центр, знаходяться на правому березі ріки Стир. На території міста є три малі річки: Сапалаївка (довжина – 12,4 км) – права притока Стиру; Омеляник (12,6 км) та Жидувка (4 км) – ліві притоки Стиру. Висота над рівнем моря – 181 м.

Домінуючими серед ґрунтового покриву є опідзолені типи ґрунтів – чорноземи та темно-сірі, сірі і світло-сірі які займають східну частину міста, місцями в південній та західній частині міста сформувались чорноземи неглибокі малогумусні.

Клімат міста Луцька помірно-континентальний, з м'якою зимою і теплим літом. Середньорічна температура повітря становить 7,4 °С, найнижча вона у січні (5 °С), найвища – в липні (19,5 °С). В останні 100-120 років температура повітря в Луцьку, як і в цілому на Землі, має тенденцію до підвищення. Протягом цього періоду середньорічна температура повітря підвищилася щонайменше на 1,0 °С. Більшим, у цілому, є підвищення температури в першій половині року.

Відносна вологість повітря в середньому за рік становить 78 %, найменша вона у травні – 64 %, найбільша у грудні – 89 %.

Найбільша кількість опадів припадає навесні на квітень-травень, а влітку на червень і липень. Середня кількість атмосферних опадів на рік становить 550 мм. Сніговий покрив лежить до 74 днів.

Найменша хмарність спостерігається в серпні, найбільша – в грудні.

Середня швидкість вітру становить 3,6 м/с. Найбільша швидкість вітру спостерігається у листопаді. У січні вона в середньому становить 4,1 м/с, у липні – 2,8 м/с. Найбільшу повторюваність у місті мають вітри із заходу, найменшу – з північного сходу.

Метео-кліматичні показники даної території наведені в табл. 3.1.1.

Таблиця 3.1.1

Метеорологічні характеристики території за даними метеостанції м. Луцьк

Найменування характеристик	Величина
Коефіцієнт, який залежить від стратифікації атмосфери, А	180
Коефіцієнт рельєфу місцевості	1,0
Середня максимальна температура повітря найбільш жаркого місяця року (Т °С)	19,5
Середня температура повітря найбільш холодного місяця	-5
Повторюваність напрямку вітру %	
П	7,3
ПС	6,7
С	11,2
ПдС	14,7
Пд	14,5
ПдЗ	14,3
З	20,9
ПЗ	10,4
Штиль	3,0
Швидкість вітру (за середніми багаторічними даними), м/с	10-11

Отже, метео-кліматичні показники даної території є комфортними для провадження планованої діяльності.

Прогнозні зміни клімату

Перше двадцятиріччя XXI століття по метеорологічних показниках виявилось аномальним у порівнянні з 90-ми роками минулого століття. За метеоутворюючими факторами клімату України ми можемо спостерігати глобальні зміни в атмосфері планети.

В контексті зміни клімату, за даними Волинського центру гідрометеорології, за умовами 2020 року по Волині відслідковується тенденція до потепління. Взимку середня місячна

температура повітря виявилась більш ніж на 6 °С вищою за норму, весною – перевищення норми склало 2,1 °С, влітку – на 2,7 °С, восени – на 2,5-3,3 °С.

На Волині значно зросла кількість приземних інверсій, днів без вітру та застоїв повітря, з кожним роком зменшується кількість опадів. Це обумовлює малорухомість повітря і відповідно збільшує забруднення приземного шару атмосфери.

До основних джерел антропогенних викидів парникових газів в області віднесено вуглекислий газ (виділяється у великих кількостях при спалюванні палива) та метан (виділяється в процесі розкладу гною та побутових відходів, в тому числі при вирощуванні тварин та птиці).

Пріоритетним напрямком в зменшенні впливу викидів парникових газів в останні роки було зменшення викидів за рахунок енергозбереження, раціоналізації структури енергозбереження, зниження непродуктивних втрат енергоресурсів, впровадження нових малоресурсоємних технологій, а також збільшення площі зелених насаджень.

Серед наслідків зміни клімату на території Волинської області відзначається подальше збільшення температури повітря та кількості екстремальних погодних умов – це аномальна спека і тепловий стрес, повені та підтоплення, поява нових інвазійних видів рослин і комах, шкідників та алергенів.

3.2 Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, а також прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено.

Повітряний басейн

Фонове забруднення атмосферного повітря в м. Луцьку сформоване викидами забруднюючих речовин від технологічних процесів на підприємствах промисловості, обслуговування тощо та від автотранспорту. Значну частку у забрудненні атмосфери становлять викиди шкідливих речовин від автомобілів. Найбільш істотні такі компоненти викидів як окиси азоту, оксид вуглецю, вуглеводні, сполуки сірки, тверді суспендовані частинки, вуглекислий газ.

За даними Головного управління статистики у Волинській області в 2022 році в атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів надійшло 4,8 тис.тон шкідливих речовин. Порівняно з 2021 роком, загальний обсяг шкідливих речовин, які потрапили в атмосферне повітря від роботи стаціонарних джерел викидів зменшився на 0,8 тис. тон.

Відповідно залишились незмінними щільність викидів 0,2 тон на 1 км², шкідливі речовини, які припали на одну особу, у 2022 році становили 4,7 кг, що на 0,1 менше ніж у 2021 році.

Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря за 2018-2022 р.р. наведені в таблиці 3.2.1.

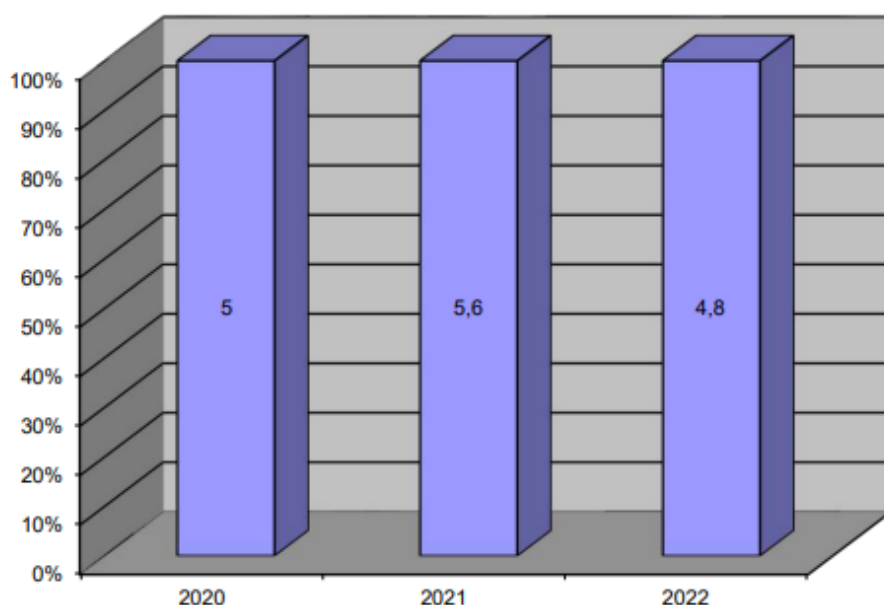
**Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря у Волинській області
за 2018-2022 рр.**

Роки	Викиди в атмосферне повітря, тис.т.			Щільність викидів у розрахунку на 1 кв.км, кг	Обсяги викидів у розрахунку на 1 особу, кг	Обсяг викидів на одиницю ВРП, тис.т/млн. грн.
	Всього	у тому числі				
		стаціонарним и джерелами	пересувними джерелами			
2018	*	5,1	*	300,0	4,9	0,00008
2019	*	5,3	*	300,0	5,1	0,00007
2020	*	5,0	*	252,0	4,9	0,000001
2021	*	5,6	*	200,0	4,8	0,00000005
2022	*	4,8	*	200,0	4,7	**

* – розрахунок викидів забруднюючих речовин та парникових газів від транспортних засобів не проводиться відповідно до наказу Державної служби статистики від 19.02.2015 № 60 про визнання таким, що втратив чинність наказ Державного комітету статистики України від 13 листопада 2008 року № 452 "Про затвердження Методики розрахунку викидів забруднюючих речовин та парникових газів у повітря від транспортних засобів".

** – значення ВРП за 2022 рік за даними Головного управління статистики у Волинській області не оприлюднено.

Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у Волинській області за 2020-2022 рр. зображено на мал. 3.2.1

Мал. 3.2.1. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у Волинській області за 2020-2022 рр.

У загальному обсязі викидів від стаціонарних джерел забруднення переважають метан (19 %), речовини у вигляді твердих суспендованих частинок (10,4 %), оксид вуглецю (23 %) та сполуки азоту (18,7 %).

Основними забруднювачами повітря були підприємства добувної та переробної промисловості, сільського, лісового та рибного господарства, а також здійснення діяльності у сфері постачання електроенергії, газу, пари та конденсованого повітря. На них припадає понад 91 % загальнообласних викидів.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря за видами економічної діяльності наведено в табл. 3.2.2.

Таблиця 3.2.2

**Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря
за видами економічної діяльності**

№ з/п	Види економічної діяльності	Кількість підприємств, які мали викиди, одиниць	Обсяги викидів по регіону		Викинуто в середньому одним підприємством, т.
			тис. т	у % до 2020 р.	
	Всі види економічної діяльності	180	4,8	86,7	26,9
1	Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	36	1,2	86	33,02
2	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	3	0,5	109,8	162,4
3	Переробна промисловість	57	2,3	90,5	40,9
4	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	22	0,4	102,9	18,5
5	"Водопостачання; каналізація, поводження з відходами"	2	0,03	343,6	14,4
6	Будівництво	4	0,02	32,7	6,2
7	"Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів"	1	0,05	19,3	46,53
8	Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	12	0,05	56,1	4,03
9	Тимчасове розміщування й організація харчування	1	0,0001	69,5	0,098

10	Інформація та телекомунікації	1	0,002	61,3	2,063
11	Операції з нерухомим майном	4	0,002	209	0,48
12	Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	1	0,0002	59,5	0,248
13	«Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування»	7	0,1	60,4	20,6
14	Освіта	11	0,05	90,3	4,8
15	Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	17	0,075	104,4	4,5
16	Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	1	0,0008	146,5	0,844

На території Волинської області контроль за рівнем радіаційного забруднення атмосферного повітря здійснює Волинський обласний центр з гідрометеорології на шести метеостанціях, які знаходяться в містах Володимир-Волинський, Ковель, Луцьк, смт Любешів, Маневичі та с. Світязь.

Спостереження за станом атмосферного повітря та вмістом забруднюючих речовин, у тому числі радіоактивного забруднення, на території області проводять 3 суб'єкти державної системи моніторингу довкілля: Волинський обласний центр з гідрометеорології, Головне управління Держпродспоживслужби у Волинській області та ДУ «Волинський обласний лабораторний центр МОЗ України».

Головне управління Держпродспоживслужби у Волинській області здійснює спостереження за якістю атмосферного повітря у житловій та рекреаційній зонах, зокрема поблизу основних доріг, санітарно-захисних зон та в робочих зонах підприємств, в зонах житлових будинків розташованих поблизу промислових об'єктів, на території шкіл, дошкільних установ та медичних закладів. Крім того, вона проводить аналіз якості повітря у житловій зоні за скаргами мешканців.

Державною гідрометеорологічною службою в області оцінка стану забруднення атмосферного повітря здійснюється за даними спостережень в місті Луцьку на 3-х стаціонарних постах спостереження. Програма обов'язкового моніторингу якості атмосферного повітря включає сім забруднюючих речовин: пил, оксид азоту, діоксид азоту (NO₂), діоксид сірки (SO₂), оксид вуглецю, фенол, формальдегід (H₂CO), а також показники радіоактивного забруднення (гамма-фон, мкР/год).

Головне управління Держпродспоживслужби у Волинській області здійснює спостереження за якістю атмосферного повітря у житловій та рекреаційній зонах, зокрема поблизу

основних доріг, санітарно-захисних зон та в робочих зонах підприємств, в зонах житлових будинків розташованих поблизу промислових об'єктів, на територіях шкіл, дошкільних установ та медичних закладів. Окрім того, ГУ проводить аналіз якості повітря у житловій зоні за скаргами мешканців.

Основним джерелом забруднення повітря у місті є автомобільний транспорт (пересувні джерела). Помітне зростання рівня загазованості відмічається в центрі міста, в районі Київського майдану, майдану Президента Грушевського, проспекту Соборності, вулиці Ковельська. Для оптимізації ситуації проводяться роботи щодо удосконалення пропускну здатності вулично-транспортної мережі з винесенням транзитних потоків за межі житлових зон і міста в цілому, заміна рухомого складу громадського автотранспорту на нові зразки з вищими екологічними стандартами, більшою пасажиромісткістю, оновлення парку громадського електротранспорту.

Суттєвий вплив на стан повітря в місті здійснює виробнича діяльність 44 підприємств та організацій міста, робота котельного обладнання, яке працює на органічному паливі.

Найбільшими забруднювачами повітря м. Луцьк у 2022 році були стаціонарні джерела підприємств: ПАТ «Гнідавський цукровий завод», ДКП «Луцьктепло», ДП МОУ ЛРЗ «Мотор» та ПАТ «СКФ Україна».

Спостереження за радіоактивним забрудненням атмосферного повітря здійснює теж Волинський обласний центр з гідрометеорології у пункті спостереження м. Луцьк. Перевищень радіоактивного забруднення атмосферного повітря упродовж досліджуваних років не виявлено, середньомісячні та максимально разові значення гамма-фону залишаються значно нижчими рівня природного фону.

Аналізуючи викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, можна зробити висновок, що головними причинами, що обумовлюють незадовільний стан атмосферного повітря в населених пунктах є недотримання підприємствами технологічного режиму експлуатації пилогазоочисного устаткування; низькі темпи впровадження сучасних технологій очищення викидів, зростання одиниць автомобільного транспорту, які не забезпечені приладами для нейтралізації відпрацьованих газів, і як наслідок збільшується кількість викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря.

Водне середовище

Поверхневі води міста представлено основною водною артерією міста р. Стир, її притоками, штучними водоймами та водотоками меліоративного призначення.

Основні притоки: праві – р. Сапалаївка, ліві – р. Чорногузка, р. Жидувка, р. Омеляник. Загальна площа водних об'єктів на території міста Луцьк близько 105 га. За морфологічними особливостями своїх русел та будові долин річки досить різноманітні. В межах

Волинської лесової височини долини рік порівняно неширокі і значно врізані в лесовий покрив височини. Руслу звивисті, малорозгалужені, швидкість течії – 0,1-0,5 м/с, на перекатах – 0,7-0,9 м/с. Нахили русел в верхів'ях в середньому – 0,0008. Заплави, як правило, заболочені. За хімічним складом річкові води характеризуються невисокою мінералізацією: 300-400 мг/дм³ – в межінь та 200-300 мг/дм³ – в повінь, жорсткість відповідно змінюється від 5-6,5 до 3-4 мг.екв/дм³. Води переважно гідрокарбонатні кальцієві, рідше гідрокарбонатні натрієві або гідрокарбонатні магнієві.

Річка Стир – права притока Прип'яті, бере початок на Волинській височині недалеко від села Пониква Бродівського району Львівської області. Стир протікає Львівською, Волинською і Рівненською областями (територія Волинської височини та Поліської низовини), після чого перетинає межу з Брестською областю Білорусі, де двома рукавами впадає у Прип'ять (басейн Дніпра).

Русло р. Стир звивисте, місцями каналізоване, в нижній течії розгалужене. Ширина: у верхів'ї – 2-10 м, у пониззі 30-50 м. Глибина: на плесах – 2,0-3,5 м, на перекатах – 0,5-1,5 м. Швидкість течії становить 0,2-0,5 м/с. Дно річки переважно рівне, на плесах – мулистопіщане; на окремих перекатах – нерівне, кам'янисте.

Ширина заплави Стиру в межах Луцька коливається від 250 до 1500 м. При цьому лівостороння частина заплави зазвичай ширша (досягає 1000 м і більше), ніж правостороння, яка місцями (наприклад, на ділянці річки нижче Рованецького мосту) звужується до 100 м.

Схили першої надзаплавної тераси Стиру переважно круті, особливо правий, висота якого над заплавою становить переважно 10-15 м. На схилах – місцями обриви висотою до 3-5 м. Схил лівобережної надзаплавної тераси Стиру в районі міста вирізняється чергуванням досить крутих і дуже пологих ділянок, як це проявляється, зокрема, на ділянці мікрорайон Гнідава – с. Рованці.

Найкрупнішою правою притокою р. Стир у межах міста є річка Сапалаївка. Її довжина становить 12 км, а площа басейну 39,2 км². Падіння річки 2,25 м/км. Витрата води річкою коливається в межах 0,04-0,4 м³/с. Річка Сапалаївка бере початок на північно-східній околиці с. Струмівка Луцького району. Протікає північними околицями цього села та через м. Луцьк. Впадає в р. Стир на 302 км від її гирла в північно-західній частині обласного центру, навпроти Луцької пристані.

Долина у верхній течії місцями заболочена, заплава шириною 100 м стелиться через горбисту місцевість. Русло шириною до 2 м, слабо звивисте. Береги низькі, дно часто замулене. В районі м. Луцька русло розчищене, в центральній частині міста каналізоване, в межах парку культури і відпочинку ім. 900-річчя Луцька – розширене й перетворене на ставок.

Теремнівські ставки споруджено на р. Сапалаївка при вході річки на територію Луцька (район Теремно). Це два ставки загальною площею 5,91 га, які відіграють важливу роль у

регулюванні гідрологічного режиму річки (зрізання піку весняної повені чи дощових паводків та забезпечення стоку у меженний період року). У 1993 р. цим ставкам надано статус гідрологічної пам'ятки природи місцевого значення «Теремнівські ставки».

Нижче за течією у межах Парку культури й відпочинку імені 900-річчя Луцька у руслі річки також утворено декоративний ставок. Водойми перебувають у віданні міського КП «Зелене господарство».

На території м. Луцька русло Сапалаївки розчищено, каналізовано (спрямлено). В центральній частині (на відтинку близько 0,5 км) в районі комплексу «Сіті-парк» прибережну територію річки благоустроєно (з елементами ревіталізації). Таким чином, було реалізовано міський проект «Благоустрій р. Сапалаївка від вул. Потапова до вул. Кліма Савура», яким опікувався відділ екології Луцької міської ради.

Незадовільна якість води у річці Сапалаївка проявляється через перевищення нормативів ГДК, встановлених відповідно до діючого законодавства для водних об'єктів господарсько-питного та культурно-побутового водокористування (ДСанПіН 2.2.4-171 -10 Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною). Перевищення ГДК характерно для таких показників: завислі речовини – перевищення ГДК у середньому у 4-5 разів; хімічне споживання кисню (ХСК) – у 2-2,5 рази; вміст синтетичних поверхнево-активних речовин (СПАР) – у 1,5-2 рази; заліза – у 4-5 разів. Це пов'язано з тим, що єдина централізована система дощової каналізації відсутня. Відведення дощових вод здійснюється окремими локальними багаточисельними колекторами у напрямку річки. Очисні споруди дощових вод відсутні або не функціонують, поверхневі стоки без будь-якого очищення скидаються в річку.

Найкрупніша ліва притока р. Стир в межах околиці міста – р. Чорногузка. Довжина її 49 км, площа водозбору – 527 км², падіння – 0,63 м/км. Річка Чорногузка бере початок із струмків в околицях с. Линів Локачинського району. Загальний напрям течії річки – із заходу на схід. Впадає в р. Стир на 320 км від її гирла на схід від с. Новостав Луцького району. Долина річки горбиста місцями заболочена. Заплава шириною до 0,7 км. Русло мандруюче шириною до 5 м, береги пологі низькі. Територія її басейну інтенсивно-антропогенно-трансформована, густо заселена, розорана. У верхній течії споруджено 6 ставків.

Інші річки урбоєкосистеми Луцька мають суттєво менші розміри. Їх довжина не перевищує 10 км, тому їх можна віднести і до струмків. Річка Омеляник має довжину близько 10 км, р. Жидувка – 4 км.

Річка Омелянівка (Омеляник) – ліва притока Стиру, протікає по території Луцького району Волинської області та м. Луцька. Має довжину близько 10 км, площу басейну – близько 40 км². Починається річка Омелянівка на східній околиці села Антонівка Луцького району Волинської області, прямуючи далі на схід, перетинає приміське село Великий Омеляник Луцького району, на

території Луцька перетинає вулиці Володимирську, Ковельську, Чернишевського, Зарічну і впадає в центрі міста (в районі вулиці Шевченка) в річку Стир. Середня витрата води – 0,18 м³/с. Річище прямолінійне, місцями штучно спрямлене. У 1980-і р.р. у межах міста на р. Омелянівка було збудовано каскад з 5-ти ставків для розведення риби. Зараз, у зв'язку з втратою рибогосподарського значення, вони не експлуатуються. Береги річки використовуються для рекреації.

Річка Жидувка – ліва притока Стиру, протікає по території м. Луцька, має довжину близько 4 км, площу басейну – 9,5 км². Починається р. Жидувка західніше вулиці Львівської, протікає поруч з колишнім Луцьким підшипниковим заводом, майже паралельно вулицям Боженка та Мамсурова, далі перетинає вулицю Потебні і впадає в р. Стир. Середня витрата води – 0,03 м³/с.

Для оздоровлення річок/водойм та покращення їх гідрологічного режиму за останні роки проведені роботи з відновлення гідрологічного режиму та санітарного стану р. Сапалаївка, комплекс заходів з благоустрою Теремнівських ставків, створення пляжної зони; розчищення русла р. Стир, розчищення каналів, пляжів, стариці р. Стир у с. Жидичин від надмірної водної рослинності, відновлено водність ставів в смт. Рокині; щороку проводиться зариблення водних об'єктів рослинними видами риб з метою біологічної меліорації водойми та відновлення біорізноманіття водойми.

У гідрогеологічному відношенні територія м. Луцьк знаходиться в межах Волино-Подільського артезіанського басейну. Кліматичні умови території характеризуються значною кількістю атмосферних опадів, помірними температурами і підвищеною вологістю повітря, що в умовах хорошої проникності покривних відкладів зумовлює постійні поповнення запасів підземних вод, формуючи зони активного водообміну на значну глибину (до 400-500 м). Відсутність витриманих у плані і в розрізі водотривких горизонтів обумовлює тісний гідравлічний зв'язок між водоносними. Для організації крупномасштабного централізованого водопостачання найбільшу цінність представляє верхньо-крейдовий водоносний горизонт. Цьому сприяють: повсюдна поширеність, значна потужність (у середньому до 45 м), висока водовіддача водовміщуючих порід, сприятливість умов відновлення експлуатаційних запасів, висока якість питної води.

Водопостачання м. Луцька здійснюється із підземних джерел п'яти водозаборів: Дубнівського, Ново-Дубнівського, Східного, Південно-Східного та Омелянівського.

Загальна кількість свердловин – 47 шт. Дубнівська площадка являється головним джерелом водопостачання міста, яка забезпечується водою із 37 свердловин Дубнівського, Ново-Дубнівського, Східного водозаборів.

З артезіанських свердловин вода поступає на площадку водопідготовки, звідки надходить до станції знезалізнення і далі в резервуари чистої води.

Після знезараження, чиста вода питної якості подається водоводами через розподільчі мережі і підвищувальні насосні станції до споживачів міста та навколишніх сіл.

Якість питної води в мережах централізованого господарсько-питного водопостачання знаходиться під контролем хіміко-бактеріологічної лабораторії КП «Луцькводоканал».

Система водовідведення КП «Луцькводоканал» включає в себе каналізаційні мережі, колектори, каналізаційні насосні станції (КНС) та каналізаційні очисні споруди (КОС). Збір стічних вод здійснюється з допомогою розгалуженої каналізаційної мережі і каналізаційними насосними станціями в кількості 20 шт., що знаходяться на балансі підприємства та транспортують стоки через головні КНС № 1, № 2, № 5, № 5а на каналізаційні очисні споруди (КОС).

Повний цикл механічної і біологічної очистки з наступним випуском очищеної води в р. Стир стічні води проходять на каналізаційних очисних спорудах.

Геологічна та геоморфологічна будова

В геологічній будові території міста приймають участь відклади девонського, крейдового та четвертинного періодів. Докембрійські відклади залягають на глибинах більше 1000 м; зверху вони перекриті потужною товщею осадових відкладів. У підшві свердловин, пробурених у зонах тектонічних порушень Волинського артезіанського басейну, залягає мергельно-крейдяна товща потужністю понад 200 м. Зони тріщинуватості і карсту є водоносними, зони монолітних порід – водонепроникні. Підземні води напірні з величиною напору 20-25 м. Вище до поверхні залягають відклади палеогену, неогену та четвертинні відклади. Останні мають суцільне покриття і представлені алювіальними і флювіогляціальними піщано-суглинистими відкладами, глибини залягання яких коливаються в межах 1-15 м на вододілах і 1-1,5 м – у річкових долинах. Південніше міста на вододілах над льодовиковими пластами залягають і поширені лесові відклади потужністю від 2-3 до 30 і більше метрів.

Територія міста розташована в межах північної окраїни Волино-Подільського плато – Волинської лесової височини з характерними особливостями природи: значним поширенням надзаплавних терасових місцевостей з опідзоленими і малогумусними чорноземами, широкими заплавами з поширенням лучно-болотних місцевостей тощо. За геоморфологічними ознаками місто розташоване на тектонічному піднятті у перехідній зоні від Волино-Подільської височини до Поліської низовини.

Надра

Мінерально-сировинна база області має значний потенціал, спроможний забезпечити дальший розвиток промисловості в ринкових умовах.

Паливно-енергетичний комплекс Волинської області включає підприємства добувної промисловості, що спеціалізуються на видобутку і переробці твердого мінерального палива (кам'яне вугілля, торф), природного газу (Локачинська діляниця газопромислового управління «Львівгаз-видобування») та підприємства, що здійснюють постачання і розподіл природного газу та електроенергії.

Крім того, підприємствами державного лісогосподарського об'єднання «Волиньліс» і міжгосподарськими лісопідприємствами агропромислового комплексу виробляється основний обсяг паливних дров.

Вугільна галузь є важливою складовою господарського комплексу області. Заснована ще у 50-ті роки, вона пройшла всі етапи розвитку. Волинські шахти розраховані на 30 років експлуатації а тому протягом 1998-2001 років через закінчення балансових запасів вугілля було закрито шість з них (шахти №№ 2,3,4,6,7,8).

Нині в області функціонують 4 вугледобувні шахти ДП «Волиньвугілля», які щорічно видобувають понад 400 тис. тонн вугілля.

Ландшафт

Луцьк знаходиться в межах Волинської височини. Це рівнинні та горбисті території, які виникли серед широколистяних і хвойно-широколистяних лісів де, крейдові відклади, перекриті суцільним плащем лесових утворень на яких сформувались ґрунти чорноземного типу під трав'яною рослинністю та сірі опідзолені ґрунти під широколистяними, дубово-грабовими лісами. Долинами Західного Бугу та Стиру Волинська височинна область поділена на кілька частин, що відрізняються абсолютними висотами та особливостями рельєфу. Просторова ландшафтна структура цієї території досить строката й визначається поєднанням вододільних, плакорних широколистянолісових, надзаплавно-терасових і заплавних природних територіальних комплексів.

Одним із провідних чинників антропогенної перетворюваності ландшафтів Волинської височинної області є висока освоєність й заселеність. Помірний клімат й гідрологічний режим, найбільш родючі в регіоні сірі опідзолені ґрунти, особливо темно-сірі опідзолені та чорноземи опідзолені сприяли суцільній розораності інтенсивно почленованих ландшафтів Волинської височинної області та формування ярково-балкових форм. Однак, збільшення відносних перевищень, наростання інтенсивності ерозійних процесів, глибше залягання ґрунтових вод як головного джерела водопостачання населення, зумовили подекуди погіршення агрокліматичних умов.

Вздовж річок Луга, Липа, Стир на площі пересічно 6 % сформувалися ландшафтні місцевості заплав річок Волинської височини з різнотравно-злаково-осоковими та різнотравно-злаковими луками на лучно-болотяних, дернових оглеєних ґрунтах і торфовищах, які зазвичай

осушені. На південному заході області на площі 3 % в долині річок Західний Буг та Луга фіксуються місцевості нерозчленованих перших та других лесових терас із чорноземами неглибокими малогумусними й опідзоленими під орними угіддями на місці дубово-грабових лісів. Найбільшими абсолютними висотами й глибоким ерозійним розчленуванням відзначаються місцевості вершин лесових пасом, які в минулому були покриті дібровами з домішкою інших листяних порід, на чорноземах опідзолених, подекуди неглибоких малогумусних, а також сірих опідзолених ґрунтах. Вони охоплюють 5 % Волинської області й повсюдно розташовані в межах Волинської височини; унаслідок високої родючості – зазвичай розорані. Динамічно повторюються в просторі півдня Волинської області на площі 4 % ландшафтні місцевості схилів лесової височини з фрагментарними судібровами зеленчуковими на чорноземах опідзолених, темно-сірих і сірих опідзолених ґрунтах, які зазвичай розорані. Місцевості лесових межиріч з карстовим мікрорельєфом, що в минулому були зайняті мішаними дібровами на чорноземах опідзолених і неглибоких малогумусних, зазвичай розорані й пересічно охоплюють площу 2 % області.

Рельєф

Характерними рисами рельєфу м. Луцьк є спокійна розчленованість поверхні річковими долинами і балками з пологими терасованими схилами і широкими заплавами. Абсолютні відмітки поверхні коливаються в межах 175-225 м. Рельєф міста похилий з переважними ухилами поверхні до 2 %, місцями на схилах долин більше 10 %. Територія міста майже по півколу оточується рікою Стир.

Рівнина надзаплавна тераса на території міста розчленована долинами правої притоки Стиру – Сапалаївка і лівих приток – Омеляник та Жидувка. Абсолютні позначки першої надзапавної тераси коливаються в переважно в межах 190-205 м. В її рельєфі чітко виділяється вододіл між Сапалаєвкою та Стиром. Він злегка опуклий і асиметричний. Схил в сторону р. Стиру вузький і крутий, а до Сапалаївки – широкий і виположений. Перепад висот незначний – від 190 до 200 м. Лівобережна надзаплавна тераса розчленована долинами річок Омеляник та Жидувка, вододіли яких слабо виражені. Виположена (180-185 м) тераса поступово переходить в прилеглу до долини місцевість (190-195 м). Цей перехід представлений у вигляді слабо помітного перегину в рельєфі.

Найвищі відмітки міста мають місце в межах лесової рівнини Волинської височини, що виділяється ледве помітним уступом з висотами 205-210 м. На цій же території у рельєфі зустрічаються блюдцеподібні зниження діаметром 50-60 м і глибиною до 3 м, формування яких зумовлено, найімовірніше, ерозійними западинами на поверхні крейдових відкладень, оскільки геофізичні дослідження не підтверджують наявності в них карстових пустот.

Долина Стиру заплавного типу, трапецеподібної форми. У межах ділянок заплави, захищених дамбою, розташована незначна частина міста.

Долина р. Стир сформувалася одночасно з долинами інших приток Прип'яті. На розвиток річкової мережі великий значною мірою вплинуло четвертинне заledenіння, причому особливу роль зіграли талі води. У міру відступу льодовика відновлювалася поступово Дольодовикова долинно-річкова система, частково формувалися так звані «проривні долини». В цей час формувалася друга надзаплавна тераса Стиру, яка в межах Луцька не простежується. Перша надзаплавна тераса р. Стиру, як і більшості поліських річок, утворилася в нижньо-антропогеновий період. В голоцені почалося формування заплави р. Стир та її приток. Ширина заплави в межах Луцька коливається від 250 до 1500 м. Ширина лівосторонньої частини заплави сягає 1000 м і більше, а правобічна частина звужується до 100-200 м.

Стан ґрунтів

Домінуючими серед ґрунтового покриву є опідзолені типи ґрунтів – чорноземи та темно-сірі, сірі і світло-сірі які займають східну частину міста, місцями в південній та західній частині міста сформувались чорноземи неглибокі малогумусні.

Джерелом механічного забруднення ґрунтів може бути несвоєчасна і неякісна санітарна очистка території. На території міста та за його межами практично постійно виникають несанкціоновані та стихійні сміттєзвалища, які є основним джерелом механічного забруднення. Відходи є основним регіональним фактором забруднення навколишнього середовища. Міграція токсичних компонентів призводить до забруднення ґрунтів, поверхневих та підземних вод, атмосферного повітря.

Поводження з відходами

Основним способом видалення твердих побутових відходів (ТПВ) є їх захоронення на полігоні з попереднім обробленням відходів на сміттесортувальних ліній (2 лінії в м. Луцьк). В м. Луцьку на даний час проводиться роздільне збирання побутових відходів з поділом на суху та мокру фракції, та роздільним збором ПЕТ пляшки. Повне сортування здійснюється на сміттесортувальній станції.

Тверді побутові відходи знешкоджуються на міському полігоні ТПВ, розташованому в районі с. Брище Луцького району. Полігон переповнений, потребує розширення та рекультивації. Його територія знаходиться у задовільному стані, санітарно-захисна зона не впливає на сільбищні зони, житлова забудова в її межах відсутня. На полігоні завершується будівництво другої сміттесортувальної лінії, яку обслуговуватиме ЛСКАП «Луцькспецкомунтранс», проектною потужністю 50 тис. т відходів в рік.

Площа земельної ділянки для влаштування полігону та сміттесортувального виробництва 8,68 га (зараз експлуатується ділянка № 1, площею 1,8 га, термін експлуатації 6 років). В 2016 році відведено нову ділянку під полігон (паспорт р/н № 168 від 29.06.2016 р.), площею 5,235 га з проєктним обсягом захоронення відходів 412,6 тис. т на розрахунковий термін експлуатації 15 років.

В найближчій перспективі на полігоні передбачається будівництво підприємства промислової переробки відходів продуктивністю до 120 тис. т/рік – СПКЕ (сортувально-переробний комплекс з виробництвом електричної чи теплової енергії) потужністю до 120,0 тисяч тонн на рік. Підприємство перероблятиме різні види сміття (скло, деревину, гуму, траву) на тирсоплиту, паркет, гумові вироби, поліетилен. Навколишні села після переробки відходів отримають газ метан та електроенергію. Таким чином, у своїй діяльності підприємство буде екологічно зорієнтованим та сприятиме якісній санітарній очистці території міста та регіону.

Великогабаритні та ремонтні відходи у складі побутових відходів мають збиратися окремо від інших видів побутових відходів. Згідно схеми санітарного очищення м. Луцька передбачено створення системи накопичення великогабаритних та ремонтних відходів у спеціальні контейнери на облаштованих контейнерних майданчиках або у спеціально відведених місцях, які вивозитимуться спецтранспортом в місця складування або перероблення (полігон, СПКЕ).

Передбачена утилізація трупів домашніх та безпритульних тварин на території полігону на термічній установці.

Рідкі побутові відходи знешкоджуються на очисних спорудах промпобутової каналізації. Така система їх знешкодження залишається і на перспективу.

На даний час проблема полягає у відсутності у місті зливної станції для прийому рідких відходів з асенізаційних машин. Єдине місце зливу каналізаційний колодязь на мережі на вул. Мамсурова не відповідає законодавчим вимогам.

На даному етапі в місті впроваджена схема санітарного очищення міста Луцька, яка включає в себе комплекс планувальних, організаційних, санітарно-технічних та господарських заходів щодо збирання, зберігання, перевезення, оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження і захоронення побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, а також прибирання об'єктів благоустрою з метою запобігання шкідливому впливу факторів середовища життєдіяльності на життя і здоров'я людини та майбутніх поколінь.

Біорізноманіття

Рослинне біорізноманіття міста зосереджене переважно в зелених зонах загального користування (парки, сквери). Формування раціональної і достатньої структури ландшафтно-композиційних та екологічних зон рослинного біорізноманіття сприяє оздоровленню

навколишнього середовища та умов проживання, підвищенню рівня його екологічної стійкості до техногенних навантажень.

Зелені насадження, зазнаючи техногенних впливів, потребують більш ретельного санітарного догляду та оздоровлення, а також враховуючи зміни клімату поступової заміни видового складу насаджень, більш широкого застосування у міському озелененні чагарників та багаторічних трав'янистих та квіткових рослин.

Тваринний світ в межах міста представлений типовими видами, що характерні для більшості населених пунктів. Як правило – це свійські тварини та птиці домашніх господарств.

Об'єктом культурно-пізнавального утримання тварин є КП «Луцький зоопарк», де утримуються та розмножуються 146 видів тварин та птахів, загальною кількістю 1500 особин, серед яких 5 видів, загальною кількістю 24 особини, тварин та птахів занесених до Червоної книги України.

На території загальнозоологічного заказника місцевого значення «Гнідавське болото», гідрологічного заказника «Теремнівські ставки», орнітологічного заказника «Пташиний гай» та на території Кічкарівських ставків зустрічаються десятки видів фауни (савців, плазунів, земноводних, комах та птахів), що мешкають у природних болотних угіддях та лісопаркових рослинних угрупованнях.

Охоронний статус за класифікацією МСОП 3.1. LC – найменший ризик мають: мартин звичайний, лиска, припутень, крячок річковий, пірникоза велика, горлиця садова, вівчарик-ковалик, сорока звичайна, кропив'янка чорноголова, очеретянка велика, курочка водяна, чепура велика, чайка, лунь очеретяний, кумка жовточерева, ондатра болотяна, бобер річковий.

Охоронний статус за класифікацією МСОП 2.3. NT – близький до загрозливого має: черепаха болотяна європейська.

Під охороною Бернської конвенції перебувають вівчарик-ковалик, кропив'янка чорноголова, серпокрилець чорний.

Лебідь-шипун перебуває під охороною Директиви ЄС про охорону диких птахів, Бернської та Боннської конвенцій та Угоди про охорону афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів. Бугайчик занесений до Бернської (додаток 2), Боннської (додаток 2) конвенцій та до переліку видів, що перебувають під опікою Європейського товариства охорони навколишнього середовища (SPEC 3); охороняється Директивою Європейського союзу з охорони диких птахів (CEE 1) та Угодою з охорони афро-євразійських мігруючих водоплавних птахів (AEWA).

Кумка жовточерева занесена до Додатку II «Конвенції з охорони дикої флори і фауни та природного середовища існування в Європі» (категорія «види, що підлягають особливій охороні») та до «Червоної книги хребетних Міжнародного союзу охорони природи (МСОП)», а також включено до третього видання «Червоної книги України» (категорія «вразливі види»).

Кормову базу для птахів та ссавців створюють багата, як для центральної частини міста, рослинність, членистоногі та молюски, що мешкають як у ставках, так і у навколишніх заростях

В галузі поводження з безпритульними тваринами в м. Луцьку діє Програма регулювання чисельності безпритульних тварин, що забезпечує належне поводження з безхазяйними тваринами та сприяє санітарно-епідеміологічному благополуччю у місті. Безпритульними тваринами опікується КП «Ласка», яке надає послуги щодо регулювання чисельності безпритульних тварин шляхом відлову, стерилізації, вакцинації, ревакцинації, утримання, лікування тварин, утилізації трупів, тимчасовому утриманню безпритульних тварин.

Природоохоронні території

Природоохоронні території та об'єкти – території та об'єкти природно-заповідного фонду, їх функціональні та охоронні зони, території, зарезервовані з метою наступного заповідання, території та об'єкти екомережі, території Смарагдової мережі, водно-болотні угіддя міжнародного значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера», об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО».

Природно-заповідний фонд регіону – це базовий елемент його соціально-економічного розвитку, що сприяє покращенню якості стану природних геосистем, довкілля, це гарантія збереження генофонду рослинного та тваринного світу, унікальних і типових природних ландшафтів, тому частка заповідних територій повинна зростати. Усі існуючі та перспективні території та об'єкти ПЗФ є територіальною основою регіональної екомережі – функціонально об'єднаної системи природоохоронних територій різного статусу й допоміжних територій частково антропогенізованих. При формуванні екомереж передбачаються зміни у структурі земельного фонду території шляхом віднесення (на підставі обґрунтування екологічної безпеки та економічної доцільності) частини земель господарського використання до категорій, що підлягають особливій охороні з відтворенням притаманного їм різноманіття природних ландшафтів.

Відповідно до ст. 5 ЗУ «Про екологічну мережу України» до складових структурних елементів екомережі включаються: території та об'єкти природно-заповідного фонду; землі водного фонду, водно-болотні угіддя, водоохоронні зони; землі лісового фонду; пожезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду; землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами; землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму та проведення спортивних заходів; інші природні території та об'єкти (ділянки степової рослинності, пасовища, сіножаті, луки, кам'яні розсипи, піски, солончаки, земельні ділянки, в межах яких є природні об'єкти, що мають особливу природну цінність); земельні ділянки, на яких зростають природні рослинні угруповання, занесені

до Зеленої книги України; території, які є місцями перебування чи зростання видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України; частково землі сільськогосподарського призначення екстенсивного використання – пасовища, луки, сіножаті тощо; радіоактивно забруднені землі, що не використовуються та підлягають окремій охороні як природні регіони з окремим статусом.

Станом на 01 січня 2023 року на території Волинської області знаходиться 399 територій та об'єктів природно-заповідного фонду, з них 27 – загальнодержавного значення та 372 – місцевого значення. Площа заповідності області складає 220785,53 га.

Загальна площа природно-заповідного фонду з врахуванням тих територій, що увійшли до складу інших (ботанічних пам'яток природи, заказників у складі національних природних парків тощо), становить 235951,19 га. На сьогодні питома вага площі заповідності в області складає 11,71 %. Враховуючи, що більше 15 тис. га територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення увійшли до складу територій загальнодержавного значення, фактична площа заповідності області становить – 10,96 %.

Загальна площа об'єктів природно-заповідного фонду в місті становить 84,93 га, що забезпечує рівень заповідності території міста біля 2,0 %.

На території міста Луцьк наявні такі об'єкти ПЗФ:

- Луцький ботанічний сад «Волинь» площею 10,0 га утворений за Постановою Ради Міністрів Української РСР від 14.10.1975, № 780. Ділянка розміщена в центрі міста вздовж р. Сапалаївки на місці колишнього міського парку, закладеного в післявоєнні роки. Рослинність парку формують хвощеподібні Equisetopsida, голонасінні Gymnospermae й покритонасінні Angiospermae. Групи рослин належать до 23 родин, 51 роду. Переважають покритонасінні – 60 видів, серед яких 55 – дводольних. На схилах р. Сапалаївки ростуть екзотичні види, зокрема платан західний *Platanus occidentalis* (ботанічна пам'ятка природи місцевого значення), ліщина ведмежа *Corylus colurna*, сосни: чорна *Pinus nigra*, кримська *Pinus nigra subsp. pallasiana* і сибірська *Pinus sibirica*, айлант високий *Ailanthus altissima*, софора японська *Styphnolobium japonicum*, різні види квіткових рослин. Тут є колишній міський фонтан зі скульптурою слона, споруджений у 1950-ті рр., що символізував героїв байки І. Крилова «Слон і Моська». У цей же період один зі схилів річки використано для спорудження Луцької дитячої залізниці.

- «Дубовий гай» – ботанічна пам'ятка природи площею 1,0 га у м. Луцьку по вул. Боженка. Статус надано за розпорядженням Волинської обласної ради народних депутатів від 03.03.1993, № 18-р для збереження ділянки дуба звичайного *Quercus robur* віком 50 років на схилах р. Жидувки в житловій зоні обласного центру. Чагарникові насадження – із спіреї калинолистій *Physocarpus opulifolius*.

- «Меморіал» – ботанічна пам'ятка природи площею 5,0 га у м. Луцьку на вул. В. Мойсея. Статус надано за розпорядженням Волинської обласної ради народних депутатів від 03.03.1993, № 18-р. У сквері-меморіалі розміщена братська могила воїнів Другої світової війни, де захоронено 1800 солдатів, які загинули під час визволення міста від німецьких військ; стіна скорботи, пам'ятні знаки солдатам-волинянам, воїнам-інтернаціоналістам, ліквідаторам та постраждалим від аварії на ЧАЕС, жертвам депортації з етнічних українських земель, героям Небесної сотні. На території скверу ростуть декоративні породи дерев: береза повисла *Betula pendula*, ясен звичайний *Fraxinus excelsior*, дуб червоний *Quercus rubra*, гіркокаштан звичайний *Aesculus hippocastanum*, клен білий *Acer pseudoplatanus*, туя західна *Thuja occidentalis*, ялина блакитна *Picea pungens*, акація біла *Robinia pseudoacacia* і чагарників – черемха звичайна *Prunus padus*, жасмин білий *Jasminum officinale*, самшит вічнозелений *Buxus sempervirens* та ін.

- «Платан західний» – ботанічна пам'ятка природи площею 0,01 га у м. Луцьку на схилі р. Сапалаївки, входить до складу Луцького ботанічного саду «Волинь». Статус надано за розпорядженням Волинської обласної ради депутатів трудящих від 26.09.1977, № 468-р для збереження єдиного на Волині екзотичного платана західного *Platanus occidentalis*, віком близько 100 років, заввишки 17,0 м – листопадного дерева з масивним стовбуром із гладкою світло-сірого забарвлення корою, що легко відділяється тонкими пластинками, трилопатевию з неглибокими виїмками листками, одиночними супліддями.

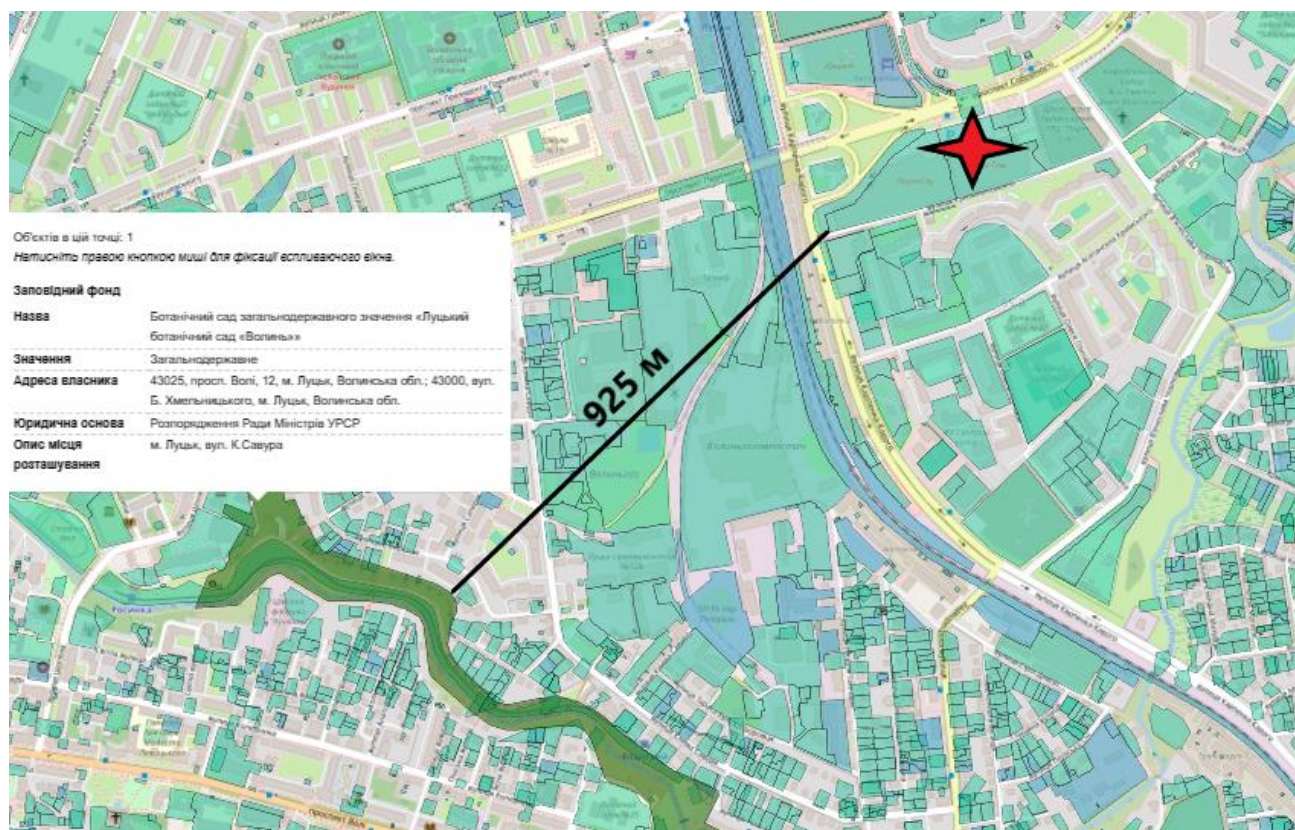
- «Теремнівські ставки» – гідрологічна пам'ятка природи площею 6,0 га у м. Луцьку на вул. Теремнівській. Статус надано за розпорядженням обласної ради від 03.03.1993, № 18-р (реорганізована 04.11.2011, № 7/21) для збереження каскаду ставків, що є наповнювачами р. Сапалаївки. Комплекс споруджений на основі однієї з природних водойм до 900-річчя міста, що відзначалося у 1985 р., сьогодні це територія для проведення дозвілля мешканців обласного центру, спортивних заходів, змагань рибалок-аматорів.

- «Гнідавське болото» – загальнозоологічний заказник площею 116,6 га, лежить у межах землекористування Луцької міської ради (53,0 га) – заплава р. Стир у районі вул. Потебні в межах обласного центру та Боратинської сільської ради (63,6 га), утворений за розпорядженням Волинської обласної державної адміністрації від 12.12.1995, № 213. Під охороною держави перебуває частина заболоченої заплави р. Стир: природне болото, заросле рогозом широколистим *Typha latifolia*, очеретом звичайним *Phragmites australis*, осокою *Carex*, стариці річки, низинні луки з негустими заростями верболозу *Salix alba*. Це місце мешкання й розмноження риб, земноводних, плазунів, птахів, ссавців, у т. ч. синиць великої *Parus major* і вусатої *Parus biarmicus* дрозда співочого *Turdus philomelos*, зозулі звичайної *Cuculus canorus*, шпака звичайного *Sturnus vulgaris*, зяблика звичайного *Fringilla coelebs*, вівсянки звичайної *Emberiza citrinella*, крижня *Anas platyrhynchos*, курочки малої *Porzana parva*, черепахи болотяної *Emys orbicularis*, зайця-русака

Lepus europaeus, ласки звичайної *Mustela nivalis*, лисиці рудої *Vulpes vulpes*. Трапляються рідкісні види, занесені в ЧКУ та міжнародні природоохоронні переліки: видра річкова *Lutra lutra*, горностаї *Mustela erminea*, лунь польовий *Circus cyaneus*.

- «Пташиний гай» – орнітологічний заказник площею 10,0 га, лежить у південно-західній частині парку культури і відпочинку імені Лесі Українки м. Луцька, утворений за розпорядженням голови Волинської обласної ради народних депутатів від 03.03.1993, № 18-р. Охороняються кленово-тополеві насадження віком понад 50-60 років, із домішкою ялини *Picea abies*, чагарниково-лучні ділянки, де мешкають близько 50 видів птахів, 35 із них гніздяться, зокрема припутень *Columba palumbus*, зозуля звичайна *Cuculus canorus*, дятли великий строкатий *Dendrocopos major* і сірійський *Dendrocopos syriacus*, соловейко східний *Luscinia luscinia*, вівчарики весняний *Phylloscopus trochilus*, жовтобровий *P. sibilatrix* та вівчарик-ковалик *P. collybita*, чиж звичайний *Carduelis spinus*, дрозди співочий *Turdus philomelos*, чорний *T. merula* та дрізд-чикотень *T. pilaris* синиці велика *Parus major* і блакитна *P. caeruleus*, гаїчка болотяна *Roecile palustris*, зяблик звичайний *Fringilla coelebs*, вівсянка звичайна *Emberiza citrinella* та ін.

В межах проєктованої ділянки не виявлено територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Найближчим об'єктом ПЗФ до проєктованої ділянки є ботанічний сад загальнодержавного значення «Луцький ботанічний сад «Волинь» (мал. 3.2.2), який знаходиться на відстані 925 м в південно-західному напрямку від проєктованого майданчика.

Мал. 3.2.2. Розміщення проєктованої території відносно найближчого об'єкта ПЗФ (ботанічний сад загальнодержавного значення «Луцький ботанічний сад «Волинь»)

Негативного впливу планована діяльність на даний об'єкт ПЗФ не здійснюватиме.

Смарагдова мережа Європи (англ. Emerald Network) – мережа територій особливого природоохоронного значення, важливих для збереження біорізноманіття, в країнах Європи і деяких – Африки. Створена 1998 року для виконання Бернської конвенції 1979 р. і підтримується державами – членами Ради Європи. Мета цього масштабного проекту – виділити і взяти під охорону місця проживання рідкісних видів тваринного і рослинного світу.

При оцінці території для включення до Смарагдової мережі Європи враховується: чи мешкають тут види рослин і тварин, яким загрожує зникнення, чи являє вона собою важливий пункт зупинки на шляхах міграції тварин, чи відрізняється високим рівнем біорізноманіття, чи зустрічається тут унікальне місцез проживання. Україна ратифікувала цю конвенцію 1996 року, взявши на себе зобов'язання створити мережу Emerald.

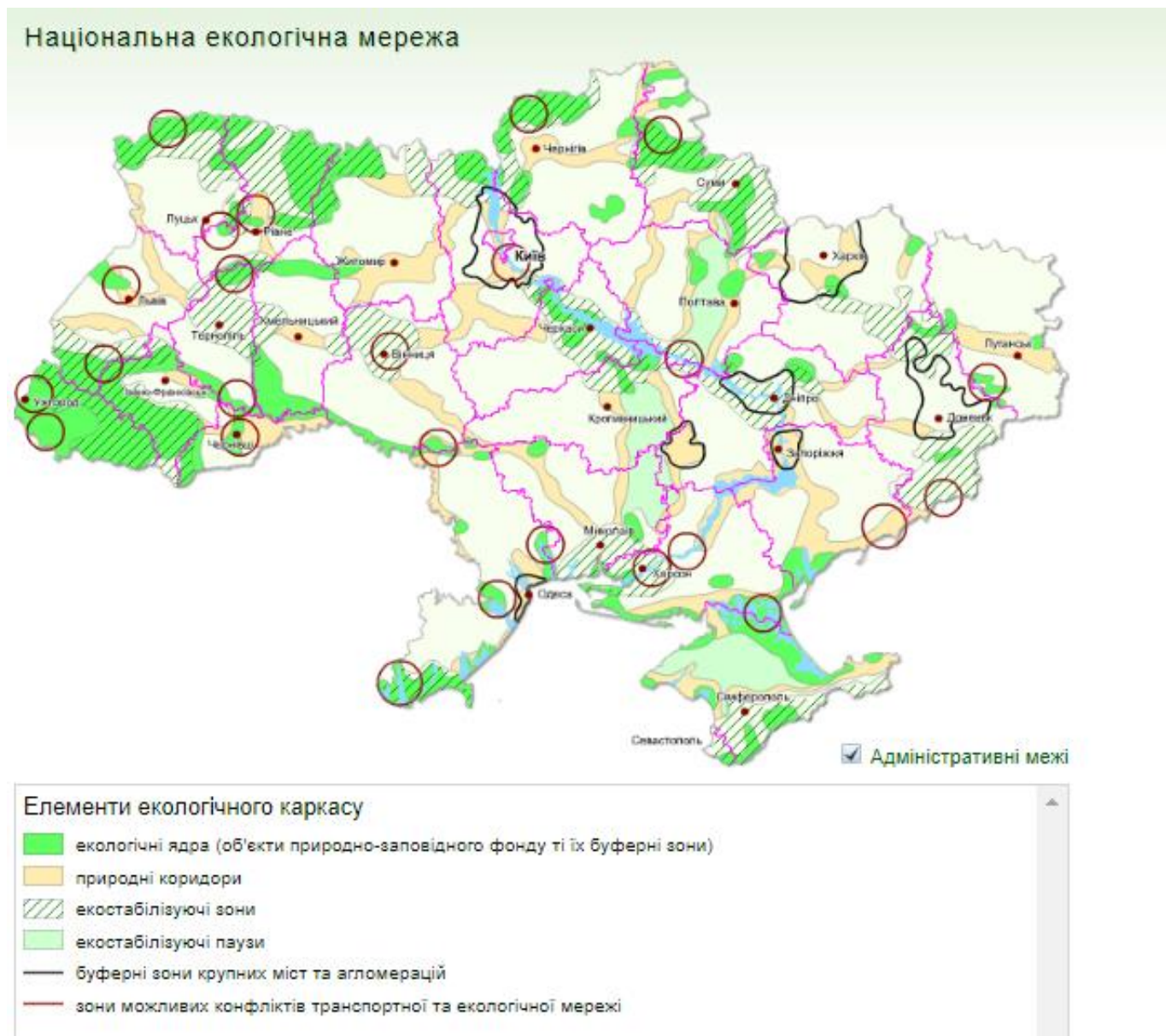
Мережа складається з територій особливого природоохоронного інтересу, що виділяються на всеєвропейському рівні для охорони видів та оселищ. Наразі Смарагдова мережа ефективно працює у Швейцарії, Норвегії, Великобританії та інших країнах. Тому робота із впровадження мережі Емеральд в Україні є підготовкою до майбутнього переходу держави на європейське законодавство в сфері охорони довкілля.

Повний перелік Смарагдової мережі України, затверджений Постійним комітетом Бернської конвенції, включає 377 територій. Постійним комітетом Бернської конвенції 06 грудня 2019 року затверджено оновлений перелік об'єктів Смарагдової мережі України, в які увійшли 15 територій Смарагдової мережі Волинської області.

В межах проєктованого майданика не зареєстровано розміщення природоохоронних територій Смарагдової мережі України (відповідно до <https://emerald.eea.europa.eu/>). Однак з південної сторони від проєктованої ділянки знаходиться територія, що відноситься до охоронних територій Смарагдової мережі Долина річки Стир у Волинській області (UA0000334 Styr river valley in Volyn region). Негативного впливу від проєктованого об'єкта на дану природоохоронну територію не передбачається, оскільки об'єктом проєктування є житловий будинок.

Ділянка проєктування не входить до екологічної мережі, не займає території коридорів (сполучних територій) екомережі, не входить до ядер (ключових територій) екологічної мережі України.

Карта екомережі наведена на мал. 3.2.3.

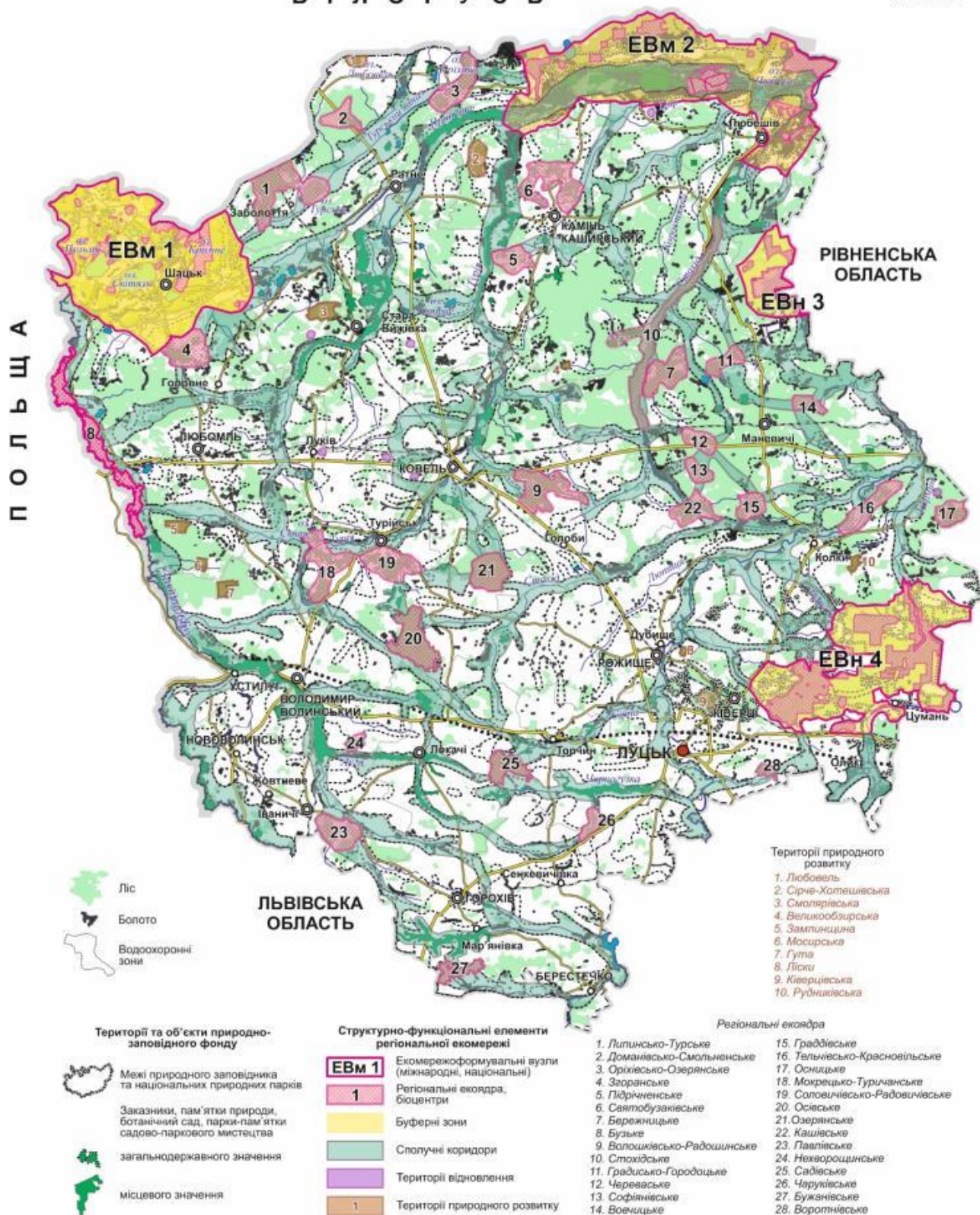

Мал. 3.2.3. Карта екомережі України.

Оскільки проєктована територія не відноситься до жодного з структурних елементів екологічної мережі України, негативного впливу на неї не передбачається.

Також проєктована територія не входить до екологічної мережі, не займає території коридорів (сполучних територій) екомережі, не входить до ядер (ключових територій) регіональної екологічної мережі Волинської області.

Карта регіональної екологічної мережі Волинської області наведена на мал. 3.2.4.

Мал. 3.2.4. Карта екомережі України.

Оскільки проектувана територія не відноситься до жодного з структурних елементів регіональної екологічної мережі Волинської області, негативного впливу на дані природоохоронні території не передбачається.

Також дана територія не відноситься до лісогосподарських, природоохоронних, природно-заповідних зон та їх територій, земель водних об'єктів і прибережно-захисних смуг.

Отже, враховуючи те, що на проєктованій території відсутні об'єкти ПЗФ, природоохоронні території Смарагдової мережі, елементи (ядра, коридори та субкоридори) екологічної мережі України та регіональної екологічної мережі Волинської області, лісогосподарські, природоохоронні, природно-заповідні зони та їх території, землі водних об'єктів і прибережно-захисних смуг, то негативного впливу на дані природоохоронні об'єкти та території планована діяльність не здійснюватиме.

Матеріальні об'єкти:

На проєктованій території матеріальні об'єкти, в яких втілено оригінал твору образотворчого мистецтва чи архітектури не обліковуються. Планована діяльність не матиме негативного впливу на матеріальні об'єкти.

Об'єкти архітектурної, археологічної та культурної спадщини:

Згідно вихідних даних наданих управління капітального будівництва та відповідно до Історико-архітектурного опорного плану міста Луцька, проєктована територія знаходиться в межах зони охорони археологічного культурного шару другої категорії, в яких діє спеціальний режим використання території. Ця зона охоплює території, де можливе поширення археологічного культурного шару, включаючи щойно виявлені пам'ятки археології. Відповідно до чинних нормативних документів, усі будівельні та земляні роботи в межах цієї зони проводяться лише за дозволом центрального органу охорони культурної спадщини, з обов'язковим повідомленням місцевого органу охорони культурної спадщини та під наглядом фахівця-археолога.

При розробці детального плану території в межах зони охорони археологічного культурного шару другої категорії необхідно враховувати такі положення:

- Попередні археологічні дослідження: Перед початком будь-яких будівельних чи земляних робіт слід провести археологічну експертизу ділянки, яка може включати візуальне обстеження або закладання розвідувальних шурфів. Це дозволить виявити можливі археологічні об'єкти та визначити необхідність подальших досліджень.

- Отримання дозволів: Будь-які роботи в межах зони охорони повинні бути погоджені з центральним та місцевим органами охорони культурної спадщини для забезпечення дотримання законодавчих норм та збереження культурної спадщини.

- Археологічний нагляд: Під час виконання робіт необхідно забезпечити присутність фахівця-археолога, який здійснюватиме нагляд та, у разі виявлення археологічних об'єктів, організує їх дослідження, консервацію або музеєфікацію.

Дотримання цих вимог є обов'язковим для забезпечення збереження археологічної спадщини та уникнення правових порушень під час реалізації проектів у межах зони охорони археологічного культурного шару другої категорії в місті Луцьку.

Стан здоров'я населення

Спільна дія багатьох чинників (соціальних, медичних, біологічних, способу життя та забруднення атмосферного повітря й питної води) значною мірою зумовлює стан здоров'я населення і захворюваність людського організму. Темпи індустріалізації та урбанізації з одночасним розвитком стресових ситуацій призвели до того, що протягом останніх років стан здоров'я населення став погіршуватись.

Забруднення атмосферного повітря впливає на здоров'я людини та біорізноманіття різними шляхами – від прямої негайної загрози до повільного поступового руйнування систем життєзабезпечення організму. Постійні атмосферні забруднення несприятливо впливають на загальну захворюваність населення. Доведено прямий зв'язок між інтенсивністю забруднення повітря і станом здоров'я, а також зростанням хронічних неспецифічних захворювань, зокрема, таких, як атеросклероз, хвороби серця, рак легень тощо. Забруднене повітря значно знижує імунітет, впливає на органи дихання, сприяючи виникненню респіраторних захворювань, катарів верхніх дихальних шляхів, ларингіту, ларинготрахеїту, фарингіту, бронхіту, пневмонії. Забруднення спричиняє серцево-судинні та інші захворювання, зумовлює виникнення віддалених наслідків, тобто мутагенну, канцерогенну, токсичну, тератогенну, алергенну, ембріотоксичну і атеросклеротичну дію. Довготривале забруднення повітря відбивається також на генетичному апараті людини. Це призводить до зниження народжуваності, народження недоношених або ослаблених дітей, до їх розумової та фізичної відсталості, тощо. Забруднене атмосферне повітря значно підвищує захворюваність та смертність населення від хронічного бронхіту, емфіземи легень, бронхіальної астми, раку легень та захворювань серцево-судинної системи, що різко знижує працездатність населення.

Дуже небезпечними для людини є сполуки азоту – нітрити і нітрати, що потрапляють у повітря з відпрацьованими газами автомобілів. Деякі з них є вихідними продуктами для синтезу канцерогенних речовин. Вдихання оксидів азоту є причиною розвитку емфіземи легень, звуження дихальних шляхів, набряку легень.

Зростаюче забруднення повітря свинцем сприяє накопиченню його в печінці, селезінці, нирках та інших органах. Свинець, що міститься у відпрацьованих газах автомобільного транспорту, прискорюючи розпад еритроцитів, діє як протоплазматична отрута. Свинцеве отруєння викликає також функціональні зміни вищої нервової діяльності. Основними скаргами

внаслідок свинцевого отруєння є головний біль, запаморочення, підвищена роздратованість, швидка втомлюваність, порушення сну.

Забруднення атмосферного повітря діоксидом сірки частіше призводить до виникнення таких захворювань, як хронічний і астматичний бронхіт, бронхіальна астма, емфізема легень. Такі явища особливо характерні для дітей, хоча на їх здоров'я ніяким чином не впливають шкідливі умови праці, паління та інші чинники.

Питна вода та її якість істотно впливають на всі фізіологічні та біохімічні процеси, що відбуваються в організмі людини, на стан її здоров'я. Питна вода, що не відповідає нормативним вимогам несе загрозу виникнення серед населення інфекційних захворювань, злоякісних утворень, захворювань ендокринної та інших систем організму.

Здоров'я населення можна оцінити такими показниками, як середня тривалість життя при народженні або після досягнення певного віку, загальна смертність та смертність дітей до одного року життя, захворюваність і функціональні відхилення, поширеність хвороб.

За даними Головного управління статистики в області чисельність наявного населення, за оцінкою, на 1 січня 2022 року становила 215,986 тис. осіб. Упродовж 2021 року кількість жителів зменшилась на 1211 особу.

Для аналізу наявного стану здоров'я населення наведені статистичні дані Управління охорони здоров'я Волинської ОДА та Управління охорони здоров'я Луцької міської ради, які характеризують загальну картину захворюваності в області.

Поточний стан системи охорони здоров'я Волинської області, як і України в цілому, характеризується досить високими показниками захворюваності, смертності та інвалідності, особливо унаслідок таких неінфекційних захворювань, як серцевосудинні та цереброваскулярні, онкологічні, хвороби обміну речовин. Виявлені тенденції показників захворюваності населення в значній мірі характеризуються і в місті.

На захворюваність населення впливають такі чинники:

- спадковість і генетичний фонд;
- особливий спосіб життя населення (куріння, вживання алкоголю, наркотиків, неправильне харчування, стреси, шкідлива праця, незадовільні умови побуту, гіперурбанізація, гіподинамія, неблагополучне середовище спілкування і проживання);
- демопопуляційні навантаження (тривалість життя, середній вік населення, рівень смертності, статеві-вікова структура населення, активність міграційних процесів);
- рівень розвитку медичної системи та охорони здоров'я населення (забезпеченість медичною інфраструктурою та медичними фахівцями, якість і фізична та економічна доступність надання медичних послуг);

– стан навколишнього середовища (забруднення атмосферного повітря стаціонарними й пересувними джерелами, забруднення ґрунтів, поверхневих і підземних вод, поводження з відходами);

– рівень соціально-економічного розвитку території та рівень життя населення (спеціалізація регіонів, рівні безробіття і зайнятості населення, доходи й витрати населення, поширення бідності серед населення, сформованість середнього класу); управлінські рішення щодо розвитку охорони здоров'я (своєчасність проведення медичних реформ, ефективне управління медичною сферою, підготовка кадрів для охорони здоров'я, державне фінансування медичної сфери).

За даними українських вчених, з року в рік здоров'я дітей погіршується. Більше половини дошкільнят мають хронічну патологію: у 60,5 % із них діагностують хвороби органів дихання – переважно хронічні тонзиліти, аденоїдити; у 57 % – зміни опорно-рухової системи; у 36 % – серцево-судинні відхилення; 11 % мають ендокринні порушення; 10 % – порушення нервової системи; на ожиріння страждає приблизно 39 % дошкільнят.

Дослідження переконують, що 44 % хлопчиків і 19 % дівчаток, які стають першокласниками у 6-річному віці – не готові до школи фізично. В області, як і по країні в цілому, продовжують зберігатися високі показники загальної та первинної захворюваності дітей, підлітків та дорослих. Низька захворюваність сільських дітей, що має місце в деяких районах, не відображає дійсного стану їх здоров'я. Це може свідчити про низьку соціальну свідомість батьків, недостатній матеріальний стан сімей, обмежений доступ значної частини населення села до медичної допомоги.

У структурі поширеності захворювань дітей від 0 до 14 років по Волинській області:

- на першому місці знаходяться хвороби органів дихання;
- на другому місці знаходяться хвороби кістково-м'язової системи;
- на третьому місці знаходяться хвороби ока та придаткового апарату;
- на четвертому місці знаходяться хвороби ендокринної системи, розладу харчування, порушення обміну речовин;
- на п'ятому місці знаходяться хвороби органів травлення;
- на шостому місці знаходяться хвороби кровотворних органів та окремі порушення із залученням імунного механізму.

Внаслідок неправильного харчування та малорухливого способу життя поступово зростають показники ожиріння дорослого населення області.

Протягом останніх років простежується стійка тенденція перевищення рівня смертності над народжуваністю. Зменшення природнього приросту населення відбувається тому, що у структурі населення за віком значно переважає чисельність людей другого періоду зрілого та похилого віку.

Серед причин смертності перші місця посіли: хвороби системи кровообігу, новоутворення, хвороби органів травлення. Серед основних причин смертності: хвороби системи кровообігу, новоутворення, хвороби органів дихання.

Згідно даних Головного управління статистики у Волинській області було проаналізовано основні причини смертності населення області за 2021 рік та січень 2022 року (табл. 3.2.3).

Таблиця 3.2.3.

**Статистична інформація основних причин смертності населення
у Волинській області**

Хвороби	Кількість померлих осіб	
	в 2021 р.	Січень 2022 р.
Усього:	15493	1242
Клас I: Деякі інфекційні та паразитарні хвороби	157	7
- туберкульоз	93	4
- хвороба, зумовлена вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ)	24	1
Клас II: Новоутворення	1474	125
- з них злоякісні	1457	124
Клас III: Хвороби крові й кровотворних органів та окремі порушення із залученням імунного механізму	5	-
Клас IV: Ендокринні хвороби, розлади харчування та порушення обміну речовин	88	10
- з них цукровий діабет	77	10
Клас V: Розлади психіки та поведінки	74	5
- з них розлади психіки та поведінки внаслідок вживання алкоголю	72	5
Клас VI: Хвороби нервової системи	80	10
Клас IX: Хвороби системи кровообігу	9736	806
- ішемічна хвороба серця	7373	601
- алкогольна кардіоміопатія	87	12
- цереброваскулярні хвороби	1998	164
Клас X: Хвороби органів дихання	447	39
- з них грип і пневмонія	254	15
Клас XI: Хвороби органів травлення	634	65
- з них алкогольна хвороба печінки	73	1
Клас XII: Хвороби шкіри та підшкірної клітковини	11	-
Клас XIII: Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини	14	-
Клас XIV: Хвороби сечостатевої системи	62	5
Клас XV: Вагітність, пологи та післяпологовий період	4	-

Клас XVI: Окремі стани, що виникають у перинатальному періоді	24	-
Клас XVII: Природжені вади розвитку, деформації та хромосомні аномалії	22	2
Клас XVIII: Симптоми, ознаки та відхилення від норми, що виявлені при клінічних і лабораторних дослідженнях, не кваліфіковані в інших рубриках	155	19
Клас XX: Зовнішні причини смерті	741	68
- транспортні нещасні випадки	119	7
- випадкове утоплення та занурення у воду	66	3
- нещасні випадки, спричинені дією диму, вогню та полум'я	8	-
- випадкове отруєння, спричинене отруйними речовинами (крім алкоголю)	48	1
- випадкове отруєння та дія алкоголю	114	8
- навмисне самоушкодження	152	12
- наслідки нападу з метою убивства чи нанесення ушкодження	27	3
Клас XXII: Коди для особливих цілей	1765	81
COVID-19, вірус ідентифікований	1755	81
COVID-19, вірус неідентифікований	10	-

Враховуючи наявність цілого ряду негативних факторів навколишнього середовища та їх вплив на організм, можливе погіршення стану здоров'я населення, але при умові запобігання шкідливого впливу таких факторів, показники захворюваності будуть стабілізуватися.

Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено

На базі наявних даних щодо поточного стану навколишнього середовища, зміни стану компонентів довкілля, а саме атмосферного повітря, водного, геологічного, соціального середовищ, ґрунту, тваринного і рослинного світів, без провадження планованої діяльності, скоріше за все, не відбуватимуться.

Існуюче забруднення атмосферного повітря, в основному формується за рахунок існуючих джерел викиду забруднюючих речовин та роботи транспортних засобів, тому без провадження планованої діяльності зміни стану атмосферного повітря в сторону погіршення та/або поліпшення не відбуватиметься.

Якісний стан водного середовища в основному формується за рахунок існуючих скидів забруднюючих речовин у водні об'єкти та поверхневого стоку, який надходить у водні об'єкти в період сніготанення та/або дощів. Без провадження планованої діяльності зміни якості води також не відбуватиметься.

Зміни показників стану ґрунту і геологічного середовища проєктованої території без провадження планованої діяльності не очікується.

Враховуючи, що домінуючим фактором розвитку біоценозів є природні процеси зміни стану рослинного і тваринного світів без провадження планованої діяльності є малоімовірними.

Висновки щодо ймовірних змін базового сценарію без провадження планової діяльності можна зробити, враховуючи, що у просторовому відношенні планована діяльність носить виключно локальний вплив і розповсюдження далі безпосереднього місця проведення робіт не передбачається. Таким чином відмінності у протіканні базового сценарію без провадження планової діяльності та з її провадженням будуть відбуватись локально в масштабі.

Негативні фактори при функціонуванні об'єкта, що проєктується можливо оцінити як незначні при дотриманні всіх норм та проєктних вимог.

3.3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)

Екологічна оцінка об'єднує в собі оцінку екологічного стану окремих компонентів довкілля: стану повітряного та водного середовищ, земельних та лісових ресурсів, рослинного і тваринного світу, заповідних територій, характер яких постійно змінюється. Від напряду цих змін залежить рівновага природних екосистем та збалансованість подальшого екологічного та соціально-економічного розвитку регіону.

Ймовірні види впливу на навколишнє середовище:

- атмосферне повітря – можливий незначний вплив на атмосферне повітря. Вплив здійснюватиметься за рахунок викидів забруднюючих речовин від неорганізованих джерел в процесі будівництва, а саме: переміщення ґрунтів та сипучих будівельних матеріалів спецтехнікою (екскаватор, бульдозер та ін.), викиди продуктів згорання пального в двигунах автотранспорту та будівельної спецтехніки, викид зварювального аерозолі під час зварки металевих поверхонь та пластикових труб, викиди легкої складової лакофарбових матеріалів під час оздоблювальних робіт. Ці джерела впливу на атмосферне повітря є нетривалими, локальними і зникають при закінченні будівельних робіт. Під час експлуатації проєктованих об'єктів джерелами викидів забруднюючих речовин будуть викиди забруднюючих речовин від індивідуальних транспортних засобів жителів багатоквартирного житлового будинку, відвідувачів торгового центра, АЗС. Перевищення санітарно-гігієнічних нормативів та гранично-допустимих викидів в приземному шарі атмосфери не передбачається. Вплив об'єктів, що проєктуються, на атмосферне повітря вважається допустимим. Проєктом надано рекомендації

щодо озеленення території. Розміщення об'єктів, передбачених детальним планом, не нанесе шкідливого впливу на стан повітряного середовища;

- водне середовище – негативних впливів на водне середовище, порушення гідродинамічного режиму, виснаження поверхневих та підземних водних ресурсів, надходження у водне середовище забруднюючих речовин – не відбуватиметься. На території міста Луцьк та в межах детального плану наявна централізована система водопостачання. Джерелом водопостачання є підземні води водоносних горизонтів. На території міста Луцьк та в межах детального плану наявна централізована система каналізації. Проектом прийнята повна роздільна система каналізації. Схема каналізування: стічні води проектної території ДПТ по мережі проектних самопливних колекторів надходитимуть у існуючу централізовану систему каналізації. Очищення стічних вод буде відбуватися існуючих очисних спорудах які згідно з генеральним планом міста Луцьк знаходяться за межами території проектування даного ДПТ. Очищення стічних вод повне біологічне з доочищенням. Зовнішня мережа дощової каналізації з місць локальних забруднень забезпечує самопливне відведення дощових і талих вод з місць зливу та роздачі ПММ, площадок тимчасового зберігання автотранспорту та з території АЗС, для очистки на сепаратор нафтопродуктів типу «Віobox -N-10». Очищені води відводитимуться в резервуари-накопичувачі. Вода із резервуарів-накопичувачів використовуватиметься для поливу території, для чого видалятиметься насосним обладнанням, що забезпечує подачу води для системи зрошення з необхідною продуктивністю та напором. В проекті ДПТ передбачено приєднання до існуючих систем водопостачання і каналізації. Використання річок та інших водних ресурсів не передбачається. Вплив екологічно допустимий;

- ґрунт – зміни, які чинять шкідливі впливи на ґрунтовий шар не відбудуться зважаючи на відповідні проектні заходи. Незначний вплив на ґрунтовий покрив передбачається при будівельних роботах. Знятий в процесі будівництва родючий шар ґрунту складуватиметься та в подальшому використовуватиметься для благоустрою території. З метою покращення стану навколишнього середовища проектом передбачається ряд планувальних та інженерних заходів, до яких відносяться заходи, що впливають на всі компоненти середовища і в цілому покращують санітарно-гігієнічні умови: благоустрій та озеленення території, тверде покриття доріг; проектом передбачається організація роздільного збору відходів. Територія житлової забудови (дворові простори), крім озеленення, повинна бути обладнана необхідними елементами благоустрою – дитячими ігровими майданчиками, майданчиками для відпочинку дорослого населення, для занять фізкультурою, для тимчасового зберігання автомобілів. При дотриманні прийнятих проектом технологічних рішень вплив на стан ґрунтів зведений до мінімуму. По завершенню будівельних робіт проєктована територія буде упорядкована. Вплив екологічно допустимий;

- флора та фауна – негативний вплив мінімальний. Ареали проживання рідкісних тварин, місця зростання рідкісних рослин в межах ділянки проектування відсутні. На проєктованій території види флори і фауни та угруповання видів, які занесені до Червоної книги України та Резолюції 6 Бернської конвенції відсутні (відповідно до <http://emerald.net.ua/>). Також відсутні рослини та їх угруповання, що підлягають охороні згідно Положення про Зелену книгу України та Резолюції 4 Бернської конвенції. Значних і незворотних змін в екосистемі досліджуваної території в результаті провадження планованої діяльності не прогнозується. Наземних, водних і повітряних шляхів міграції тварин на проєктованій території не відмічено. Встановлено, що проєктована ділянка знаходиться в межах антропогенно-трансформованих територій в м. Луцьк Волинської області, таким чином, можна стверджувати, що дана ділянка мало приваблює птахів та тварин. В процесі провадження планованої діяльності не будуть руйнуватися місця проживання тварин та гніздування птахів. Проєктом передбачається озеленення проєктованої території. Озеленення передбачає збереження всіх цінних зелених насаджень та висаджування нових (декоративних) згідно плану озеленення, який розроблятиметься на наступних стадіях проектування. При цьому влаштування квітників необхідно проводити сортами квітів, які б забезпечували послідовне безперервне цвітіння протягом тривалого часу. Влаштування зелених зон має виключно позитивний вплив на біорізноманіття;

- клімат – негативні наслідки планованої діяльності на мікроклімат – мінімальні. Змін мікроклімату, що безпосередньо пов'язані з відсутністю активних масштабних впливів планованої діяльності (значних виділень теплоти, вологи, тощо) – не відбудеться. Негативні ендегенні та екзогенні процеси, явища природного та техногенного походження (тектонічні, сейсмічні, зсувні, селеві, зміни напруженого стану і властивостей масивів порід, деформації земної поверхні) – не передбачаються. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, відсутні. Планована діяльність не матиме суттєвого впливу на клімат, чутливість діяльності до зміни клімату не очікується;

- заповідні об'єкти, природоохоронні території – впливи відсутні, оскільки на території ведення планової діяльності відсутні території та об'єкти природно-заповідного фонду, території та об'єкти екомережі, водно-болотні угіддя міжнародного значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера», об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО (відповідно до <http://emerald.net.ua/>). Територія планованої діяльності, не відноситься до лісгосподарських, природоохоронних, природно-заповідних зон та їх територій, земель водних об'єктів і прибережно-захисних смуг. Найближчим об'єктом ПЗФ до проєктованої ділянки є ботанічний сад загальнодержавного значення «Луцький ботанічний сад «Волинь», який знаходиться на відстані 925 м в південно-західному напрямку від проєктованого майданчика. В межах проєктованого майданчика не зареєстровано розміщення природоохоронних територій Смарагдової мережі

України (відповідно до <https://emerald.eea.europa.eu/>). Ділянка проектування не входить до екологічної мережі, не займає території коридорів (сполучних територій) екомережі, не входить до ядер (ключових територій) екологічної мережі України та регіональної екологічної мережі Волинської області. Негативний вплив на природоохоронні території – не передбачається;

- надра – під час будівництва та експлуатації проєктованих об'єктів вплив на надра не передбачається;
- ландшафт – будівництво проєктованих об'єктів не впливатиме на елементи геологічного, структурно-тектонічного ландшафту і не викличе негативних явищ геотехногенного походження в геологічному середовищі;
- соціальне середовище – при дотриманні всього комплексу заходів щодо захисту навколишнього середовища, будівельно-монтажні роботи та експлуатація проєктованих об'єктів не спричинять негативного впливу на соціально-економічне середовище. Позитивний вплив від реалізації проєкту полягає у створенні нових житлових площ для місцевого населення, комфортного проживання в будинку з усіма зручностями, що є необхідною умовою добробуту населення, використання АЗС для заправки власних транспортних засобів та ТЦ для задоволення базових потреб населення даної території.

3.4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом

Екологічна ситуація (а також генетичні фактори та спосіб життя) є основоположним фактором, що визначає стан здоров'я населення, вносить свій вклад в статистику захворюваності та смертності населення.

Прямо пов'язати ті чи інші наслідки для здоров'я населення з впливом конкретних факторів дуже важко (так само, як і навпаки, довести відсутність такого зв'язку), оскільки вплив на здоров'я часто неспецифічний і носить опосередкований характер, до того ж можуть спостерігатися кумулятивні ефекти, пов'язані з кількома факторами впливу.

В ході СЕО виявлено екологічні проблеми та можливі ризики для навколишнього середовища та здоров'я населення, пов'язані з реалізацією ДДП.

Серед важливих екологічних проблем, в тому числі що мають ризики впливу по території, що проєктується можна виділити наступні:

- низький рівень екологічної свідомості та екологічної культури громадян;
- забруднення повітря автомобільним транспортом під час роботи двигунів внутрішнього згорання;

- відсутність організованої постійної в часі системи моніторингу за всіма складовими НПС;
- збільшення кількості утворення ТПВ;
- збільшення навантаження на інженерні мережі.

Серед чинників, що впливають на захворюваність та здоров'я населення, виділяються наступні: соціально-економічні (рівень соціальної інфраструктури, умови праці, можливості оздоровлення, доходи та витрати населення, рівень життя тощо); генетичні; стан навколишнього природного середовища (що обумовлюється як природними так і антропогенними факторами); наявність та рівень системи охорони здоров'я.

Чинники стану навколишнього природного середовища (зокрема, забруднення повітря, води, ґрунту, фізичні фактори впливу) охоплюють 20-21 % впливу.

Генетично-біологічні фактори (спадковість, стать тощо) впливають на 19-20 %.

На групу факторів, пов'язаних із обсягом і якістю медичного обслуговування (забезпеченість об'єктами медичної інфраструктури та фахівцями, своєчасність та якість лікування, вакцинація, періодичність медичних обстежень, державне фінансування медичної сфери тощо) припадає 8-9 % впливу.

У проєкті враховані всі наявні екологічні проблеми проєктованої території та запропонована найбільш екологічно та економічно вигідна її територіально-планувальна організація та подальше використання.

Основні екологічні ризики впливу на довкілля та здоров'я населення, що стосуються проєкту ДПТ наведені в табл. 3.4.1.

Таблиця 3.4.1.

**Основні екологічні ризики впливу на довкілля та здоров'я населення,
що стосуються проєкту ДПТ**

Основні екологічні проблеми і ризики	Характеристика проблем і ризиків	Територіальна прив'язка
Вплив на атмосферне повітря	Збільшення викидів забруднюючих речовин пересувними джерелами	Проектвана територія, суміжні з проєктованою ділянкою вулиці.
Вплив на ґрунтове середовище	Порушення, ущільнення та перенесення ґрунтового покриву на етапі будівництва, руху транспортних засобів; випадкові проливи пального при користуванні транспортними засобами	Проектвана територія
Акустичний вплив	Проїзд транспорту.	Вулиці та дороги, проєктована територія
Вплив на здоров'я населення	Якість атмосферного повітря на ділянках проїзду автотранспорту.	Проектвана територія

Проектом не передбачено розміщення на території ДПТ небезпечних об'єктів що можуть здійснювати негативний вплив на атмосферне повітря і загалом на навколишнє середовище.

Впливу інших потенційно, хімічно та радіаційно-небезпечних об'єктів немає.

В межах проєктованого майданчика природоохоронних територій та заповідних об'єктів – немає. Вплив від реалізації ДПТ на території з природоохоронним статусом – відсутній.

Таким чином, на підставі вищевикладеного можна зробити наступний висновок: ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, є вкрай малі та не погіршать наявну екологічну ситуацію території, а це свідчить про прийнятність планової діяльності на здоров'я людини.

- Позитивний вплив від реалізації проєкту полягає у створенні нових житлових площ для місцевого населення, комфортного проживання в будинку з усіма зручностями, що є необхідною умовою добробуту населення, використання АЗС для заправки власних транспортних засобів та ТЦ для задоволення базових потреб.

4. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-УІІ від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (Стратегія від 28.02.2019 № 2697-VIII). Закон визначає, що одним із основних інструментів реалізації державної екологічної політики є: стратегічна екологічна оцінка та оцінка впливу на довкілля, яка сприятиме запобіганню негативному впливу на навколишнє природне середовище та встановлює відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки. Запровадження стратегічної екологічної оцінки документів державного планування забезпечить удосконалення механізмів стратегічного планування розвитку соціально-економічної політики на державному, регіональному та місцевому рівнях.

Зобов'язанням у сфері охорони довкілля на місцевому рівні є дотримання санітарно-захисних зон від об'єктів, які є джерелами виділення шкідливих речовин, запахів, підвищених рівнів шуму, вібрації, ультразвукових і електронних полів, іонізуючих випромінювань, зони санітарної охорони від підземних та відкритих джерел водопостачання, водозабірних та водоочисних споруд, водоводів, об'єктів оздоровчого призначення та інші, зони охорони пам'яток культурної спадщини, археологічних територій, прибережні захисні смуги, водоохоронні зони.

На всіх етапах реалізації проекту детального плану проектні рішення повинні здійснюватись у відповідності з нормами і правилами охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки.

Законодавчим підґрунтям для формування суспільних відносин для забезпечення екологічної безпеки є Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 р., який розглядає екологічну безпеку життєдіяльності людини як невід'ємну умову сталого економічного і соціального розвитку України і закріплює відповідні заходи правового впливу щодо її забезпечення.

При проектуванні, розміщенні, будівництві, введенні в дію нових і реконструкції діючих підприємств, споруд та інших об'єктів, удосконаленні існуючих і впровадженні нових технологічних процесів та устаткування, а також в процесі експлуатації цих об'єктів забезпечується екологічна безпека людей, раціональне використання природних ресурсів, додержання нормативів шкідливих впливів на навколишнє природне середовище. При цьому повинні передбачатися вловлювання, утилізація, знешкодження шкідливих речовин і відходів або повна їх ліквідація, виконання інших вимог щодо охорони навколишнього природного середовища і здоров'я людей.

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Луцька міська рада затвердила «Стратегічні цілі розвитку міста Луцька до 2030 року». Одними із основних стратегічних цілей щодо оптимізації розвитку території міста, покращення стану навколишнього середовища є:

- створення сприятливого середовища для розвитку підприємництва, споживчого ринку та промисловості міста; створення умов для формування та раціонального використання трудових ресурсів міста Луцька;
- формування соціально відповідального бізнесу;
- створення міської об'єднаної територіальної громади, взаємовигідне співробітництво та реалізація спільних проектів з прилеглими територіальними громадами;
- вдосконалення експлуатації інфраструктури на основі відкритих даних;
- комплексна модернізація та розвиток комунальної інфраструктури міста;
- зменшення частки централізованого опалення, перехід на побудинкове та індивідуальне опалення;
- вдосконалення та реалізація транспортної схеми міста;
- покращення екологічного стану місцевості;
- забезпечення роздільного збору сміття.

При виконанні ДПТ обов'язково враховуються зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені вимогами чинного законодавства:

- просторово-планувальними рішеннями забезпечити дотримання нормативних санітарних зон та розривів згідно вимог Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів ДСП № 173-96, протипожежних відстаней, охоронних зон навколо (вздовж) об'єктів транспорту, зв'язку, енергетичної системи, інженерних комунікацій згідно вимог чинного законодавства;
- здійснювати організаційно-господарські, технічні та інші заходи щодо забезпечення виконання вимог, передбачених стандартами та нормативами екологічної безпеки у галузі охорони

атмосферного повітря, вживати заходи щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин і зменшення впливу фізичних факторів відповідно до вимог ст. 10 Закону України «Про охорону атмосферного повітря»;

- здійснення відповідних організаційних, господарських, технічних, технологічних, архітектурно-будівельних та інших заходів щодо попередження утворення та зниження шуму до рівнів, установлених санітарними нормами;

- забезпечення направлення стічних вод після очистки в каналізацію міста Луцьк;

- забезпечення території централізованою планово-регулярною санітарною очисткою із запровадженням системи роздільного збирання відходів у відповідності до Закону України «Про управління відходами».

- здійснення благоустрою території згідно з вимогами Закону України «Про благоустрій населених пунктів», ДБН Б.2.2-5:2011 «Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій. Зміна № 1», «Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України», затверджених наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105 тощо.

Документом державного планування є Детальний план території, який є видом містобудівної документації на місцевому рівні, що визначає планувальну організацію та розвиток частини території. Проектні рішення розроблено згідно Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», а саме: Статті 3 «Основні принципи охорони навколишнього природного середовища».

Проект розробляється з урахуванням природно-кліматичних умов, існуючого рельєфу території, особливостей прилеглої території та забудови, з додержанням технологічних і санітарних розривів, з урахуванням взаємозв'язку основних та допоміжних споруд.

З метою охорони і оздоровлення навколишнього середовища детальним планом рекомендовано виконати ряд зобов'язань:

Зобов'язання у сфері охорони атмосферного повітря.

Відповідно до вимог Закону України «Про охорону атмосферного повітря» необхідно розробити спеціальні заходи щодо охорони атмосферного повітря на випадок виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, а також вживати заходи для ліквідації причин, наслідків забруднення атмосферного повітря.

Заходи щодо забезпечення нормативного стану атмосферного повітря при будівництві включають:

- контроль за точним дотриманням технології виробництва робіт;

- розосередження в часі роботи будівельних машин і механізмів, не задіяних в єдиному безперервному технологічному процесі;
- дотримання заходів щодо попередження загазованості повітря – всі машини, що працюють на будмайданчику з двигунами внутрішнього згоряння повинні бути перевірені на токсичність вихлопних газів;
- виключення роботи машин і механізмів на холостому ходу;
- максимально можливе скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне середовище;
- здійснення контролю за точним дотриманням технологічного регламенту роботи обладнання, роботою контрольно-вимірювальних пристроїв.

Зобов'язання у сфері охорони водних ресурсів.

При виникненні аварійних забруднень водних ресурсів суб'єкт господарювання повинен своєчасно проінформувати центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, а також провести роботи, пов'язані з ліквідацією наслідків аварій, які можуть спричинити погіршення якості води, у відповідності до вимог статті 44 Водного кодексу України.

Заходи щодо забезпечення нормативного стану поверхневих і підземних вод при будівництві включають:

- влаштування будівельного майданчика з твердим покриттям;
- організація збору та відведення господарсько-побутових та дощових стоків;
- недопущення на території будівельного майданчика витоків нафтопродуктів та масел із несправного автотранспорту;
- забезпечення заходів щодо дотримання нормативного стану поверхневих та підземних вод при будівництві та експлуатації об'єктів.

Зобов'язання у сфері охорони земель.

Відповідно до вимог Закону України «Про охорону земель» необхідно своєчасно проінформувати відповідні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування про погіршення стану та забруднення земельних ділянок.

Заходи по охороні ґрунтів та земельних ресурсів включають:

- максимальне збереження та повторне використання родючого шару ґрунту при проведенні земляних робіт;

- обов'язкове дотримання меж території, відведеної для будівництва;
- регулярні поставки будівельних матеріалів, без складування великих партій на будівельному майданчику;
- розміщення будівельних матеріалів на спеціально відведеній ділянці з твердим покриттям;
- контроль за роботою інженерного обладнання, механізмів і транспортних засобів, своєчасний ремонт, недопущення роботи несправних механізмів;
- при експлуатації будівельних машин з двигунами внутрішнього згоряння не допускається пролив на ґрунт паливо-мастильних матеріалів;
- забороняється спалювання всіх видів горючих відходів на території будівельного майданчика;
- утримання контейнерів збирання відходів та місць їх розташування у належному санітарному стані;
- роздільне збирання відходів;
- дотримання ст. 48 Закону України «Про охорону земель» при здійсненні містобудівної діяльності.

Зобов'язання щодо здоров'я населення:

- забезпечення дотримання санітарних умов території проектування;
- дотримання санітарних розривів та норм;
- дотримання меж СЗЗ.

Зобов'язання у разі виникнення надзвичайної екологічної ситуації.

Зона надзвичайної екологічної ситуації – окрема місцевість України, на якій виникла надзвичайна екологічна ситуація.

Надзвичайна екологічна ситуація – надзвичайна ситуація, при якій на окремій місцевості сталися негативні зміни в навколишньому природному середовищі, що потребують застосування надзвичайних заходів з боку держави.

У разі оголошення на території планованої діяльності зони надзвичайної екологічної ситуації необхідно:

- неухильно дотримуватись встановленого правового режиму зони надзвичайної екологічної ситуації;

- провести мобілізацію ресурсів та зміну режиму роботи з метою проведення аварійно-рятувальних та відновлювальних робіт;
- вжити заходів щодо нормалізації екологічного стану на території планованої діяльності.

Охорона та оздоровлення навколишнього природного середовища забезпечується комплексом захисних заходів, в основі яких покладена система державних законодавчих актів та регламентація планування, забудови і благоустрою населених пунктів.

Зобов'язання у сфері охорони довкілля передбачають благоустрій території, на якій планується будівництво об'єкта.

Оцінка відповідності проекту зобов'язанням у сфері охорони довкілля, встановлені на міжнародному рівні та шляхи їх врахування.

Основними напрямками співробітництва України з міжнародними організаціями є: охорона біологічного різноманіття; охорона транскордонних водотоків і міжнародних озер; зміна клімату; охорона озонового шару; охорона атмосферного повітря; поводження з відходами; оцінка впливу на довкілля.

Міжнародні обов'язки України у сфері охорони довкілля зафіксовані у таких програмах:

- Конвенція про біологічне різноманіття, (1992 р., м. Ріо-де-Жанейро Бразилія), ратифікована Верховною Радою України 29 листопада 1994 р.;
- Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м. Рамсар, Іран, 1971 р.);
- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);
- Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995 р.);
- Угоди про збереження кажанів в Європі (1991 р.);
- Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція);
- Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29 жовтня 1996 р.);
- Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (Валлетта, 1992 р.);
- Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992), що є чинною в Україні з 1 липня 1999 р. та інші.

На виконання Бернської конвенції в Європі створена мережа територій особливого природоохоронного значення – Смарагдова мережа, важливих для збереження біорізноманіття в країнах Європи і деяких країнах Африки.

Смарагдова мережа України є українською частиною Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року. В листопаді 2016 року було затверджено першу версію Смарагдової мережі для України, яка потребує доопрацювання на основі наукових даних.

Територія документа державного планування, що підлягає стратегічній екологічній оцінці не знаходиться в межах природоохоронних територій Смарагдової мережі України.

Крім того, під час здійснення СЕО даного проєкту ДДП проаналізований взаємозв'язок ДПТ з міжнародними угодами, стороною яких є Україна, та якими встановлюються зобов'язання та заходи у сфері охорони довкілля (табл. 4.1).

Таблиця 4.1.

Відповідність планувальних рішень проєкту ДПТ зобов'язанням у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язаними із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, що встановлені на міжнародному рівні

Назва документа	Окремі цілі документа	Заходи та завдання, представлені в проєкті ДДП	Ступінь відповідності: (+) повне (+/-) часткове
Директива № 2003/4/ЄС про доступ громадськості до екологічної інформації та про скасування Директиви № 90/313/ЄС	Гарантування доступу до інформації щодо Навколишнього природного середовища для досягнення якомога ширшого систематичного надання та розповсюдження для громадськості інформації щодо стану компонентів навколишнього природного середовища.	Інформування громадськості щодо процедури участі в процесі прийняття проєктних рішень, що стосуються навколишнього середовища шляхом оприлюднення на офіційному сайті замовника та через друковані ЗМІ.	+
Директива № 2008/50/ЄС про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи.	Визначення і встановлення заходів для захисту якості атмосферного повітря з метою уникнення, попередження чи зменшення шкідливих впливів на здоров'я людини та довкілля.	Розробка заходів, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків проєкту ДДП.	+/-

Рамкова директива № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19.11.2008 «Про відходи та часткове скасування деяких Директив»	Запровадження роздільного збирання відходів.	Запровадження роздільного збирання відходів.	+
«Трансформація нашого світу: Порядок денний сталого розвитку на 2030 рік» Резолюція ООН 70/1 від 25.09.2015	Боротьба зі зміною клімату: вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі змінами клімату та його наслідками.	Розробка заходів, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків проєкту ДДП: заходи з адаптації до змін клімату.	+/-
«Конвенція про біологічне різноманіття», що ратифікована законом України від 29.11.94 № 257/94 - ВР	Збереження біологічного різноманіття та стале використання його компонентів. Примітка: створення національної екомережі України як складової Всеєвропейської екологічної мережі.	Аналіз приналежності території проєктування до екологічної мережі Волинської області.	+
«Конвенція про охорону дикої флори та фауни» (Бернська конвенція)	Охорона дикої флори та фауни і їхніх природних середовищ існування, особлива увага приділяється видам, яким загрожує зникнення та вразливим видам, включаючи мігруючі види, яким загрожує зникнення і які є вразливими. Примітка: на виконання Бернської конвенції Україна взяла на себе зобов'язання створити Смарагдову мережу.	Аналіз приналежності території проєктування до території Смарагдової мережі.	+

Разом з тим варто зазначити, що більшість заходів, передбачених проектом у в сфері розвитку інженерної та транспортної інфраструктури, благоустрою, поводження з відходами відповідають загальносвітовим принципам охорони довкілля та сприяють дотриманню міжнародних зобов'язань.

5. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Згідно «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування» затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296, наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

За походженням наслідки можуть бути первинними (наслідки, які безпосередньо пов'язані з впливом проекту на екосистеми) і вторинними (що є наслідком первинних змін в екосистемі). Вторинні наслідки полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття.

Кумулятивні наслідки включають розвиток негативних процесів через нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання.

Кумулятивні ефекти можуть виникати з незначних за своїми окремими діями факторів, які впливають одночасно протягом тривалого періоду часу поступово накопичуючись, підсумовуючись можуть викликати значні наслідки. Під кумулятивним впливом розуміється сукупність впливів від реалізації планованої діяльності та інших, що існують або плануються в найближчому майбутньому видів антропогенної діяльності, які можуть призвести до значних негативних або позитивних впливів на навколишнє середовище або соціально-економічні умови.

Синергічні наслідки – це наслідки, сумарний ефект, яких полягає у тому, що при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного компонента окремо. Деякі речовини при одночасній наявності в атмосферному повітрі можуть чинити сумарний несприятливий вплив на організм. У таких випадках відбувається ефект синергізму (сумації). Оскільки концентрації забруднюючих речовин не перевищуватимуть допустимі норми, синергічні наслідки також не очікуються.

Коротко- та середньострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років) при реалізації рішень проекту детального плану території будуть проявлятися внаслідок будівництва та влаштування об'єктів і полягатимуть в тимчасовому накопиченні будівельних відходів, забрудненні атмосферного повітря під час будівельних робіт. Під час будівництва основним впливом на атмосферу є її запилення та забруднення викидами автотранспорту. Проте, їх кількість і короткочасність впливу не здатні змінити мікроклімат проектованої території. Вплив викидів забруднюючих речовин на

довкілля від транспорту, будівельних машин і зварювальних апаратів має тимчасовий характер тільки в період ведення будівельно-монтажних робіт і не стане причиною суттєвого погіршення екологічної рівноваги екосистеми.

Довгострокові наслідки – це наслідки впливу, який триватиме протягом тривалого періоду часу. До довгострокових наслідків (50-100 років) відносяться впливи постійного характеру – викиди і скиди, шум, утворення відходів в процесі експлуатації об'єктів. Непостійними довгостроковими впливами є роботи, пов'язані з реконструкцією об'єктів, припиненням їх існування, перепрофілюванням, заміною обладнання та устаткування, модернізацією тощо.

Постійні наслідки – це наслідки впливу, що виникає в результаті незворотної зміни у середовищі (наприклад викиди в атмосферне повітря від функціонування проєктованих об'єктів від стаціонарних та пересувних джерел забруднення атмосфери та викиди внаслідок роботи двигунів внутрішнього згорання автотранспорту, шумове навантаження при роботі відповідного технологічного устаткування та проїзду транспорту, утворення відходів). Оскільки концентрації шкідливих речовин у повітрі не перевищуватимуть допустимі норми, а для вивезення відходів передбачається заключити договори з спецорганізаціями, негативні наслідки для довкілля не очікуються.

Тимчасові наслідки – це наслідки впливу, що зберігаються протягом обмеженого періоду часу, полягають у виконанні підготовчих та будівельних робіт, при яких вплив на навколишнє середовище, зокрема, на атмосферне повітря матиме короткочасний та локальний характер, а викиди в атмосферне повітря здійснюватимуться при роботі ДВЗ спецтехніки.

Позитивні наслідки – це наслідки впливу, який має благотворний вплив на реципієнтів і ресурси (належна та ефективна функціонально-планувальна організація території з урахуванням перспективних планувальних обмежень – санітарно-захисних зон джерел забруднення, охоронних зон інженерних мереж тощо; забезпечення безпечних факторів середовища життєдіяльності людини). До позитивних наслідків можна віднести:

1. Економічний розвиток: будівництво багатоквартирного житлового будинку може стимулювати економіку через збільшення попиту на будівельні матеріали, послуги будівельних підприємств та інші супутні галузі.

2. Створення робочих місць: будівництво такого будинку може забезпечити робочі місця в будівельній галузі, а також у приміщеннях для громадського призначення, наприклад, в магазинах, тощо.

3. Зручність для мешканців: мешканці зможуть скористатися різноманітними послугами та закладами, що знаходяться у будинку або поруч, що додасть комфорту та зручності до їх повсякденного життя.

4. Екологічні переваги: якщо будинок буде спроектований з використанням екологічно чистих матеріалів та технологій, це може сприяти зниженню екологічного впливу будівництва та забезпечити більш сталий розвиток.

Негативні наслідки – наслідки впливу, що несприятливо впливає на реципієнтів і ресурси.

До негативних наслідків відносяться:

1. Загроза забруднення довкілля: будівництво може призвести до забруднення ґрунтів, повітря та водних ресурсів через використання будівельних матеріалів, скиди будівельного сміття та інші виробничі процеси.

2. Забруднення шумом та затінення: висотні будинки можуть призвести до збільшення рівня шуму в районі, особливо якщо приміщення для громадського призначення розташовані у нижніх поверхах. Крім того, багатоквартирні будинки можуть затінювати прилеглі території та впливати на природне освітлення оточуючих будівель.

3. Соціальна напруженість: будівництво нового житлового будинку може викликати напруженість серед місцевої спільноти.

4. Вплив на природні ресурси: будівництво та експлуатація багатоквартирного будинку може призвести до збільшеного споживання енергії та води. Якщо не будуть прийняті екологічні заходи, це може погіршити стан природних ресурсів та спричинити негативний вплив на екологію.

5. Зміна цін на нерухомість: будівництво нового житлового будинку може вплинути на ціни нерухомості в районі. Це може мати як позитивний, так і негативний вплив. З одного боку, це може збільшити ціну на нерухомість і зробити її більш привабливою для інвесторів. З іншого боку, це може зробити житло недосяжним для деяких мешканців, особливо для людей з низьким доходом.

6. Завантаженість інфраструктури: додаткове населення, яке привносить будівництво нового житлового будинку, може призвести до перевантаження існуючої інфраструктури. Це стосується доріг, громадського транспорту, освіти, охорони здоров'я та інших суспільних послуг. Недостатність розширення інфраструктури може призвести до затримок, перевантаження та незадоволення з боку мешканців.

Оцінка ймовірного впливу планової діяльності на довкілля наведена в табл. 5.1.

Детальніші дослідження впливу на компоненти довкілля з наведенням конкретних показників доцільно провести на подальших стадіях проектування відповідно до вимог чинного законодавства України.

**Оцінка ймовірного впливу планової діяльності на довкілля
відповідно до контрольного переліку**

Чи може реалізація Стратегії спричинити:		Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
		Так	Ймовірно	Ні	
Повітря					
1	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?		•		
2	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?	•			
3	Погіршення якості атмосферного повітря?			•	
4	Появу джерел неприємних запахів?			•	
5	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			•	
Водні ресурси					
6	Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			•	
7	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			•	
8	Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			•	
9	Значне зменшення кількості вод, що використовується для водопостачання населення?			•	
10	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?	•			
11	Поява загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			•	
12	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту ?			•	
13	Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			•	
14	Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод?			•	
15	Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?			•	
16	Забруднення підземних водоносних горизонтів?			•	

<i>Відходи</i>					
17	Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?	•			•
18	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?	•			
19	Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?			•	
20	Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?			•	
21	Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			•	
<i>Земельні ресурси</i>					
22	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?	•			
23	Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			•	
24	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			•	
25	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			•	
26	Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?	•			
27	Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями місцевих громад?			•	
<i>Біорізноманіття та рекреаційні зони</i>					
28	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			•	
29	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			•	
30	Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?			•	
31	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			•	
32	Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			•	
33	Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			•	
34	Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			•	

<i>Населення та інфраструктура</i>					
35	Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?	•			
36	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?	•			
37	Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему. Зміни в структурі транспортних потоків?		•		
38	Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			•	
39	Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?	•			
40	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			•	
<i>Екологічне управління та моніторинг</i>					
41	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			•	
42	Погіршення екологічного моніторингу?			•	
43	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			•	
44	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			•	
<i>Інше</i>					
45	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?			•	
46	Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			•	
47	Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?		•		
48	Суттєве порушення якості природного середовища?			•	
49	Поява можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			•	
50	Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			•	

Реалізація планованої діяльності в цілому буде мати позитивний вплив і сприятиме формуванню повноцінного життєвого середовища, створенню сучасного благоустрою території.

Узагальнені результати процедури оцінки проєктних рішень детального плану території представлені в табл. 5.2.

Таблиця 5.2.

**Узагальнені результати процедури оцінки проєктних рішень
детального плану території**

Територія	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Ґрунти	Природо-охоронні території	Біорізноманіття	Здоров'я
Територія проєктування	П/ДС/ М	Нп/М	Нп/ДС/ М	П/КС/ М	0	П/КС/ М	Нп/М

ПОЗНАЧЕННЯ	Пояснення
-2	Значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним.
-1	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.
0	Немає впливу.
1	Помірний позитивний вплив.
2	Значний позитивний вплив.
(?)	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти довкілля, заплановану діяльність або з інших причин.
П/Нп	Прямий / Непрямий
ДС/ СС/КС	Довгостроковий (10-15 років) / Середньостроковий (3-5 років) / Короткостроковий (1 рік)
М/Р	Місцевий / Регіональний
К/С/ТрК	Кумулятивний / Синергічний / Транскордонний

Наслідки для довкілля проєктних рішень детального плану території наведено в табл. 5.3.

Наслідки для довкілля проєктних рішень детального плану території

Складова довкілля	Характеристика впливу
Атмосферне повітря	У результаті виконання підготовчих робіт будуть наявні неорганізовані нестаціонарні джерела викиду забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Вплив на повітряне середовище пов'язаний з утворенням та викидом забруднюючих речовин при проїзді автотранспорту на будівельному майданчику. Внаслідок роботи двигунів внутрішнього згорання, в атмосферне повітря будуть викидатися вуглецю оксид, вуглецю діоксид, діазоту оксид, азоту діоксид, вуглеводні граничні C₁₂-C₁₉, суспендовані тверді частинки недиференційовані за складом (сажа), сірки діоксид, аміак, метан, бенз(а)пірен. Під час експлуатації житлового будинку та АЗС вплив на атмосферне повітря також буде від ДВЗ автотранспорту мешканців даного ж/б, а відвідувачів АЗС та стаціонарних джерел забруднення, що розміщені на АЗС (резервуари, ПРК). Під час функціонування АЗС в атмосферне повітря виділятимуться: сірководень, бензол, ксилол, толуол, вуглеводні граничні C₁₂-C₁₉. Проектом передбачається застосування справної техніки та обладнання, дотримання технології виконання робіт, виконання інженерної підготовки, озеленення та благоустрою території, що дозволить зменшити шкідливий вплив на атмосферне повітря, проведення моніторингу атмосферного повітря.
Водне середовище	На території міста Луцьк та в межах детального плану наявна централізована система водопостачання та каналізації. Джерелом водопостачання є підземні води водоносних горизонтів. Проектом прийнята повна роздільна система каналізації. Схема каналізування: стічні води проєктної території ДПТ по мережі проєктних самотливних колекторів надходитимуть у існуючу централізовану систему каналізації. Очищення стічних вод буде відбуватися існуючих очисних спорудах які згідно з генеральним планом міста Луцьк знаходяться за межами території проєктування даного ДПТ. Очищення стічних вод повне біологічне з доочищенням. Зовнішня мережа дощової каналізації з місць локальних забруднень забезпечує самотливе відведення дощових і талих вод з місць зливу та роздачі ПММ, площадок тимчасового зберігання автотранспорту та з території АЗС, для очистки на сепаратор нафтопродуктів типу «Biobox - N-10». Очищені води відводитимуться в резервуари-накопичувачі. Вода із резервуарів-накопичувачів використовуватиметься для поливу території, для чого видалятиметься насосним обладнанням, що забезпечує подачу води для системи зрошення з необхідною продуктивністю та напором.

Ґрунтове середовище	Вплив на ґрунти буде тільки під час проведення будівельно-монтажних робіт та носитиме тимчасовий характер. Вплив на ґрунти поза межами проєктованої території відсутній. Прибудинкову територію планується озеленити і провести благоустрій. Комплексний благоустрій території здійснюється шляхом вимощення тротуарів та влаштування проїздів з твердим покриттям, озелененням всієї вільної від вимощення території. Озелененням передбачено створення захисних посадок по периметру земельних ділянок. Проектні проїзди та пішохідні доріжки в межах території проєктування передбачено виконати з бетонної бруківки.
Біорізноманіття	Значні і незворотні зміни в екосистемах території проєктування в результаті будівництва та експлуатації житлового будинку, реконструкції АЗС не прогнозується. Проектом передбачається озеленення проєктованої території. Озелененням передбачено створення захисних посадок по периметру земельних ділянок з урахуванням забезпечення достатнього провітрювання та інсоляції. Види насаджень, їх розміщення будуть вибрані з урахуванням існуючої рослинності і ґрунтово-кліматичних умов за дотриманням садово-паркових вимог.
Здоров'я населення	Умови життєдіяльності місцевого населення та його здоров'я при реалізації даного проєкту не погіршується. Діяльність об'єкту при дотриманні вимог природоохоронного та санітарного законодавства України не буде мати суттєвого впливу на стан здоров'я населення. Позитивний вплив від реалізації проєкту полягає у створенні нових житлових площ для місцевого населення, комфортного проживання в будинку з усіма зручностями, що є необхідною умовою добробуту населення, використання АЗС для заправки власних транспортних засобів та ТЦ для задоволення базових потреб.
Акустичний вплив	Шумове забруднення буде спричинене насамперед роботою будівельної техніки та матиме тимчасовий характер. Під час експлуатації проєктованого об'єкта акустичний вплив буде здійснюватись під час проїду автотранспорту, роботи ПРК. Встановлені допустимі норми ГДК перевищуватись не будуть.

6. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

На основі інформації, представленої у попередніх розділах, та з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, встановлених на національному та місцевому рівнях, запропоновано ряд заходів для пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що випливають з реалізації містобудівної документації.

Термін «пом'якшення» відноситься до усунення, зменшення, запобігання або контролю негативних впливів на навколишнє середовище, які можуть виникнути внаслідок впровадження містобудівної документації. Запропоновані заходи складаються з тих, що були визначені в процесі розроблення проекту містобудівної документації і рекомендацій що виникли в результаті виконання СЕО.

Досліджений вплив об'єкта планованої діяльності на навколишнє середовище, природні і штучні компоненти прилеглої території показали, що вплив слід оцінювати як локальний і допустимий.

Проектом передбачається виконання таких заходів:

Ресурсозберігаючі заходи – збереження і раціональне використання земельних та водних ресурсів, повторне їх використання та ін.

Планувальні заходи – функціональне зонування; організація санітарних розривів; озеленення території.

Захисні заходи – вибір місць тимчасового складування ГРШ; передача відходів спеціалізованим організаціям для утилізації або видалення, дотримання нормативів чинного природоохоронного законодавства; своєчасна передача накопичених відходів спеціалізованим організаціям згідно укладених договорів; дотримання правил пожежної безпеки.

Охоронні заходи – моніторинг території, спостереження, оцінка та прогнозування стану навколишнього середовища; здійснення експлуатації об'єктів відповідно до чинних санітарних норм та правил.

Компенсаційні заходи – компенсація незворотного збитку від планованої діяльності шляхом проведення заходів щодо рівноцінного поліпшення стану природного, соціального і техногенного середовища в іншому місці і/або в інший час. Компенсація нанесених незворотних збитків від планованої діяльності здійснюється за рахунок грошового відшкодування.

З метою забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення, санітарного очищення територій населених пунктів треба керуватись Конституцією України та Законами України: «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про благоустрій населених пунктів», «Про

охорону навколишнього природного середовища», «Про управління відходами», «Про регулювання містобудівної діяльності».

Облаштування території повинно відбуватися з дотриманням екологічних вимог та забезпеченням комплексного благоустрою території.

З метою забезпечення нормативного стану довкілля та мінімізації негативного впливу під час підготовчих та будівельних робіт у відповідності до чинних нормативних вимог із застосуванням відповідної техніки та механізмів передбачаються недопущання порушень факторів, які можуть призвести до аварійних ситуацій.

До таких факторів, під час виконання будівельних робіт та робіт по реконструкції можна віднести:

- виникнення локальної пожежі в разі порушення протипожежних заходів (паління, розпалювання вогнищ та використання відкритого вогню, тощо);
- порушення режимів експлуатації будівельних машин та обладнання;
- помилкові дії персоналу.

З метою забезпечення нормативного стану довкілля та мінімізації тимчасового негативного впливу під час будівництва, реконструкції та експлуатації об'єктів передбачається ряд заходів:

- здійснення будівельних робіт на підставі документів, що засвідчують право на виконання таких робіт;
- виконавці будівельних робіт будуть залучатися з урахуванням їх кваліфікаційного складу та обсягів будівельної роботи;
- організаційні, технічні, технологічні рішення та інші заходи, направлені на реалізацію планованої діяльності, здійснюватимуться з дотриманням вимог законодавства та нормативних документів і забезпеченням механічного опору та стійкості конструктивних елементів, пожежної безпеки, унеможливлення загрози здоров'ю або безпеці людей та шкідливого впливу на довкілля, захисту від шкідливого впливу шуму та вібрації тощо;
- зберігання та транспортування будівельних матеріалів та відходів здійснювати способами, що гарантують мінімальний ризик забруднення довкілля;
- забезпечити повне збирання, належне зберігання та передачу відходів спеціалізованим підприємствам;
- дотримуватись заходів з охорони атмосферного повітря, водних ресурсів, ґрунтів, а також рослинного та тваринного світу.

Відповідальність за дотримання заходів з охорони навколишнього середовища в період проведення будівельних робіт на об'єкті покладається на спеціалізовані організації, які виконуватимуть ці роботи.

Детальніша інформація про заплановані заходи наведена в табл. 6.1.

**Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення
негативних наслідків виконання детального плану території**

Складові довкілля, в тому числі здоров'я населення	Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання детального плану території
Атмосферне повітря	- не допускати роботи автотранспорту та будівельних механізмів в режимі холостого ходу для попередження надходження забруднюючих речовин в атмосферне повітря та шумового навантаження; - при зберіганні та пересипці піщано-гравійних матеріалів на території будівництва вжити заходи щодо недопущення їх розпилення; - дотримання заходів щодо охорони атмосферного повітря відповідно до Закону України «Про охорону атмосферного повітря»; - проведення благоустрою території; - дотримання СЗЗ.
Водне середовище	- економічно використовувати водні ресурси, дбати про їх відтворення і поліпшення якості вод; - забезпечувати облік води для потреб споживачів за допомогою водолічильників; - дотримуватися санітарних та інших вимог щодо впорядкування території, - попередження забруднення підземних вод та земельних ресурсів шляхом створення надійної та ефективної системи водовідведення.
Земельні ресурси та ґрунти	- обов'язкове дотримання меж території, відведеної для будівництва; - вертикальне планування будівельного майданчика; - забезпечення розміщення будівельних матеріалів на спеціально відведеній ділянці з твердим покриттям; - контроль за роботою інженерного обладнання, механізмів і транспортних засобів, своєчасний ремонт, недопущення роботи несправних механізмів; - не допускати потрапляння нафтопродуктів у ґрунтове середовище під час проведення підготовчих і будівельно-монтажних робіт; - дотримання встановлених вимог щодо зняття та перенесення ґрунтового покриття проєктовної території; - проведення забудови згідно з функціональним зонуванням; - забороняється спалювання всіх видів відходів на території будівельного майданчика; - запровадження регулярного санітарного очищення території; - дотримання вимог щодо санітарного очищення території; - при здійсненні будівельних робіт потрібно дотримуватись вимог відповідно до ст. 48 Закону України «Про охорону земель».
Поводження з відходами	- роздільне збирання відходів; - організація місць тимчасового зберігання відходів;

	- вчасна передача відходів, які утворюватимуться, спеціалізованим організаціям згідно укладених договорів, забезпечення вивезення відходів з території.
Біорізноманіття	- максимальне збереження зелених насаджень, які мають задовільний та хороший стан; - озеленення території.
Акустичний вплив	- використання сучасного низькошумового технологічного та енергетичного обладнання; - обмеження швидкості руху автомобільного транспорту по проєктованій території; - озеленення території.
Здоров'я населення	- встановлення та дотримання планувальних обмежень на території проєктування; - проведення благоустрою території; - озеленення території відповідно до проектних рішень.
Соціальне середовище	- вертикальне планування території будівельного майданчика передбачити з використанням заходів із захисту території та оточуючої забудови від можливого негативного впливу несприятливих природних або техногенних факторів; - проведення забудови згідно з наміченою містобудівною документацією та функціональним зонуванням; - інженерна підготовка території, влаштування твердого покриття проїздів; - урахування перспективних планувальних обмежень – санітарних розривів, охоронних зон інженерних мереж тощо; - проведення благоустрою та озеленення території відповідно до проектних рішень.
Охорона праці та пожежної безпеки	- створення належних умов праці, санітарно-побутове та медичне обслуговування працюючих у відповідності з діючими санітарними нормами; - суворе дотримання правил охорони праці та техніки безпеки відповідно до Закону України «Про охорону праці», пожежної безпеки відповідно до Закону України «Про пожежну безпеку» та Правил техніки безпеки в Україні; - дотримання трудової і виробничої дисципліни під час проведення будівельних робіт, правил техніки безпеки на робочих місцях; - оснащення будівель первинними засобами пожежогасіння та пожежним інвентарем.

Освоєння території повинно відбуватися з дотриманням природоохоронних заходів.

При виконанні всіх заходів з охорони навколишнього середовища, передбачених проектом, проєктовані об'єкти не завдадуть негативного впливу на стан природного середовища в районі їх розміщення.

Аналізуючи види і рівні впливів на навколишнє середовище, можна зробити висновок, що комплекс заходів, спрямованих на запобігання, уникнення, зменшення, усунення визначеного

негативного впливу, забезпечить дотримання чинних екологічних і санітарно-гігієнічних умов провадження планової діяльності.

У випадку порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища будуть негайно вжиті заходи щодо усунення відповідних порушень та компенсовано, в установленому порядку, шкоду, заподіяну довкіллю або здоров'ю і майну громадян у повному обсязі.

7. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення

Об'єктом планованої діяльності є проект Детального плану території в межах вулиць Сухомлинського, В'ячеслава Чорновола та проспекту Соборності у м. Луцьку..

Негативні фактори впливу на оточуюче середовище при функціонуванні об'єкту можна оцінити як незначні при дотриманні усіх санітарно-епідеміологічних та будівельних вимог та використанні сучасного обладнання.

У контексті стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації Детального плану території в межах вулиць Сухомлинського, В'ячеслава Чорновола та проспекту Соборності у м. Луцьку були прийняті наступні перспективи для вивчення наявних альтернатив та їх впливу на навколишнє середовище (табл. 7.1).

Таблиця 7.1

Альтернативи, що розглядалися, та обґрунтування обраної альтернативи

№ п/п	Альтернатива	Ключові складові альтернативи	Ключові переваги та недоліки	Обрана альтернатива та її обґрунтування
1	Нульова альтернатива (песимістичний сценарій розвитку)	Продовження існуючої ситуації	Переваги: - Не передбачається збільшення потреб у споживанні електроенергії, водних ресурсах та палива. Недоліки: - Нераціональне використання території; - Відсутність подальшого розвитку населеного пункту.	Проектом пропонується до затвердження Альтернативу № 2, так як вона є оптимальним варіантом для забезпечення розвитку м. Луцьк, оскільки сприятиме: - розбудові житлового фонду м. Луцьк; - реконструкція
2.	Затвердження проекту ДДП (сценарій раціонального розвитку)	Раціональний розвиток населеного пункту	Переваги: - розбудова житлового фонду м. Луцьк; - реконструкція АЗС, що покращить умови надання послуг по заправці транспортних засобів якісним паливом; - комерційні приміщення, ТЦ та вбудований паркінг для забезпечення кращих умов проживання населення;	АЗС покращить умови надання послуг по заправці транспортних засобів якісним паливом; - комерційні приміщення, ТЦ та вбудований паркінг забезпечать кращі умови проживання населення; - впровадженню заходів щодо охорони довкілля та здоров'я населення; - забезпечить

			– впровадження заходів щодо охорони довкілля та здоров'я населення; – раціональне використання території; – проведення благоустрою та озеленення проєктованої території; – відсутність негативного впливу на природоохоронні території. Недоліки: – можливий вплив на атмосферне повітря внаслідок виникнення аварійних ситуацій.	раціональне використання території; – передбачає проведення благоустрою та озеленення проєктованої території; – не матиме негативного впливу на природоохоронні території; – створенню нових житлових площ для місцевого населення, комфортного проживання в будинках з усіма зручностями, що є необхідною умовою добробуту населення.
3.	Технічна альтернатива	Збирання відходів за унітарною системою (всі відходи в 1 смітєвий контейнер)	Переваги – немає. Недоліки – не відповідність чинним нормативно-правовим актам та основним міжнародним принципам у сфері поводження з відходами.	
4.	Територіальна альтернатива	Облаштування об'єкту на іншій території	Переваги – немає. Недоліки – залучення додаткових коштів на доопрацювання проєкту ДДП; – відсутність необхідної площі; – відхилення від визначених побажань замовника.	

Під час підготовки звіту стратегічної екологічної оцінки визначено доцільність і прийнятність планової діяльності і обґрунтування технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки навколишнього середовища, а також оцінено вплив на навколишнє середовище, надано прогноз впливу на оточуюче середовище, виходячи із особливостей планової діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Основним критерієм під час стратегічної екологічної оцінки проєкту містобудівної документації є її відповідність державним будівельним нормам, санітарним нормам і правилам України, законодавству у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Основні методи під час стратегічної екологічної оцінки:

1) аналіз слабких та сильних сторін проекту містобудівної документації з точки зору екологічної ситуації, а саме:

- проаналізовано природні умови територій, які межують з проєктованою ділянкою, включаючи характеристику поверхневих водних систем, ландшафтів (рельєф, ґрунти, рослинність та ін.), гідрогеологічні особливості територій та інших компонентів природного середовища;
- розглянуто природні ресурси з обмеженим режимом їх використання, в тому числі водоспоживання та водовідведення, забруднення атмосферного середовища;
- оцінено можливі зміни в природних та антропогенних екосистемах.

2) консультації з громадськістю щодо екологічних цілей;

3) розглянуто способи ліквідації наслідків;

4) особи, які приймають рішення, ознайомлені з можливими наслідками здійснення планованої діяльності;

5) отриманні зауваження і пропозиції до проекту містобудівної документації;

6) проведено громадське обговорення у процесі розробки проекту містобудівної документації.

При підготовці Звіту із стратегічної екологічної оцінки були виявлені наступні труднощі:

- відсутність на момент виконання Звіту нормативних актів щодо підготовки Звіту;
- відсутність на момент виконання Звіту розпорядчих актів щодо надання інформації для підготовки Звіту;
- відсутність у відкритому доступі даних щодо обсягу впливу на стан довкілля на територію розміщення населеного пункту;
- відсутність методик, що дозволяють здійснювати довгострокові прогнози впливу об'єкту на довкілля;
- обставини, пов'язані з збройною агресією російської федерації проти України та введенням воєнного стану, у тому числі обмеження доступу до низки кадастрів та інформаційних систем, включаючи призупинення функціонування Публічної кадастрової карти України.

В ході СЕО проведено оцінку факторів ризику і потенційного впливу на стан довкілля, враховано екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного та стабільного соціально-економічного розвитку населеного пункту та підвищення якості життя населення.

Планована діяльність матиме позитивні наслідки на соціальне середовище, а негативні фактори впливу на оточуюче середовище можна оцінити як незначні при дотриманні усіх вимог та норм будівництва та експлуатації.

8. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Відповідно до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та керуючись Постановою КМУ від 16 грудня 2020 р. № 1272 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення» Луцька міська рада в межах своєї компетенції здійснюватиме моніторинг наслідків виконання даного документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Моніторинг наслідків виконання проєкту Детального плану території в межах вулиць Сухомлинського, В'ячеслава Чорновола та проспекту Соборності у м. Луцьку – спостереження, збирання, оброблення, передавання, збереження та аналіз інформації про стан довкілля, прогнозування його змін і розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень про запобігання негативним змінам стану довкілля та дотримання вимог екологічної безпеки – буде здійснюватись шляхом періодичного (не менше одного разу на рік) аналізу статистичних та інших даних щодо якості компонентів навколишнього природного середовища та показників захворюваності населення на територіях, прилеглих до ділянки, на яку розповсюджується дія документа державного планування.

Метою моніторингу планованої діяльності є забезпечення ефективного та в повному обсязі впровадження заходів пом'якшення та мінімізації впливів та наслідків, передбачених насамперед в сфері охорони навколишнього природного середовища; забезпечення неухильного дотримання вимог чинного законодавства.

При здійсненні моніторингу основну увагу належить приділяти заходам, передбаченим в сфері охорони навколишнього природного середовища. Виконання ряду планувальних і технічних заходів, визначених ДПТ, а також заходів, передбачених цільовими регіональними програмами в сфері охорони навколишнього природного середовища є обов'язковою умовою для досягнення стійкості природного середовища до антропогенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов проживання населення.

При проведенні моніторингу за реалізацією рішень ДПТ необхідно: здійснювати контроль за відповідністю проєктним рішенням реальних обсягів будівництва проєктованих об'єктів, а також розвитку озелених територій. Порівняння цих даних дасть реальний стан досягнутого рівня показників, що дозволить визначити недоліки і порушення, які негативно впливають на комфортність проживання населення, і обґрунтувати необхідні заходи щодо їх усунення.

Моніторинг очікуваних впливів реалізації даного проєкту ДПТ повинен здійснюватися за наступними кількісними показниками:

- площа ділянки, на якій реалізовані заходи з інженерної підготовки та захисту території, га/рік;
- розвиток мереж та споруд системи централізованого водопостачання, м/рік;
- розвиток мереж та споруд системи централізованого водовідведення, м/рік;
- розвиток мереж та споруд системи дощової каналізації, км/рік;
- частка ділянок, що мають необхідний рівень благоустрою, % від загальної площі;
- площа зелених насаджень спеціального призначення, га;
- обсяг утворених відходів, тонн/рік;
- кількість проб стану атмосферного повітря, проб/місяць, проб/рік;
- обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних та пересувних джерел, тонн/рік;
- кількість випадків захворюваності дитячого та дорослого населення на хвороби органів дихання, серцево-судинні захворювання, хвороби шлунково-кишкового тракту, алергічні захворювання, кількість випадків/рік.

Також слід передбачити здійснення лабораторного контролю (не рідше одного разу на рік):

- якості та безпечності питної води (відповідно до Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»);
- якості очистки стічних вод після очищення локальними очисними спорудами;
- стану забруднення ґрунтів;
- рівнів шумового забруднення від автомобільного транспорту;
- рівнів електромагнітного випромінювання.

Моніторинг включає, але не обмежується наступними етапами:

- вибір параметрів навколишнього природного та соціального середовища;
- встановлення ключових параметрів моніторингу;
- візуальний огляд;
- аналіз інформації, що була отримана під час моніторингу та за необхідності розробка комплексу заходів, що усувають або максимально пом'якшують вплив об'єкту на навколишнє природне та соціальне середовище.

Моніторинг базується на розгляді обмеженого числа пріоритетних показників за кожним зі стратегічних напрямів і аналізі досягнення запланованих результатів.

Екологічні індикатори для моніторингу виконання ДПТ:

- обсяги викидів забруднювальних речовин в атмосферне повітря від стаціонарних і пересувних джерел;

- індекс забруднення атмосфери;
- обсяги використання питної води;
- обсяги утворення побутових відходів;
- рівень благоустрою та озеленення території;
- стан ґрунтового покриву території.

Загалом в процесі моніторингу слід перевіряти (якісні показники):

- виконання планувальних заходів;
- виконання технологічних та санітарно-технічних заходів.

Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків для отримання інформації щодо реалізації ДПТ;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки фактичного виконання ДПТ відповідно до затвердженого документа, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих для довкілля та здоров'я населення наслідків.

Результати моніторингу оприлюднюватимуться на офіційному вебсайті Луцької міської ради та вноситимуться до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки один раз на рік протягом строку дії документа державного планування та через рік після закінчення такого строку та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, Луцька міська рада вживатиме заходів для їх усунення.

9. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)

У відповідності до розділу 4 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», транскордонні консультації держави походження проводяться у випадках, передбачених міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Якщо органи, зазначені у статтях 7 та 8 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», вважають, що виконання документа державного планування ймовірно матиме наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, зачепленої держави, вони невідкладно інформують про це орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, щодо стратегічної екологічної оцінки).

Якщо орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», вважає, що виконання документа державного планування ймовірно матиме наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, зачепленої держави, або якщо зачеплена держава цього вимагає, орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», подає зачепленій державі копію проекту документа державного планування разом із звітом про стратегічну екологічну оцінку (або його частину, що не містить інформації, яка становить державну таємницю) та визначає строк, протягом якого зачеплена держава має повідомити про своє бажання (небажання) взяти участь у транскордонних консультаціях. Такий строк не може становити менш як 30 днів з дня інформування зачепленої держави.

Про необхідність проведення транскордонних консультацій замовник повідомляється письмово. Документ державного планування не затверджується (не приймається) до завершення процедури транскордонних консультацій та врахування їх результатів.

Якщо зачеплена держава протягом строку, визначеного частиною першою цієї статті, повідомила орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», про своє бажання взяти участь у транскордонних консультаціях, цей орган разом із замовником в узгоджений із зачепленою державою строк проводять консультації щодо можливих транскордонних наслідків виконання документа державного планування та заходів із запобігання, зменшення або пом'якшення таких наслідків. Для цього орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», разом із замовником та зачеплена держава узгоджують тривалість консультацій, порядок їх проведення, умови перекладу документів, заходи із забезпечення інформування та участі громадськості зачепленої держави.

Після затвердження документа державного планування орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», забезпечує за поданням замовника інформування зачепленої держави з таких питань:

1. Зміст затвердженого документа державного планування;

2. Інформація про те, яким чином питання охорони довкілля враховані в документі державного планування та яким чином у звіті про стратегічну екологічну оцінку враховано результати консультацій та пропозиції, подані відповідно до цієї статті, а також обґрунтування обрання саме цього документа державного планування у тому вигляді, в якому він затверджений, серед інших виправданих альтернатив, представлених до розгляду;

3. Заходи з моніторингу, ухвалені відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». Замовник забезпечує орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», інформацією, необхідною для виконання вимог цієї статті, у тому числі переклад відповідних документів.

У разі якщо орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», отримав оповіщення від держави походження та вважає, що виконання документа державного планування, який готується для затвердження на території держави походження, ймовірно матиме наслідки для довкілля України, у тому числі для здоров'я населення, він повідомляє державу походження про своє бажання (небажання) взяти участь у транскордонних консультаціях.

Перед проведенням транскордонних консультацій орган, зазначений у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», та держава походження узгоджують їхню тривалість, порядок проведення, умови перекладу документів та детальні заходи із забезпечення інформування та участі громадськості України з урахуванням вимог статей 12, 13 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

За зверненням органу, зазначеного у статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», виконання заходів із забезпечення інформування та участі громадськості України у транскордонних консультаціях забезпечується органами, зазначеними у статті 8 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки до Детального плану території в межах вулиць Сухомлинського, В'ячеслава Чорновола та проспекту Соборності у м. Луцьку ймовірно транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – відсутні, з причин мінімального впливу на територію та віддаленості державних кордонів України.

10. Резюме нетехнічного характеру

У Звіті з СЕО до є проєкт Детального плану території в межах вулиць Сухомлинського, В'ячеслава Чорновола та проспекту Соборності у м. Луцьку проведено оцінку впливів на довкілля об'єкта планованої діяльності в районі його розміщення.

Даний документ – Резюме нетехнічного характеру (РНХ) – містить коротку інформацію про потенційні екологічні та соціальні наслідки, які мають відношення до запропонованої діяльності. Також надаються відповідні заходи по зниженню негативних екологічних та соціальних наслідків, що можуть виникнути в процесі будівництва та експлуатації об'єкта планованої діяльності.

Цей документ (РНХ) буде розміщений у зазначеному нижче місці для ознайомлення і для надання коментарів. Будь-яка особа може надати свої зауваження та рекомендації щодо екологічних, соціальних та інших аспектів цього проєкту.

Виконавчий комітет Луцької міської ради

Адреса: 43025, м. Луцьк, вул. Лесі Українки, 35.

Тел.: (0332) 77 78-64, (0332) 77 78 66,

E-mail: dm@lutskrada.gov.ua,

Веб-сайт: <https://www.lutskrada.gov.ua/>.

На проєктованій території в межах детального плану площею 8,4389 га передбачено розміщення:

- Існуючого одноповерхової громадської будівлі – гіпермаркет «ТАМ-ТАМ», площею забудови – 10494,4 м²;
- Існуючої триповерхової громадської будівлі з підземним паркінгом – торговий центр «Порт-CITY», площею забудови – 14829,0 м²; Кількість існуючих машино-місць в підземному паркінгу – 482 од.
- Існуючого зовнішнього в'їзду-виїзду до підземного паркінг, площею забудови – 181,0 м²;
- Існуючої трансформаторної підстанції, площею забудови – 130,3 м²;
- Існуючого одноповерхового торгового павільйону (частина будівлі в межах території);
- Існуючого одноповерхового торгового павільйону з зупинкою громадського транспорту, площею забудови – 121,9 м²;
- Проєктної двоповерхової операторської з торговельними приміщеннями та навісом, площею забудови – 841,0 м²;
- Проєктної трансформаторної підстанції, площею забудови – 78,0 м²;
- Проєктної двоповерхової громадської будівлі з підземним паркінгом – торговий центр «TOWER CITY», площею забудови – 5579,0 м²;
- Проєктного багатоквартирного житлового будинку з вбудованими комерційними приміщеннями та підземним паркінгом 7-24 поверхи, площею забудови – 1948,0 м²;

- Проектних зовнішніх входів-виходів до підземної частини торгового центру, площею забудови – 216,0 м²;

- Проектного фільтруючого колодязя;

- Проектних очисних споруд зовнішніх парковок автомобілів;

- Проектного підземного переходу, площею забудови – 44,0 м²;

Також передбачено розміщення:

- Існуючих відкритих тимчасових та постійних автостоянок, на 262 машино-місця, в т. ч. 8 парко-місць для маломобільних груп населення;

- Проектних відкритих тимчасових та постійних автостоянок, на 93 машино-місця;

- Майданчиків для занять фізкультурою, майданчиків для відпочинку дітей молодшого шкільного і дошкільного віку, майданчиків для відпочинку дорослого населення, майданчиків для стоянки велосипедів та майданчиків для сміттєзбірників.

Також в межах території передбачено реконструкцію АЗС, тип АЗС прийнято – А, розміщення резервуарів паливо-мастильних матеріалів на території АЗС – підземне.

Ймовірні види впливу на навколишнє середовище:

- атмосферне повітря – можливий незначний вплив на атмосферне повітря. Вплив здійснюватиметься за рахунок викидів забруднюючих речовин від неорганізованих джерел в процесі будівництва, а саме: переміщення ґрунтів та сипучих будівельних матеріалів спецтехнікою (екскаватор, бульдозер та ін.), викиди продуктів згорання пального в двигунах автотранспорту та будівельної спецтехніки, викид зварювального аерозолі під час зварки металевих поверхонь та пластикових труб, викиди леткої складової лакофарбових матеріалів під час оздоблювальних робіт. Ці джерела впливу на атмосферне повітря є нетривалими, локальними і зникають при закінченні будівельних робіт. Під час експлуатації проєктованих об'єктів джерелами викидів забруднюючих речовин будуть викиди забруднюючих речовин від індивідуальних транспортних засобів жителів багатоквартирного житлового будинку, відвідувачів торгового центра, АЗС. Перевищення санітарно-гігієнічних нормативів та гранично-допустимих викидів в приземному шарі атмосфери не передбачається. Вплив об'єктів, що проєктуються, на атмосферне повітря вважається допустимим. Проектом надано рекомендації щодо озеленення території. Розміщення об'єктів, передбачених детальним планом, не нанесе шкідливого впливу на стан повітряного середовища;

- водне середовище – негативних впливів на водне середовище, порушення гідродинамічного режиму, виснаження поверхневих та підземних водних ресурсів, надходження у водне середовище забруднюючих речовин – не відбуватиметься. На території міста Луцьк та в межах детального плану наявна централізована система водопостачання. Джерелом водопостачання є підземні води водоносних горизонтів. На території міста Луцьк та в межах

детального плану наявна централізована система каналізації. Проектом прийнята повна роздільна система каналізації. Схема каналізування: стічні води проектної території ДПТ по мережі проектних самопливних колекторів надходитимуть у існуючу централізовану систему каналізації. Очищення стічних вод буде відбуватися існуючих очисних спорудах які згідно з генеральним планом міста Луцьк знаходяться за межами території проектування даного ДПТ. Очищення стічних вод повне біологічне з доочищенням. Зовнішня мережа дощової каналізації з місць локальних забруднень забезпечує самопливне відведення дощових і талих вод з місць зливу та роздачі ПММ, площадок тимчасового зберігання автотранспорту та з території АЗС, для очистки на сепаратор нафтопродуктів типу «Biobox -N-10». Очищені води відводитимуться в резервуари-накопичувачі. Вода із резервуарів-накопичувачів використовуватиметься для поливу території, для чого видалятиметься насосним обладнанням, що забезпечує подачу води для системи зрошення з необхідною продуктивністю та напором. В проекті ДПТ передбачено приєднання до існуючих систем водопостачання і каналізації. Використання річок та інших водних ресурсів не передбачається. Вплив екологічно допустимий;

- ґрунт – зміни, які чинять шкідливі впливи на ґрунтовий шар не відбудуться зважаючи на відповідні проектні заходи. Незначний вплив на ґрунтовий покрив передбачається при будівельних роботах. Знятий в процесі будівництва родючий шар ґрунту складуватиметься та в подальшому використовуватиметься для благоустрою території. З метою покращення стану навколишнього середовища проектом передбачається ряд планувальних та інженерних заходів, до яких відносяться заходи, що впливають на всі компоненти середовища і в цілому покращують санітарно-гігієнічні умови: благоустрій та озеленення території, тверде покриття доріг; проектом передбачається організація роздільного збору відходів. Територія житлової забудови (дворові простори), крім озеленення, повинна бути обладнана необхідними елементами благоустрою – дитячими ігровими майданчиками, майданчиками для відпочинку дорослого населення, для занять фізкультурою, для тимчасового зберігання автомобілів. При дотриманні прийнятих проектом технологічних рішень вплив на стан ґрунтів зведений до мінімуму. По завершенню будівельних робіт проектована територія буде упорядкована. Вплив екологічно допустимий;

- флора та фауна – негативний вплив мінімальний. Ареали проживання рідкісних тварин, місця зростання рідкісних рослин в межах ділянки проектування відсутні. На проектованій території види флори і фауни та угруповання видів, які занесені до Червоної книги України та Резолюції 6 Бернської конвенції відсутні (відповідно до <http://emerald.net.ua/>). Також відсутні рослини та їх угруповання, що підлягають охороні згідно Положення про Зелену книгу України та Резолюції 4 Бернської конвенції. Значних і незворотних змін в екосистемі досліджуваної території в результаті провадження планованої діяльності не прогнозується. Наземних, водних і повітряних шляхів міграції тварин на проектованій території не відмічено. Встановлено, що проектована

ділянка знаходиться в межах антропогенно-трансформованих територій в м. Луцьк Волинської області, таким чином, можна стверджувати, що дана ділянка мало приваблює птахів та тварин. В процесі провадження планованої діяльності не будуть руйнуватися місця проживання тварин та гніздування птахів. Проєктом передбачається озеленення проєктованої території. Озеленення передбачає збереження всіх цінних зелених насаджень та висаджування нових (декоративних) згідно плану озеленення, який розроблятиметься на наступних стадіях проєктування. При цьому влаштування квітників необхідно проводити сортами квітів, які б забезпечували послідовне безперервне цвітіння протягом тривалого часу. Влаштування зелених зон має виключно позитивний вплив на біорізноманіття;

- клімат – негативні наслідки планованої діяльності на мікроклімат – мінімальні. Змін мікроклімату, що безпосередньо пов'язані з відсутністю активних масштабних впливів планованої діяльності (значних виділень теплоти, вологи, тощо) – не відбудеться. Негативні ендегенні та екзогенні процеси, явища природного та техногенного походження (тектонічні, сейсмічні, зсувні, селеві, зміни напруженого стану і властивостей масивів порід, деформації земної поверхні) – не передбачаються. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, відсутні. Планована діяльність не матиме суттєвого впливу на клімат, чутливість діяльності до зміни клімату не очікується;

- заповідні об'єкти, природоохоронні території – впливи відсутні, оскільки на території ведення планової діяльності відсутні території та об'єкти природно-заповідного фонду, території та об'єкти екомережі, водно-болотні угіддя міжнародного значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера», об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО (відповідно до <http://emerald.net.ua/>). Територія планованої діяльності, не відноситься до лісгосподарських, природоохоронних, природно-заповідних зон та їх територій, земель водних об'єктів і прибережно-захисних смуг. Найближчим об'єктом ПЗФ до проєктованої ділянки є ботанічний сад загальнодержавного значення «Луцький ботанічний сад «Волинь», який знаходиться на відстані 925 м в південно-західному напрямку від проєктованого майданчика. В межах проєктованого майданчика не зареєстровано розміщення природоохоронних територій Смарагдової мережі України (відповідно до <https://emerald.eea.europa.eu/>). Ділянка проєктування не входить до екологічної мережі, не займає території коридорів (сполучних територій) екомережі, не входить до ядер (ключових територій) екологічної мережі України та регіональної екологічної мережі Волинської області. Негативний вплив на природоохоронні території – не передбачається;

- надра – під час будівництва та експлуатації проєктованих об'єктів вплив на надра не передбачається;

- ландшафт – будівництво проєтованих об'єктів не впливатиме на елементи геологічного, структурно-тектонічного ландшафту і не викличе негативних явищ геотехногенного походження в геологічному середовищі;

- соціальне середовище – при дотриманні всього комплексу заходів щодо захисту навколишнього середовища, будівельно-монтажні роботи та експлуатація проєтованих об'єктів не спричинять негативного впливу на соціально-економічне середовище. Позитивний вплив від реалізації проєкту полягає у створенні нових житлових площ для місцевого населення, комфортного проживання в будинку з усіма зручностями, що є необхідною умовою добробуту населення, використання АЗС для заправки власних транспортних засобів та ТЦ для задоволення базових потреб населення даної території.

Дані про виконавців матеріалів СЕО

Бакараєв Олександр Анатоліович 	Інженер з автоматизованого управління технологічними процесами. Диплом ВС №34920107 від 27 червня 2008 р. Сертифікований спеціаліст в категорії інженер-проектувальник (кваліфікаційний сертифікат серія АР № 010440 від 18.12.2014 р. відповідального виконавця окремих видів робіт (послуг), пов'язаних із створенням об'єкта архітектури «Інженерно-будівельне проектування у частині забезпечення безпеки життя і здоров'я людини, захисту навколишнього природного середовища». Підвищення кваліфікації «Здійснення оцінки впливу на довкілля (ОВД) в Україні: особливості та перший досвід впровадження. Стратегічна екологічна оцінка». Свідоцтво № КЕА-19-70 від 12.04.2019.
---	---

ДОДАТКИ

Єдина екологічна платформа "ЕкоСистема"

Заява

про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки від 12.05.2025 р.

Реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі № 12-05-14799-25

Замовник:

Виконавчий комітет Луцької міської ради

1. Назва документа державного планування:

Детальний план території в межах вулиць Сухомлинського, В'ячеслава Чорновола та проспекту Соборності у м. Луцьку

2. Основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Детальний план території є містобудівною документацією місцевого рівня, яка розробляється з метою визначення планувальної організації і функціонального призначення, просторової композиції і параметрів забудови та ландшафтної організації кварталу, мікрорайону, іншої частини території населеного пункту, призначених для комплексної забудови чи реконструкції, та підлягає стратегічній екологічній оцінці. Містобудівна документація розробляється на підставі рішення Луцької міської ради від 29.01.2025 №70/73 «Про надання дозволу на розроблення детального плану території в межах вулиць Сухомлинського, В'ячеслава Чорновола та проспекту Соборності у м. Луцьку». Мета розроблення детального плану полягає в деталізації і уточненні у більш крупному масштабі положень генерального плану населеного пункту, визначенні планувальної структури функціонального призначення окремої території, просторової композиції та параметрів забудови, обґрунтування розташування кварталів багатоквартирних житлових будинків різної поверховості на території проектування. Проект розроблятиметься відповідно до: Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Закону України «Про основи містобудування», Закону України «Про автомобільні дороги», Земельного кодексу України, Наказу Міністерства охорони здоров'я України № 173 від 19.06.1996 р. «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів», ДБН Б.1.1-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації», ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій», ДБН В.2.3-4:2015 «Автомобільні дороги», ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання».

3. Якою мірою документ державного планування визначає умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (у тому числі щодо визначення місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів)

Територія проектування, загальною площею 8,4389 га розташована у центральній

частині міста Луцька. Відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою статті третьої. Об'єкт планованої діяльності відноситься до видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля відповідно ст.3 п.3 ч.4.(поверхнєве та підземне зберігання викопного палива чи продуктів їх переробки на площі 500 квадратних метрів і більше або об'ємом (для рідких або газоподібних) 15 кубічних метрів і більше), ст.3 п.3 ч.10 (будівництво житлових кварталів (комплексів багатоквартирних житлових будинків) та торговельних чи розважальних комплексів поза межами населених пунктів на площі 1,5 гектара і більше або в межах населених пунктів, якщо не передбачено їх підключення до централізованого водопостачання та/або водовідведення; будівництво кінотеатрів з більш як 6 екранами; будівництво (облаштування) автостоянок на площі не менш як 1 гектар і більш як на 100 паркомісць) Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

4. Інформація про ймовірні наслідки: а) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення; б) для територій з природоохоронним статусом; в) трансграничні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

а) Проєкт детального плану території не матиме значного впливу на довкілля та здоров'я населення, геологічне середовище, на флору та фауну. Проєкт розробляється з урахуванням природно-кліматичних умов, існуючого рельєфу території, особливостей прилеглої території та забудови, з дотриманням технологічних та санітарних розривів, з урахуванням взаємозв'язків основних та допоміжних споруд. Вплив на повітряне середовище буде зумовлюватись збільшенням викидів забруднюючих речовин від роботи двигунів транспортних засобів, викидами пилу при проведенні земляних робіт, викидів забруднюючих речовин під час проведення будівельних робіт. Дані речовини будуть утворюватися в кількостях, що не перевищуватимуть норм ГДК. Зміни мікроклімату, що безпосередньо пов'язані з відсутністю активних масштабних впливів планованої діяльності (значних виділень парникових газів, теплоти, вологи тощо) не відбудеться. Вплив на водне середовище не відбуватиметься. Вплив на геологічне середовище можливий внаслідок проведення інженерних робіт, робіт з влаштування території. Вплив на ґрунтовий покрив полягатиме в ущільненні та перенесенні ґрунтового шару на етапі будівництва, проїзду транспорту. Негативні ендегенні та екзогенні процеси, явища природного та техногенного походження (тектонічні, сейсмічні, зсувні, селеві, зміни напруженого стану і властивостей масивів порід, деформації земної поверхні) не передбачаються. Джерелами шуму в період будівництва є будівельна техніка і автотранспорт, які працюють на будівельному майданчику. б) Зважаючи на географічне положення проєктованої території наслідків для довкілля прикордонних територій, у тому числі здоров'я населення, не очікуються. в) На території проєктування відсутні об'єкти природно-заповідного фонду.

5. Виправдані альтернативи, які необхідно розглянути, у тому числі якщо документ державного планування не буде затверджено

Аналітичне дослідження основних соціально-економічних і демографічних тенденцій у ретроспективі останніх років дали можливість сформулювати наступні сценарії розвитку: Перший альтернативний варіант «Нульовий» – сценарій (за відсутності розвитку проєкту) – не складається і не затверджується містобудівна документація, цей сценарій може розумітися, як продовження поточних (найчастіше несприятливих) тенденцій щодо стану довкілля та розвитку території. Другий альтернативний варіант «Розвиток населеного пункту за затвердженою містобудівною документацією». Цей сценарій дозволить забезпечити виконання попередніх планованих рішень. Також в Звіті про СЕО необхідно розглянути інші альтернативні варіанти щодо технічного та технологічного забезпечення об'єктів чи територіального розміщення об'єктів планованої діяльності.

6. Дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що

використовуватимуться під час стратегічної екологічної оцінки

Під час підготовки звіту СЕО визначити доцільність і прийнятність планованої діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки навколишнього середовища, а також оцінити вплив на навколишнє природне середовище в період здійснення проектованої діяльності дати прогноз впливу на оточуюче середовище, виходячи з особливостей планованої діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов. Застосування цільового аналізу при проведенні СЕО дозволить встановити відповідність рішень детального плану території загальним цілям охорони довкілля та забезпечення безпечного для здоров'я та населення середовища існування. З огляду на характер такого виду документації як детальний план, ключовим завданням у виконанні СЕО проекту є методи стратегічного аналізу, насамперед аналіз контексту стратегічного планування, що передбачає встановлення зв'язків з іншими документами державного планування та дослідження нормативно-правових умов реалізації рішень детального плану. Для розробки СЕО передбачається використовувати наступну інформацію: – доповіді про стан довкілля, – статистичну інформацію, – фонові та лабораторні дослідження стану довкілля, – дані моніторингу стану довкілля, – оцінку впливу на довкілля планової діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля, – пропозиції щодо зміни існуючого функціонального використання території.

7. Заходи, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Під час проведення процедури стратегічної екологічної оцінки передбачені заходи для запобігання негативного впливу на довкілля та здоров'я населення по таких напрямках: – охорона рослинного покриву; – охорона атмосферного повітря; – охорона поверхневих та підземних вод; – охорона ґрунтів та геологічного середовища; – заходи щодо пожежної безпеки. Перелік проектних рішень для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків від планової діяльності, комплекс яких включає: – ресурсозберігаючі заходи (збереження і раціональне використання земельних ресурсів); – планувальні заходи (функціональне зонування, влаштування санітарно-захисних розривів, озеленення території та ін.); – охоронні заходи (охорона підземних вод від забруднення, влаштування твердого покриття (бруківки), бетонування стоянок автотранспорту, санітарна очистка території).

8. Пропозиції щодо структури та змісту звіту про стратегічну екологічну оцінку

Структура звіту про стратегічну екологічну оцінку визначається статтею 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» і складається з наступних розділів: – зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування; – характеристику поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень); – характеристику стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень); – екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються детального плану території, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень); – зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, встановлені на державному та місцевому рівнях, що стосуються детального плану території; – опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових, постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків; – заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних

наслідків виконання документа державного планування; – обґрунтування вибору виправданих альтернатив, якщо такі розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки); – заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення; – опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності); – резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.

9. Орган, до якого подаються зауваження та пропозиції та строки їх подання

Департамент містобудування, земельних ресурсів та реклами Луцької міської ради.
Адреса: 43025, м. Луцьк вул. Лесі Українки, 35. Телефон: (0332) 77 78-64, (0332) 77 78 66, email: dm@lutskrada.gov.ua. Пропозиції та зауваження подаються у строк, що не перевищує 10 днів з дня оприлюднення цієї заяви.

10. Повідомлення про оприлюднення Заяви про визначення обсягу SEO:

офіційний веб сайт Луцької міської ради від 12.05.2025

Замовник/Уповноважена особа замовника:

Виконавчий комітет Луцької міської ради/Сеник Андрій Якимович

**Повідомлення
про оприлюднення проекту документа державного планування
та звіту про стратегічну екологічну оцінку**

1. Повна назва документа державного планування:

Детальний план території в межах вулиць Сухомлинського, В'ячеслава Чорновола та проспекту Соборності у м. Луцьку в т. числі звіт СЕО.

2. Орган, що прийматиме рішення про затвердження документа державного планування:

Виконавчий комітет Луцької міської ради

3. Передбачувана процедура громадського обговорення, у тому числі:

а) дата початку та строки здійснення процедури:

Відповідно до ст. 12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», громадське обговорення проекту Детального плану та Звіту про стратегічну екологічну оцінку розпочато з дня внесення даного повідомлення до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки (Реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі № 12-05-14799-25) та розміщення на офіційному веб-сайті Луцької міської ради: <https://www.lutskrada.gov.ua/> – 25.06.2025 р. та триватиме до 25.07.2025 р. включно.

б) способи участі громадськості (надання письмових зауважень і пропозицій, громадські слухання тощо): Громадськість в межах строку громадського обговорення має право подати в письмовій формі зауваження та пропозиції до заяви про визначення обсягу СЕО та проекту документа державного планування. Усі зауваження і пропозиції до проекту документа державного планування та заяви про визначення обсягу СЕО, одержані протягом встановленого строку, підлягають обов'язковому розгляду замовником. За результатами розгляду замовник враховує одержані зауваження або вмотивовано їх відхиляє.

в) дата, час і місце проведення запланованих громадських слухань (у разі проведення): громадські слухання відбудуться 16.07.2025 року 15 годині в залі для нарад в приміщенні департаменту «Центр надання адміністративних послуг умісті Луцьк» Луцької міської ради (43025 м. Луцьк, вул. Лесі Українки, 35, 4 поверх).

г) орган, від якого можна отримати інформацію та адресу, за якою можна ознайомитися з проектом документа державного планування, звітом про стратегічну екологічну оцінку та екологічною інформацією, у тому числі пов'язаною зі здоров'ям населення, що стосується документа державного планування: Управління капітального будівництва Луцької міської ради. (Адреса: 43025, м. Луцьк вул. Лесі Українки, 35 Тел.: (0332) 77 78-64, (0332) 77 78 66, e-mail: dm@lutskrada.gov.ua, веб-сайт: <https://www.lutskrada.gov.ua/>).

г) орган, до якого подаються зауваження і пропозиції, поштова та електронна адреси та строки подання зауважень і пропозицій: Управління капітального будівництва Луцької міської ради. (Адреса: 43025, м. Луцьк вул. Лесі Українки, 35 Тел.: (0332) 77 78-64, (0332) 77 78 66, e-mail: dm@lutskrada.gov.ua).

Зауваження та пропозиції до проекту державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку надаються протягом 30 днів.

Пропозиції, що подаються, повинні містити обґрунтування з врахуванням вимог законодавства, будівельних норм, державних стандартів та правил.

д) місцезнаходження наявної екологічної інформації, у тому числі пов'язаної із здоров'ям населення, що стосується документа державного планування Управління капітального будівництва Луцької міської ради. (Адреса: 43025, м. Луцьк вул. Лесі Українки, 35 Тел.: (0332) 77 78-64, (0332) 77 78 66, веб-сайт: <https://www.lutskrada.gov.ua/>).

4. Необхідність проведення транскордонних консультацій щодо проекту документа державного планування:

Транскордонні консультації в рамках зазначеної СЕО не проводяться.